

Panere de toamnă

Octombrie se sparge-n păsări duse,
Un must de soare curge în Carpați,
Moșii-mi dospesc sub brazdă luminați
De focuri în semințe vii răpuse.

Părelnice vifornite se rup
În tulnice de cer vuind rotunde,
Ci vlahii-mi zac în zăcători afunde,
În aurit de țară sipet - trup.

Și echinoții înfrunzesc apuse
Spre martie în coacerea din crug -
Pământ mă fac, adinc prielnic rug.
În panerele-i toamna mă-n căpuse -

Octombrie se sparge-n păsări duse...

GEORGE COANDA

Oameni din Bucșani, oameni din Romos

CONGRESUL
AL XII-LEA
AL P. C. R.

Lângă lumina numelui Sarmizegetusei, în luminișul deschis către soare de unghiul unei păduri care se-ntinde dinspre Cugir către ținutul Orăștiei, se află un sat ardelenesc vechi, cu nume de sonoritate latinească: Romos.

Mai spre sud, în cîmpia Munteniei, în locul unde firul Argeșului se răsucește către răsărit iar Neajlovul îl urmează în-

deapropo ca să-i iasă în cale peste praguri de nisip, se află un, alt vechi sat românesc: Bucșani.

Oamenii din Romos și cei din Bucșani nu se cunosc între ei. Se vor cunoaște în aceste rînduri și vor vede: că se aseamănă. Li unește o concepție aparte despre muncă, îndemnul lăuntric de a chema cuvintele să vorbească mai ales după ce o muncă, un efort, au fost deja încheiate.

La Romos ca și la Bucșani munca n-a fost niciodată zgomotoasă. La Bucșani ca și la Romos, munca s-a desfășurat mai mult cu gîndul la propria ei temeinicie.

● Niște țărani care avură curajul de a rămîne țărani

„Nu e vorba, zice Emil Panait, că noi am fi vrut să fugim de oraș și de industrie”.

Dar mai întii, desigur, să spunem cine este Emil Panait. E președintele C.A.P.-ului din comuna Bucșani, Ilfov. Așadar, zice, Bucșanii n-au gîndit să fugă de industrie și de oraș. Nici n-ar fi fost posibil, adaugă el, și nici drept n-ar fi fost. În vara anului 1965, la Congresul al IX-lea al partidului au fost luate hotăriri de mare importanță pentru destinul României. Privind acum, în urmă, rămînem impresionati de prefacerile pe care le-au adus anii ce au urmat. Industrializarea a creat centre urbane noi, orașele vechi s-au dezvoltat. În această creștere se simțea nevoia puterilor întregii națiuni, și țărani, cei mulți, cei foarte mulți, n-aveau cum rămîne martori tăcuți și inactivi. Clasa muncitoare a crescut din ea însăși dar, numeric, a crescut în mare măsură din însuși trupul țărănimii. Au fost și la Bucșani oameni care au luat drumul orașului, al Bucureștilui, să lucreze prin fabrici, fiindcă era nevoie de ei. Dar atunci, zice Emil Panait, aproape că s-au rupt sate, mulțimi întregi de prin satele din preajmă și-au strămutat viața de muncă în spațiul celor opt ore industriale, învățînd numeroase și felurite meserii de care pînă mai deunăzi nici n-auziseră. Mai trebuia o meserie să rămînă neuitată, zice Emil Panait, aceea de țaran.

„Și mai era ceva, zice președintele C.A.P.-ului Bucșani. Satul nostru se află cam la 50 de kilometri de Capitală. O distanță la care se poate face naveta, însă obositor. Noi nu ne comparăm cu cei ce se găsesc la douăzeci sau treizeci de kilometri de București. De aceea, mărturisesc, am avut în gînd să găsim calea ca fuga spre oraș să nu depășească proporțiile convenite, să nu se-ntimple exagerări, tentația banilor în număr fix, de la chenzină, fiind mare. Dar calea asta era una singură: ca oamenii să poată cîștiga aici, muncind în comună, mai bine. Să poată trăi frumos, civilizat, să-și poată înălța case noi și să-și le îmbrace, cum se spune, cu mobile și cu tot felul de aparate moderne după care lumea se bate de vreo cincisprezece, douăzeci de ani încoace, frigider, televizor și toate minunățiile astea. Însă din ce surse? Din muncă, vezi bine, dar munca aceea unde, cum muncită? Cu ce rezultate? La noi, la Bucșani, nu era decît C.A.P.-ul...”

Iar C.A.P.-ul comunei era dintre cele mediocre. Nu se remarcase, nu strălucise, pînă atunci prin nici un rezultat. Se cerea o schimbare, zice Emil Panait. O schimbare prin care Bucșanii să iasă din pluton și să intre în rîndul frunzașilor. Nu de dragul diplomelor de evidențieri. O performanță și-ar fi avut valoarea ei simbolică dar și însemnătatea faptei în sine, aducînd stabilitate și ceva mai multă ordine în viața satului. Ar mai fi micșorat tentația orașului, și-ar fi dat credința că munca poate fi la fel de rentabilă în agricultură ca și în industrie, la Bucșani ca și la București. „Crezurăm, zice Emil Panait, că o să dăm lovitură cu legumicultura. Eu zic și azi că am dat-o, dar numai pe jumătate. Însă pentru jumătatea pe care am pierdut-o, merita să renunțăm și la jumătatea cîștigată.

(Continuare în pagina 3)

DUMITRU ELIADE

Toamnă. Fotografie de AUREL MIHAILOPOL

Iubirea de frumos

Universitatea din Cluj-Napoca

Se împlinesc la începutul lui octombrie șaiszeci de ani de la deschiderea Universității din Cluj-Napoca, eveniment de seamă în istoria învățămîntului românesc, a științei poporului nostru. O relectură a documentelor vremii este și astăzi pilduitoare. După reșezarea Transilvaniei în drepturile ei milenare prin actul Unirii de la Alba Iulia era firească democratizarea învățămîntului superior din această parte de țară, deschizîndu-se porțile școlilor înalte și pentru majoritatea populației românești practic exclusă din școli pînă la acea dată.

Este dureros să aflu cît de puțini copii români urmau vreo școală în această cetate împrejmuită de milioane de români care trebuiau să rămînă la coada vacii la început de veac 20! Acum șaiszeci de ani se pun bazele învățămîntului științific de rang european la Cluj. Savanți de renume mondial vor veni aici să țină prelegeri iar la deschiderea propriu-zisă a Universității se vor nevoi în acel an greu după război rectori și profesori de la mari universități europene să ia drumul Transilvaniei pentru a aduce un omagiu de bun început instituției surori.

De la Paris în cap de iarnă, Emil

Racoviță va veni aci întemeind institutul de speologie unic în lume în acea vreme, Victor Babeș va veni de la București, Sextil Pușcariu de la Iași; Vasile Pârvan în celebra lecție inaugurată se va soțoi cîtor de acum al istoriografiei științifice în inima Daco-României. Ioan Lupaș va începe cursul de istorie națională iar Onisilor Ghibu, marșle pedagog, sufletul de om fără de care este de neconceput acest început universitar la Cluj-Napoca, va pune temelii științifice a unei pedagogii democratice pe principiul drepturilor istorice ale tuturor locuitorilor acestui pămînt românesc.

Universitatea din Cluj-Napoca de astăzi, unde învață pe facultăți mii și mii de tineri, fără deosebire de naționalitate, unde pe lângă studenții români se specializează tineri și de pe alte continente se cuvine să-și aducă aminte în acest octombrie de jertele pe care țara le-a făcut pentru a pune acest așezămînt în calea sa cea bună. Grădina botanică unde studenții se duc cu drag, cîntăria de o viață a marelui învățat Borza, este greu de conceput fără de Universitatea, așa cum se cuvenea să fie aici în inima Transilvaniei.

IOAN ALEXANDRU

Citiți

În paginile

12 - 13

MANIFEST

PENTRU

SĂNĂTATEA

PĂMÎNTULUI

Poezii de

ADRIAN

PĂUNESCU

Petrodava — 2000

„...Este singura cetate geto-dacă, din piatră, de la răsărit de Carpați, care făcea parte din același sistem de apărare cu cetățile dacice din Transilvania, ca sistem unitar”.

(Prof. dr. doc. Dumitru Berciu)

Petrodava a existat indubitabil (Petro—Dava=Cetatea Petrei; Petra—Piatra; Dava=Cetate — reședință, Centrul unei formațiuni politice, ceea ce romanii numeau oppidum, iar grecii — polis). Pe baza unor informații foarte vechi, prin anii 26—33 î.e.n., din ordinul împăratului Augustus, generalul M. Vip-sanius Agrippa a transcris Petrodava, ca nume de localitate, în comentariile sale geografice precum și pe harta oficială. Pare-se că geograful grec Marinus din Tyr a calculat coordonatele principalelor așezări cunoscute la acea vreme, bazându-se în mare măsură tocmai pe aceste două surse romane, la care ar fi avut acces. La rîndu-i, în Indreptar geografic, reputatul matematician și astronom Claudiu Ptolemeu refăcînd calculele de longitudine și latitudine ale înaintașului său, stabilește pentru PETRO-DAVA — așezare geto-dacă care cu certitudine a fost localizată pe teritoriul municipiului Piatra Neamț și care în anul viitor, mai precis în luna mai 1980, va fi sărbătorită pentru vechimea sa bi-milenară în cadrul manifestărilor legate de aniversarea erecției primului stat dac centralizat și independent în vremea lui Burebista — coordonatele de 53°45' longitudine și 47°40' latitudine. În realitate, pe planeta numită PĂMÎNT, municipiul Piatra Neamț trebuie căutat și poate fi găsit la 22°22' longitudine estică și la 46°56' latitudine nordică. Pentru clarificarea acestei inadvertențe, dar și pentru a obține o serie de noi informații și date suplimentare privind antea Petrodava, redacția revistei «Flacăra» a organizat marți, 18 septembrie 1979, în municipiul Piatra Neamț, o discuție la care au participat tovarășii: Gheorghe Milca — secretar, și Pavel Pinteș — șef de secție, ambii de la Comitetul județean Neamț al Partidului Comunist Român; Gheorghe Bunghez — președinte, și Marcel Drăgotescu — vicepreședinte, ambii de la Comitetul județean de cultură și educație socială. Din partea redacției a participat Mircea Bunea.

Mircea Bunea: De la Dio Cassius în Historia Romana ne-a rămas — atunci cînd vorbim despre cetățile dacice, în speță despre acelea din Munții Orăștiei: Costești, Bliadar, Piatra Roșie și Grădiștea Muncelului — frumoasa sintagmă „munți întăriți cu ziduri”. Credeți că Ptolemeu s-a gândit la același lucru atunci cînd a trecut Petrodava pe lista cu „cele mai însemnate orașe din Dacia”?

Pavel Pinteș: E greu de știut acum la ce s-a gândit Ptolemeu atunci cînd a scris cu propria-i mîna că „Ruconium, Docidava, Porolissum, Arcobadara, Tripulum, Patridava, Carsidava, Petrodava, Ulpianum, Napoca...” ar fi printre cele mai însemnate. E de presupus însă că prin înțocmirea indreptarului geografic a dorit să le ofere contemporanilor și compatrioților săi un util instrument de lucru...

Gheorghe Milca: Ceea ce s-a dat la început săpîndu-se pe teritoriul municipiului și împrejurimii la Bîtea Doamnei, în parcul Cozla, la Vișoara și Piatra Șoimului poate fi comparat în multe privințe cu așezările dacice din Munții Orăștiei. Iar dacă acolo se consideră că s-ar fi aflat centrul politic al statului centralizat și independent constituit sub stîna lui Burebista înseamnă că și aici, dată fiind amplasarea vestigiilor, nu putea să existe decît o așezare cu adevărat importantă. Cetatea dacică de pe Bîtea Doamnei (un deal stîncos aflat la 4 km vest de Piatra Neamț) era situată la 458 m altitudine (cea de la Cozla la 429 m, iar cea de la P.S. la 661 m — n.n.) ocupa un platou cu o suprafață de peste 18 000 mp., era înconjurată de ziduri cu o grosime de peste 3 m. Cine ar fi ridicat asemenea ziduri dacă localitatea n-ar fi fost cu adevărat importantă?

Acum știm, s-a stabilit, cu certitudine, că în ierarhia așezărilor geto-dacice de dincoace de munți, Petrodava era ceea ce era dincolo Grădiștea Muncelului. O astfel de așezare nu putea fi taxată decît ca fiind însemnată.

Mircea Bunea: Cum se explică însă faptul că același Ptolemeu indică latitudinile evasive, iar la stabilirea longitudinilor greșește... constant cu circa 20'?

Marcel Drăgotescu: Diferența dintre coordonatele din lucrarea lui Ptolemeu și cele reale este pe deplin explicabilă dacă avem în vedere stadiul cunoștințelor geografice în epoca respectivă și faptul că el nu a vizitat locurile despre care scrie. În general, latitudinea indicată de Ptolemeu pentru așezările dacice pe care le menționează este foarte apropiată de cea reală, semnificativă și o diferență relativ constantă, de aproximativ 20', în

stabilirea longitudinilor. Situația este aceeași și în cazul unor localități identificate cu certitudine, Napoca spre exemplu, a cărei longitudine reală este de peste 25' mai mică decît cea indicată de Ptolemeu. Să ne amintim că în acea vreme, oarecum corect, erau stabilite doar pozițiile Siretului, Carpaților și Istrului...

Mircea Bunea: Nu-i pentru prima oară cînd specialiștii localizează Petrodava la Piatra Neamț și, totuși, abia de curînd, s-a afirmat aceasta cu certitudine. De ce existau oare elemente de incertitudine? Care ar fi acelea?

Gheorghe Bunghez: Vasile Pârvan în „Getica”, Alexandru Vulpe în studiul publicat în revista „Studii clasice” nr. 6/1934, Nicolae Gostar în lucrarea apărută în 1969 „Cetăți dacice din Moldova”, apoi volumul I din tratatul de „Istoria României” editat în 1960, „Istoria României” a lui C.C. Giurescu și Dinu C. Giurescu (1971), compendiul de „Istoria României” apărut în 1974 — toate localizează Petrodava pe teritoriul municipiului Piatra Neamț. Aș putea continua seria exemplorilor. Voi mai aminti însă doar faptul că o lucrare de referință cum este „Atlasul istoric”, apărut în 1971 sub îngrijirea acad. Ștefan Pascu, confirmă acest punct de vedere prin harta nr. 25, care prezintă aria de cuprindere a statului dac în sec. I î.e.n. — sec. II e.n.

Mircea Bunea: Și totuși...

Gheorghe Bunghez: Elemente de incertitudine au existat, firește, dar asta doar pînă cînd s-au extins cercetările arheologice. Nu întîmplător, am la mine cîteva. Iată una: „În concluzie, asupra discuțiilor (din sesiunea din 29.05.1979 — n.n.), membrii Biroului comisiei arheologice a Academiei de științe sociale și politice apreciază că în actualele perimetre ale municipiilor Rîmnicu Vîlcea și Piatra Neamț se află vechile cetăți dacice (menționate de Ptolemeu) și comuna Buridava, respectivă Petrodava de la a căror existență se poate considera că în anul viitor se vor implini 2000 de ani”. Semnează președintele comisiei arheologice prof. dr. D.M. Pippidi. Argumente? În legătură cu Piatra Neamț: „deoarece acolo (pe Bîtea Doamnei, n.n.) s-au găsit resturile unei cetăți dacice cu construcții de piatră ca cele din Munții Orăștiei, precum și un bogat inventar de obiecte geto-dacice din sec. I î.e.n. și din sec. I e.n. Această „Bîtea” reprezentînd un pîntec de munte stîncos și împădurit, cu maluri pripore, inaccesibile, putea justifica și prin sine însăși numele de Petrodava și de Piatra. Este de presupus că întregul complex de așezări dacice de pe aria municipiului de azi purta numele de Petra „Piatra” al acestui deal central, iar cetatea (Bîtea Doamnei) îl va fi căpătat ulterior sub formă de Petrodava „Cetatea Petrei”, atunci cînd a fost înființată ca refugiu și ca reședință a conducătorilor dacici respectiv”. Alt document:

„Localizarea (Petrodavei la Piatra Neamț — n.n.) este atît de fundamentată de argumentul cartografic, de cel toponimic și de cel arheologic, încît abia dacă ar mai fi nevoie de confirmare printr-o precizie scrisă. Este și motivul pentru care a fost acceptată de unanimitatea cercetătorilor...” scria prof. univ. dr. doc. Radu Vulpe.

Mircea Bunea: Cînd credeți că a apărut Petrodava?

Gheorghe Milca: Arheologic și numismatic s-a dovedit că perioada de maximă înflorire a Petrodavei se situează între secolul I î.e.n. și I e.n. Datarea este cu atît mai certă cu cît s-au descoperit chiar în zona de locuire, o drahmă de argint din colonia greacă Dyrhachium, datată după catalogul Meier între 299—100 î.e.n. și un denar roman de la Marcus Antonius

(32—31 î.e.n.). Deci, maximă înflorire în perioada Burebista-Decebal. Dovezile arheologice se prelungeau în timp pînă în secolul II î.e.n. și chiar în secolul III î.e.n. Există însă urme de locuire și mai vechi. Petrodava s-a constituit pe fundalul unei locuiri neîntrerupte din paleolitic și mai ales în neolitic, fără a cunoaște hiatusuri nici măcar în epoca bronzului.

Mircea Bunea: Cînd și de ce credeți că a dispărut cetatea de pe Bîtea Doamnei?

Pavel Pinteș: Existența unei cetăți nu trebuie legată de o dată fixă. Dispariția ei nu conduce la ideea că a dispărut și populația. Așa s-a întîmplat și cu Petrodava. Cetățile au fost distruse prin foc, pe la începutul sec. II e.n., în timpul celui de-al doilea război al anilor 105—106. Este foarte probabil că romanii, pentru a-și asigura granița răsăriteană a provinciei Dacia și pentru a definitiva înfrîngerea geto-dacilor au trecut la distrugerea așezărilor întărite și chiar au împins aici un avanpost concretizat în existența unui castru roman. Au lăsat deci forțe care să le asigure în continuare liniștea. Asta semnifică importanța politică și militară a Petrodavei, dar și faptul că există o populație numeroasă, care trebuia ținută în friu.

Mircea Bunea: Apropo de populație. Ce s-a întîmplat cu ea? Care a fost evoluția ei ulterioară?

Marcel Drăgotescu: Cercetările arheologice au demonstrat că din această perioadă și pînă la constituirea statului feudal Moldova pe teritoriul municipiului și în zona înconjurătoare a existat o continuitate de locuire, neîntreruptă de nimic. Populația locală, în pofida tuturor vicisitudinilor epocii, s-a dezvoltat ca o entitate capabilă să asimileze atît elementele romane, provenind din provincia Dacia (cu care s-au menținut legături permanente) cît și a elementelor migratoare, începînd cu goții și continuînd pînă la definirea relațiilor feudale. Dovadă sînt așezările descoperite în cartierele Cîrteii și Dărmănești, la Brășăuți, în comuna suburbană Dumbrava Roșie și din nou pe Bîtea Doamnei unde, pe ruinele vechii așezări întărite geto-dacice s-a descoperit o așezare din sec. XII—XIII din perioada premergătoare constituirii statului feudal independent Moldova.

Mircea Bunea: S-a scris că pe Bîtea Doamnei s-au evidențiat straturi succesive de locuințe din neolitic și pînă în perioada feudală.

Marcel Drăgotescu: Este adevărat. Așezarea feudală de pe Bîtea Doamnei care, se pare, avea rolul de a controla pătrunderea diferitelor elemente invadatoare pe valea Bistriței, ca și cimitirul feudal din cartierul Dărmănești îndreptătesc presupunerea că în această zonă a vechiului centru politic geto-dacic Petrodava s-a constituit o formație politică de tip feudal care a jucat un rol important în constituirea statului feudal independent Moldova (sec. XIII).

Mircea Bunea: Recent, dr. Alexandru Vulpe scria că cea mai remarcabilă descoperire de la Bîtea Doamnei o reprezintă urmele a două sanctuare, al căror plan și aliniamente de tamburi de piatră este analog cu cel al sanctuarelor dacice identificate în cetățile din Munții Orăștiei. Orientarea sururilor de tamburi Nord-Sud, la primul sanctuar, și Vest-Est, la cel de-al doilea, o redă aidoma pe cea de la Sarmizegetusa.

Gheorghe Bunghez: E de presupus că sanctuarele interioare sînt pentru momentele în care populația se închidea între ziduri, iar celelalte — pentru perioadele de liniște. Există însă și posibilitatea ca între cele două sanctuare să existe și un raport cronologic care să pledeze pentru stadii de dezvoltare diferite în evoluția cetății.

Mircea Bunea: Ce alte așezări dacice importante s-au semnalat pe teritoriul județului Neamț?

Pavel Pinteș: În afara aceluia despre care s-a vorbit aici mai sînt așezările din zona Roman (Săboani, Văleni, Moldoveni, Dulcești) unde pot fi foarte bine observate elemente de civilizație carpice (a dacilor liberi). Așezările acestea fac de asemenea parte dintr-un sistem, dintr-un lanț de muncă și de apărare la răsărit de Carpați. Ele se leagă de cetățile de la Brad și Răcățoiu din județul Bacău, apoi de acelea din județele Galați și Iași...

MIRCEA BUNEA ■

100 de ani de liceu la Dorohoi

Un liceu din Țara de Sus a Moldovei împlinește un secol de existență, ne mesticăm printre elevii de astăzi, al venții de ieri și profesorii dintotdeauna acestui lăcaș destinat să ridice cu la înălțimea izbînzii civice și gîndului nu mai știe cît din sine să rupă a cerceta mai atent întortocheatele ale trecutului școlii și cît să mai stă asupra viitorului spre care orice școlar naviga cu toate pinzele sus.

Albastrul, se spune, este culoarea rînelor... Și, iată, profesorul Mihai V. directorul de acum al liceului sărbătorește în brațe o carte bine legată scoarțe albastre, printre filele căreia găsim un lanț prea lung de întîmplări vechi sau mai noi ale spiritului. În plări în care tirgul acesta, cîndva de gîsită provincie, a investit preț de secol întreg speranța că se va rupe devreme sau mai tîrziu din lincezeala nemiscare nefastă care-l lipisera de tele la zidul istoriei. În primul rînd, tîmplarea aniversată: la 6 septembrie 1879 lua ființă la Dorohoi gimnaziul mit întii și întii Grigore Ghica V.V. A întimplarea că din acest așezămint s' desprins, asemeni spițelor din butucii unei roți a cărei rostogolire nu poate fi stăvilită, matematicianul D. I. Pompeiu, arheologul Ion Andrieșe scriitorii Ion Călugăru, Șașa Pană și Istrati, pictorul Gheorghe Tomaziu geofizicianul Ștefan Airinei, precum numeroși alți elevi eminenți, a căror existență ulterioară, chiar dacă s-a consuetudină sub semnul anonimatului, a împlinit și împlinește rosturi fundamentale civilizația de ieri și de astăzi a țării. După care, mai iluștri sau mai puțin iluștri, cei ce și-au tocit coatele pe băncile acestui liceu reîntorc spre obșirja lor, mînușchi de evlavie și taină. „Uneori suspînă poetul Haralambie Țugui —, ce reușesc a-mi abate pașii din Dorohoi, aceștia îmi urcă automat mai sus de piața primăriei, cu stătuia eroului necunoscut acolo unde începe clădirea liceului”. restul este tăcere, îl parafrazează Shakespeare pictorul Ion Murariu, un absolut de excepție al acestui liceu, ale cărui acuarele linia peisajului ce din împrejurimile Dorohoiului s-a insinuat cu puterea unei peceți.

29 septembrie 1979... Este ceasul la care profesorii de azi redeschid catalogul înaintașilor lor. Răspund prezent, prin mulți alții, prof. dr. Nicolae Gheorghe prof. dr. ing. D. D. Sandu, prof. dr. I. Bursuc, dr. V. Nimigeanu și dr. Gheorghe Macarie, din rîndurile absolvenților altădată. Nu lipsesc din preajma lor profesorii care i-au deprins cîndva gustul ușor sălcii la început și apoi ce în ce mai dulce al cărții: Gheorghe Romîndasu și Octav Gheție. Ultimul a pîrîit recent o monografie geografică Dorohoiului, ceea ce nu înseamnă decît generațiile vîrstnice încă mai au de spus un cuvînt în discursul de astăzi al intelectualilor țării. Peste toate, o realitate decisivă se impune tuturor: între liceu care a fost și liceul care este se întîlnesc o distanță care nu este altceva decît o componentă definitorie a distanței dintre Dorohoiul de ieri și Dorohoiul de azi.

Din punctul acesta de vedere, să lămurim cît de cît lucrurile. Ca oraș industrial, Dorohoiul de ieri nu conta, nu mult, nu exista, prin prăvăliile sordide ale tirgului de altădată nu puteai găsi decît hamuri, biciuști, potcoave sau bușuri de sare, aduși cu un preț greu drumuri care nu s-au încrușțat niciodată aici. În schimb, Dorohoiul de astăzi prezintă tocmai revanșa visată de zecile de promotori care și-au perindat pașii sub steucerile și cornișele bătrînilor cu Grigore Ghica V.V.

Dar sărim peste frazele pe care vom așterne altcîndva pe hîrtie pentru reveni la statura de astăzi a liceului matematică și fizică din Dorohoi, la rosturile lui contemporane, la seva pe care este dator s-o infuzeze în arterele revigorante ale urbei care a fost.

În prezent, în 28 de clase urmează cursurile la zi și serale cu mult peste 1 000 elevi și însuși profilul liceului, recent, și-a anexat perspective la ordine zilei într-un Dorohoi renăscut. Amp metamorfoză a învățămîntului românesc își află aici o ilustrare elocventă. Liceul pregătește acum lăcătuși, mecanici, mașini și utilaje industriale, electromecanici și sticlari, meseriași de înaltă calitate, pe umerii cărora viitorul orașului așază răspunderi majore. Și nu este puțin adevărat că povara aprigă a viitorului restituie oamenilor încrederea în inșiși.

Este ceasul la care catalogele au devenit inutile, de vreme ce absolvenții de ieri și elevii de astăzi s-au recunoscut și pot privi față-n față. În timp ce monografia liceului centenar, bine legată scoarțe albastre, se perindă din mîna mîna, ca un mesaj purtat prin ștafetă spre mîine. Albastrul, se spune, este culoarea speranței...

MIHAI PELIN I

Scenă de luptă de pe Columna lui Traian

Pentru o politică activă de pace și colaborare

Principiu afirmat și respectat în toate actele politice ale României socialiste, dezvoltarea relațiilor cu toate statele lumii, fără deosebire de orinduire socială, prin confirmarea permanentă pe care i-o dă întreaga noastră viață politică, prin valoarea practică exemplară pe care i-o conferă neobosită activitate a președintelui Nicolae Ceaușescu devine o idee în acțiune care merită a fi evidențiată cu fiecare nou prilej, atât pentru caracterul său de permanență cit și pentru conținutul imperativ. O vom face deci și în această săptămână, pornind de la veritabila sinteză a politicii interne și externe românești, prezentate în indisolubila lor relație în cuprinsul interviului acordat de tovarășul Nicolae Ceaușescu publicistului italian Giancarlo Elia Valori.

Dialogul dintre conducătorul partidului și statului nostru și cunoscutul publicist italian care, după cum se știe, este și secretarul general al Institutului italian de relații internaționale, purtat la puțin timp de la sărbătorirea de către țara noastră a celei de-a 35-a aniversări a eliberării sale și readus în prim-planul interesului nostru odată cu publicarea sa, în urmă cu câteva zile, subliniază direcțiile-forță ale politicii noastre în toate planurile vieții — economic, social, politic — relevând valabilitatea tuturor orientărilor, a tuturor ideilor mari pentru care România s-a bătut și înțelege să se bată în continuare: „Realizările dobândite de România în cei 35 de ani de la Revoluția de eliberare — releva președintele nostru — demonstrează cu putere că numai în condițiile în care un popor devine stăpîn pe destinele sale, pe bogățiile naționale, își cucerește deplina independență, poate asigura progresul rapid al țării, ridicarea bunăstării și gradului său de civilizație”. Nu adevăr abstract, ci realitate vie, nu teorie pură, ci practică socială, aceasta vrea să demonstreze, și aceasta și demonstrează cititorului italian, cititorilor noștri, prin răspunsurile sale, președintele Nicolae Ceaușescu. Retrospectiva marilor transformări revoluționare petrecute în România după 23 August 1944 oferă principalele elemente pentru înțelegerea felului în care se concretizează în România noțiunea de faurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate — creșterea rapidă a forțelor de producție, care a creat condiții pentru ridicarea nivelului de viață și civilizație al poporului nostru, perfecționarea relațiilor sociale, a democrației socialiste, în general progresul armonios și echilibrat al tuturor ramurilor de activitate, al întregii vieți economice și sociale.

Sînt realizări care privesc, desigur, în primul rînd, pe cei ce sînt angajați cu gîndul, fapta și sufletul la îndeplinirea lor, pe cetățenii Republicii Socialiste România, dar sînt, în același timp, și realizări care interesează și alte țări, care au, cum se spune în limbajul consacrat, un larg ecou internațional.

Este interesant de a menționa aici remarca lui Giancarlo Elia Valori cu privire la „interesul crescînd manifestat în Italia pentru o politică economică pe bază de plan”. Este o preocupare legată de interesul manifestat pentru identificarea căilor optime de dezvoltare de mai toate țările lumii, indiferent de gradul atins în această direcție. Iar importanța unei asemenea preocupări este sugerată și de numeroasele interrelații ce se stabilesc între dezvoltare și alți factori: dezvoltare-independență, dezvoltare-colaborare, dezvoltare-dezarmare. Toate aceste aspecte deosebit de prezente în politica internațională au fost abordate pe larg, de președintele Nicolae Ceaușescu, atât în dimensiunea lor imediată, legată de politica României, cit și în contextul mai larg, al politicii mondiale, al imperativelor acestei politici.

Importanța pe care țara noastră o acordă colaborării internaționale își are justificarea în preocuparea susținută a țării noastre pentru progresul economico-social al propriului popor, dar și al celorlalte popoare, iar activitatea concretă desfășurată pentru ca o parte din uriașele fonduri ce se cheltuiesc pentru înarmări să fie redate treptat, iar resursele rezultate astfel să fie folosite pentru dezvoltarea economico-socială și ridicarea bunăstării popoarelor este dintre cele mai dinamice. În marile foruri internaționale, prin fiecare declarație politică sau document pe care îl semnează, în numele poporului, președintele țării, cu fiecare inițiativă nouă în domeniul dezarmării, România militează pentru adoptarea unor măsuri concrete de dezarmare pe plan internațional, realizarea acestui deziderat major al contemporaneității fiind de importanță vitală pentru viitorul umanității. „Numai în acest fel se poate crea o lume fără armamente, în care popoarele să fie la adăpost de orice agresiune, să se poată concentra în direcția dezvoltării economico-sociale, să pună minunatele cuceri ale științei în folosul bunăstării, fericirii omului”, a declarat din nou tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Pentru o lume a bunăstării și fericirii omului acționează președintele Nicolae Ceaușescu, România socialistă și atunci cînd dezvoltă raporturi multiple cu toate statele lumii, fără deosebire de orinduire

socială. „România a dezvoltat și dezvoltă larg relațiile economice și politice cu toate statele lumii, fără deosebire de orinduire socială, punînd un accent deosebit pe relațiile cu țările socialiste și pe lărgirea colaborării și întărirea solidarității cu țările în curs de dezvoltare, în vederea îndeplinirii noului ordin economic mondial”, a subliniat președintele Nicolae Ceaușescu în cursul interviului cu publicistul italian. Extindem, în același timp, relațiile cu țările capitaliste dezvoltate, la baza tuturor acestor raporturi aflîndu-se principiile depline egalități în drepturi, respectul independentei, suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. În condițiile extrem de diverse, în situațiile extrem de complexe cu care se înfățișează pe arena istoriei lumea contemporană, în cadrul tot mai larg de acțiune și decizie comună pe care îl oferă recunoașterea valabilității acestor principii pentru viața internațională, consecvența cu care țara noastră, președintele nostru acționează promovarea unei politici democratice, de participare activă la viața lumii a tuturor statelor, fără deosebire de mărime sau orinduire socială capătă o valoare exemplară. Considerînd că este necesar să se facă totul pentru a se asigura o politică de destindere, pace, colaborare și independență națională, România socialistă face tot ce-i este în putință pentru consacrară și instaurarea unei asemenea politici. Este acesta terenul fertil pe care cresc și se amplifică și relațiile româno-italiene.

Un argument în plus la această politică de pace și colaborare cu toate statele lumii promovată ferm de țara noastră îl oferă, în această săptămînă și primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a ambasadorului Confederației Elvețiene, Peter Erni, cu prilejul prezentării scrisorilor de acreditare. Evocînd în cuvîntul său bunele relații care s-au stabilit și se dezvoltă între Elveția și România, ambasadorul a arătat că intrarea României într-o nouă fază a procesului său economic și social deschide vaste domenii de cooperare pentru cele două țări. „Știm că putem avea împreună în vedere soluții de deschidere și dialog căutînd echilibrul între interesele economice și comerciale ale națiunilor, datorită dezvoltării dinamice a relațiilor”, a subliniat Peter Erni. Iar șeful statului român, în cuvîntarea sa de răspuns, pornind de la exprimarea satisfacției față de evoluția pozitivă, ascendentă, a relațiilor dintre România și Elveția — în domeniile economic, tehnico-științific, al învățămîntului, precum și în alte di-

recții — a relevat posibilitățile în continuarea a acestor relații, atât pe planul relațiilor bilaterale, cit și pe arena internațională.

Prezentarea scrisorilor de acreditare de către ambasadorul Republicii Islamice Iran, Pourang Baharlou, alocuțiunile rostite cu prilejul primirii acestuia de către președintele Nicolae Ceaușescu, reliefează aceeași consecvență politică, același profund interes al țării noastre pentru promovarea unor raporturi tot mai strînse cu toate popoarele lumii. Evoluția relațiilor dintre România și Iran a fost evocată deopotrivă, atât de ambasadorul Pourang Baharlou, cit și de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Astfel, ambasadorul iranian și-a exprimat convingerea că relațiile dintre cele două țări „care au fost dintotdeauna prietenești, se vor consolida și dezvoltă din ce în ce mai mult, și că raporturile economice, tehnice, științifice și culturale dintre cele două țări se vor extinde, în interesul reciproc al celor două state, al apărării drepturilor legitime ale celor două națiuni”, iar șeful statului nostru a arătat că „dezvoltarea continuă a relațiilor tradiționale, prietenești, dintre Republica Socialistă România și Republica Islamică Iran, pe plan politic, economic, cultural și în alte domenii de activitate, precum și intensificarea cooperării dintre țările noastre în cadrul O.N.U., al grupului celor 77, al mișcării de nealinere, ca și în alte foruri internaționale corespund, pe deplin intereselor popoarelor române și iraniene și, totodată, sînt o contribuție la cauza păcii și înțelegerii între popoare”.

Stadiul actual și perspectivele relațiilor economice româno-austriece, evoluția lor pozitivă în cadrul bunelor relații dintre România și Austria au fost evidențiate în timpul primirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a ministrului federal al industriei, comerțului și meseriilor din Austria. În stabilirea unor noi măsuri de diversificare și extindere a raporturilor de colaborare economică dintre cele două țări, în asigurarea unor schimburi echilibrate, reciproc avantajoase, o însemnată deosebită reprezintă sesiunea Comisiei mixte guvernamentale româno-austriece de colaborare economică și cooperare industrială și tehnică — cea de-a IV — desfășurată la București.

DOINA IOVĂNEL ■

Oameni din Bucșani, oameni din Romos

(Urmare din pag. 1)

Recoltele au fost bune. A văzut apa Neajlovului, atunci, munți de legume. Parte din legumele astea se stricău. Nu veneau mașinile la timp să le ridice. Situația aceasta n-a durat decît un an. În al doilea, n-aveam nici un motiv să repetăm experiența. Vroiam siguranță. Nu mai vroiam să acceptăm nici un risc. Nemaipomeniți au fost oamenii noștri atunci, fiindcă, răbdurii, încrezători, au luat-o de la cabine, au luat-o de la capăt. De data aceasta cu zootehnia. Cit vor minca oamenii carne, asta a fost și rămîne o muncă rentabilă. Bucșanii avuseseră în privința creșterii animalelor o tradiție deosebită, cînd spun deosebită înseamnă că fusese chiar așa, dar cam dispăruse de la o vreme. Căci munca asta nu este deloc ușoară. Dar ostenelele ei știm că se răscumpără neapărat”.

În cițiva ani, prin zootehnia sa, Bucșanii s-au ridicat printre fruntașii județului Ilfov. Au început să fie buni printre cei mai buni. Cooperativa s-a profilat, de la început, pe creșterea și îngrișarea, în sistem gospodăresc, a vitelor. A taurășilor pînă ajung ditamai taurii, la 400 de kilograme, cînd iau calea piețelor din țară și a exportului. Bucșenarii se treziră astfel cu italieni și arabi, că vin să încheie contractele direct aici, direct cu producătorii a căror faimă crescuse, printre altele, și pentru faptul că taurășii de la Bucșani nu sînt îngrișați cu diferite amestecuri chimice, mai mult făcîndu-li-se parte de hrană intru totul naturală. Procedeele acestea, de a apela mai puțin la concentrate, n-a dus însă niciodată la productivități slabe, din moment ce animalele au ajuns să fie îngrișate, la o vreme chiar cu un kilogram pe zi, spor de greutate ce reprezintă un adevărat record. Cele aproape 3000 de animale ale zootehniei C.A.P.-ului reprezintă sursa bănească cea mai importantă a satului. Însă nu singura. În Bucșani, aflu, nu există o singură familie care să nu aibă cite două vaci cu lapte. Iar numai pe laptele contractat cu statul, fiecare familie cițigă, lunar, 1500 de lei. Se dădu astfel de lucru chiar și bătrînilor, celor ce nu mai pot să meargă în fiecare zi la C.A.P., celor bolnavi ori copiii. Satul se văzu mîncînd de sus pînă jos și om cu om. Zestrea cooperativei crescuse și, ajutați într-o oarecare măsură și de către stat, bineînțeles, bucșenarii ridicară, alături de vechile grajduri, înnoite și modernizate și ele, un complex nou-nouț, cu o capacitate de vreo 4000 de capete și reprezentînd o investiție de aproximativ 20 de milioane din banii proprii, ai cooperativei.

Acum, îmi spunea Emil Panait, oamenii își pun foarte serios problema de-a construi la Bucșani o fabrică de prelucrat carnea. O fabrică de mezeluri sau o secție a

unei asemenea fabrici. Dacă satul a ales calea creșterii prin forțe proprii și prin lucrarea pămîntului, prin dezvoltarea acestui rentabil sector al agriculturii, zootehnia, iată, acum industria a devenit o necesitate.

Bucșenarii nu s-au temut de industrie, dovadă că unii dintre ei au și devenit muncitori la oraș, dar cei mai mulți n-au vrut să-și lase casele și să rămînă suflorele satului mai rară. Altfel, iată, ei cheamă acum industria la Bucșani ?

● Înfațșarea mai nouă a unui sat vechi de aproape o mie de ani: Romos

Cu probe care duc gîndul pe drumul drept, parcă pietruit, al adevărului, cu atestare documentară în fața căreia nu poate încăpea nici umbra unei puțințe de tăgadă, Romos trăiește, cu acest nume, de aproape o mie de ani. O mie de ani, o mare de timp. Dar nu despre istoria veche a așezării aflate la citeva ore de mers pe jos de capitala regiilor daci o să vorbim în aceste rînduri, ci despre istoria ei mai nouă.

Desfășurată mai într-o latură a drumului care coboară dinspre virfurile Șurianului înspre Orăștie, s-a întimplat că localitatea, pînă acum vreo zece ani, deosebit de lipsă de clădiri noi care să adăpostească instituțiile comunei potrivit cerințelor, destul de pretențioase, pe care vremea mai de pe urmă le-a adus. Era o lipsă care se cuvenea să fie îndreptată. Înființarea, în urmă cu zece ani, a Asociației culturale Romos, a avut în vedere, printre altele, și acest scop. Oamenii ai satului, risipiți prin lume și ajunși muncitori, — numai la întreprinderea mecanică din Cugir lucrează vreo citeva sute de romoșani —, profesori, medici, arhitecți, cercetători, s-au sfătuit, au hotărît și au trecut de grabă la stringerea unor fonduri bănești cu care să pornească șantierul Romosului. S-ar pune, pe drept, cuvînt, întrebarea: de unde știau ei, oamenii aceștia plecați mai de mult din sat, ce se mai întimplase în urma lor și de ce anume lucrări ar mai fi fost nevoie la Romos ? Răspunsul e simplu. S-a păstrat un fel de tradiție care îndeamnă pe fiecare, oriunde ar fi ajuns să muncească și oricine ar fi ajuns prin munca lui, să vină și să-și petreacă, cel puțin o parte din concediu, alături de rude și de prietenii din copilărie. Vrednicii fii ai satului au rămas profesorul dr. Aurel Popovici, istoricul Aurel Răduțiu, inginerul Gheorghe Ștefan, doctorul în științe medicale Nicolae Stăncioiu, și dacă-i amintim doar pe ei este pentru că, oricum, nu i-am putea aminti pe toți. Ei au plănuit, ei au donat ori au strîns banii necesari și chiar au pus mina, alături de frații lor rămași acasă, pentru înfrumusețarea satului. Bineînțeles, acțiunile Asociației culturale au fost coordonate de către primăria comunei, de Comitetul comunal de partid, care au analizat de mai multe ori ce s-a făcut pînă în momentul respectiv, ce urma să se facă. Și, desigur, nimeni din conducerea comunei n-a uitat că lucrurile ajunseseră la un moment dat încît drumurile la Hune- doara, în capitala județului, urmăreau cel mai adesea

obținerea aprobărilor de rigoare, nu insistențele de-a obține numai din partea statului fondurile cu care Romos își propunea statornic să se îmbrace în haine noi. S-au ridicat astfel, de-a lungul anilor, la Romos, școala nouă, dispensar uman și veterinar, cîmin cultural, au fost asfaltate drumuri. Într-unul din concediile sale, doctorul Nicolae Stăncioiu, șef de lucrări la Institutul medico-farmaceutic București, i-a împărțit pe consătenii săi și i-a organizat pe echipe, plecînd cu ei în sus pe firul riului Romos pentru a umple carele cu piatră de construcții. În citeva săptămîni, fundațiile noului cîmin cultural erau terminate. „Noi îl numim, Casă de cultură, ne spunea secretara cu propagandă a Comitetului comunal de partid, Ana Crăciunescu. Il numim așa pentru că l-am croit mare, încăpător. Ne-a costat citeva sute de mii de lei. Bineînțeles, construcția valorează mai mult. Diferența cuprinde munca romoșanilor. Cei ce lucrează la Cugir, de exemplu, veneau seara de la întreprindere, treceau pe acasă și-și schimbau hainele și apărneau apoi pe șantier. Se turnau betoane pînă în noapte, tîrziu, la lumina becurilor. Erau printre ei Grigore Uritoi, Barbara Leuz, Ioan Bauer, Nicolae Suciu, Ilie Ștef”.

Dar grija celor din Romos n-a fost doar ridicarea unor construcții, a unor ziduri, oricît de trainice și frumoase ar fi ele. Cum satul avusese noroc de medici dintre cei mai mult călători pe drumurile navetei și cu gînduri de plecare definitivă, iar pe de altă parte din Romos mulți copii ajunseseră absolvenți de facultate și unii chiar medici dar se-ntimplase ca la repartizare să nu prindă niciodată libere posturile acelea, localnicii s-au străduit și pînă la urmă și-au adus la dispensar nou medici chiar din Romos, cum sînt Mircea și Ana Toncean.

Și încă un fapt demn de toată lauda. Alături de cele enumerate mai sus, prin care Romosul a intrat într-o fază nouă de construcție, mai bine-zis de reconstrucție, alături de cititoriile anilor pe care-i străbate satul pârșos, cu trupul și spiritul său, vieții noi, socialiste, a țării, romoșanii au mai avut un gînd. Înălțarea, tot cu mijloace proprii, a unui Monument al Eroilor. Un obelisc impunător, de marmură purpurie, comemorează jertfa vitejilor fii ai satului, a celor care au plătit cu prețul cel ultim, cu viața, nădejdele țării. Citeva zeci de nume, săpate în marmura monumentului, răsfrîng, nemuritoare, luminile aștrilor la Romos și privirile cele pline de recunoștință ale romoșanilor de azi. Citeva zeci de nume săpate frumos, caligrafic, unul sub altul în piatră și-n sufletul mai fără moarte chiar decît marmura. Citeva zeci de nume. Cit o clasă de copii de școală. O clasă a celor mai prezenți fii ai satului, la lecția celui mai nobil și viu patriotism. Dar nici dorința romoșanilor de azi nu poate fi considerată decît tot astfel. Marile adevăruri sînt simple, și un adevăr este, gîndesc romoșanii, că tot patriotism se numește a nu lăsa uitării fapta și credința celor ce-au fost patrioți înainte de noi.

Cultul muncii, cultul valorii

Fiii satului de munte

La poalele de miazăzi ale Făgărașului, într-o lume de codri, de stincăriși și ape repezi, nu departe de Olt, trăiește comuna Perșani, așezare întinsă, adunând 11 sate, cu vreo șase mii de locuitori, mai toți ciobani și tăietori de pădure, comună cu o istorie veche (pe vatra ei, în cătunul Pripoarelor, a fost Posada infringerii lui Carol Robert d'Anjou de către Basarab I Intemeietorul), cu bucurii și tristeți, ca pretutindeni pe lume, cu mulți bătrâni, cu multe înfățișări bătrâne și cu mulți, cu foarte mulți copii.

O luăm, însoțiți de primarul Gh. Jeculescu, pe niște ulițe strimte, firave ca niște piraie pe care le treci dintr-o săritură, vegheate de case de birne, dar și de zid, toate albe, unele cu etaj, toate pe temelie înaltă, cu prispă înaltă, cu garduri lenese de răchită împrejmuid curți în pantă, răchită care a devenit broderie, împletită artistic în jurul parilor de stejar. Satu-i pustiu, oamenii sînt plecați, unii cu oile, alții la muncile din păduri, alții la fabricile din Sibiu. În curți și în cerdacurile înalte se mai văd, ici-colo, doar femeile. De grinda cerdacurilor sînt agățate, cu funii lungi, leagănele sugurilor, pe care mamele le împing, cînd și cînd, cu piciorul, imprimîndu-le sau întindînd-le balansul, după care își văd de-ale lor. Cînd e frig, leagănel e mutat în casă, spinzurat de tavan. Verile e luat la cîmp la ogoarele din „arsuri” (ogoare defrișate cu foc din codrii cei de demult), și legat de creanga unui copac. Sînt în satul acesta bătrîn mulți, foarte mulți copii. Perșanii e un sat de copii, un cuibar de copii. Media pe familie, zice primarul, e de patru-cinci, mai avem, zice el, 95 la sută indice de natalitate, adică locul al III-lea pe țară. Aș vrea să-i vedeți și pe-ai mei, adaugă tot el, am trei, fata a mare e la oraș, la liceu. Aș vrea să vedeți și școala cea nouă, de zece ani, făcută pentru copiii cei mulți ai satului.

Sat care, ca toate satele românești, are multe și felurite întemeieri ale noului. Are școli noi, între care marea clădire, inaugurată în 1977, pentru școala de zece ani, construcție cu etaj, cu o suprafață acoperită cu ziduri de 650 metri pătrați, cu o curte-moșie, de 10 000 de metri pătrați. Are magazine moderne, are chiar și un „supermagazin”, are restaurant, cinematograful, dispensar, baie publică, are frumoase poduri de piatră peste apa Băiașului, are electricitate, început de termoficare, început de apă potabilă prin conducte. Are 485 de gospodării (adică 3 sate din cele 11) care vor trebui strămutate, aduse de prin coclauri în „vatra organizată” a Perșanilor. Vor oamenii să se „strămute”? Vor, zice primarul, cum să nu vrea, vor mai ales cei tineri, familiile tinere, cu copiii la școală, ca să nu mai bată ai mici drumuri de kilometri peste munte și prin păduri.

Oamenii satului fac copii, mulți copii, iubesc copiii, fac tot ce pot pentru ei (tot satul a muncit la construcția școlii de zece ani) și, mai ales, știu cum să-i crească.

O cunosc, către prînz, pe Maria Dobrin. Vine pe ulița mare — prin ploaia subțire, zuruitoare, de început de toamnă, ce-a prins să cadă de cîteva clipe — călare pe-un cal micuț. E bătrînă, are vreo 70 și ceva de ani, arată ca maicile din poveste, mică, zbircită, imputînată, pierdută toată în broboada neagră care-o acoperă ca o pelerină. Cine, vorba poetului, o fi suit-o pe cal? Vreun fecior, vreun nepot? Și dacă ei o s-o uite acolo, ea ce va face? Va rămîne în șaua de lemn, rătăcind în trap-trapul calului mic și al ploilor, ca maicile din poveste peste un ținut de poveste? Primarul își scoate pălăria, apucă dirlogii, ridică, rîzînd, fața udă de ploaie spre maica zidită pe calul ei, „hei, ce mai faci?”, strigă el, tare, „unde te duci?”, „La poștă!”, strigă, de sus, Maria Dobrin, „mă duc la poștă, am scrisoare, mă caută Costică poștașu”, nu mă găsi, eram după giște, imi lăsa hirtie să vin la poștă, mi-a scris băiatu”. A spus totul repede-repede, cu voce tină, o voce, înălțată ca o falnică spadă de femeia bătrînă și mărunțică, acoperă ploaia, lăsîndu-se fascinat de puterea și tineretea ei. „Care băiat îți scrisese?”, strigă primarul. „Ei, nu știu, unu' din ei. Să trăiți!”, mai zice Maria Dobrin, și calul, fără nici un indemn, doar la acest cuvînt, ca la un consemn, o ia din loc.

Maria Dobrin a născut 18 copii. 11 trăiesc, sînt toți la rosturi, au și ei copii, unii au și nepoți. Șase sînt plecați (cine din ei i-o fi scris?), cinci sînt în sat. Cel mai mare, Petre T. Dobrin, zis Tică, cioban la stîna din Poiana Lungă, are 55 de ani și are și el patru copii. O fată de-a lui e la oraș, e elevă la liceul sanitar, fiind colegă, ca fiind de-o vîrstă, cu două mătuși, gemenele Mariei, și ele eleve la oraș, una la liceul economic, alta la liceul agricol. 11 copii (cîndva erau 18!), nu se mai știe cîți nepoți, plus strănepoții, neam crîngos, muncitor și în cinstea satului, crescuți de-o mamă care și azi muncește, crescuți de-un tată, răposat mai an, care, pînă a fost să închidă ochii, a arat, a săpat, a cosit fin, a crescut oi și vite mari. Stăm în uliță, o așteptăm pe Maria Dobrin să se întoarcă de la poștă. Iată-o, călare, prin ploaia subțire, ține cu dreapta friul, stînga și-o apasă pe sin, acolo, desigur, a pus scrisoarea. O însoțim, eu de o parte a calului, primarul de cealaltă, calul merge la pas, o întrebăm, pe drum, despre copii, ea ne răspunde cu voce bubuitoare, tină, casele pe lingă care trecem ne zimbesc cu zîmbetul femeilor de pe prispe, toate cu mulți copii, dar nici una cu 18, din care 11 în viață, toți 11 oameni cu rosturi, unii ciobani, alții muncitori la oraș, fetele gemene la școală. Cum i-a crescut? Hrănindu-i pe toți, deopotrivă, cu laptele ei. Învățîndu-i pe toți, deopotrivă, de mici, să muncească, trimițîndu-i la 4-5 ani cu giștele la păscut, la 5-6 cu vaca, tot atunci și la fin, la sălășurile din munți, tot atunci și cu oile, pe care la vîrsta aceea au început a le da prin strungă; învățîndu-le pe fete, copile fragede, să țese la război, învățîndu-i pe băieți, copilandri fără tulleie, să țesele calul, învățîndu-i pe toți că fiecare are o treabă, o „slujbă”, învățîndu-i că viața familiei este rodul efortului tuturor și al fiecăruia.

Nu există, imi spune primarul, în nici unul din satele (care-s 11!) ale comunei, un singur caz de parazitism, adică un singur tînar care să stea degeaba, fluierînd vînt. De nicăieri, din nici un loc al acestei țări, n-a venit pînă azi — și, după toate semnele, nici de azi înainte n-o să mai vină — vreo reclamație sau vreo veste despre vreun tînar perșean care să umble brambura, să nu muncească.

Copii ai unui sat românesc de munte, copii frumoși, sănătoși, ochi luminoși, fețe suave de Tonitza, copii hrăniți cu lapte bun, copii iubiți, dar copii ce muncesc, uneori chiar din greu, fiindcă munca e sfîntă și fiindcă munca e totul, aici n-ai cum să răzbați altfel. Și fiindcă trebuie să-și ajute părinții, uneori strîmtozați, necăjiți, căci nu e ușor să trăiești pe un sol de piatră, să faci piine din piatră, să-ți ajungă această piine. Nu e ușor, mai ales cînd ai mulți copii.

Copii ai unui sat românesc de munte, copii care — preluînd de la părinți un mesaj, un străvechi cod genetic al ființei omului și al ființei obștii, descifrîndu-l și îmbogățîndu-l cu sensuri noi — se îndreaptă spre viitor, ocupîndu-l frumos și temeinic cu toate brațele și cu toate mințile.

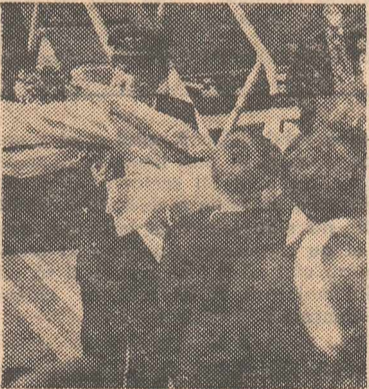
ILIE PURCARU ■

„Plec în viață ca un copil cu pantaloni scurți”

„Stimați pasageri — se adresa în dimineața zilei de sîmbătă 22 septembrie stewardesa pasagerilor cursei „charter” București — Londra — poate pentru dumneavoastră zborul acesta RO-CON-OTP este un zbor ca multe altele, dar pentru comandantul aeronavei, Ioan Botezatu, pilotul nostru șef, zborul acesta este ultimul din cariera sa de pilot. Astăzi este ziua despărțirii sale de spațiul aerian și de cabina de comandă, după 30 de ani de zbor, insumînd...”

...În aceeași zi, către orele 14, într-unul din birourile companiei aeriene L.A.R. („Liniile Aeriene Române”), de pe Aeroportul internațional Otopeni. Agitație. Mihai Valentin, șeful biroului protocol al aeronavei, nu știe între cine să se mai împartă: între rudele pilotului așteptat să sosească dintr-o clipă în alta din ultima sa cursă, colegii de serviciu, prietenii mai vîrstnici, unii pensionari, sau între pionierii Școlii nr. 9 din Otopeni veniți să-i întîmpine pe cei doi; spun cei doi pentru că, aflînd, în cel de-al doilea scaun al avionului BAC 1-11 se află, pe funcție de copilot, fiul lui Ioan Botezatu, Aurel. Cel care va prelua astfel ștafeta zborurilor. Anca, tinăra soție a lui Aurel, mușcă emoționată coada unei garoafe, privind pista prin fereastra biroului. Și soția lui Ioan Botezatu, Vasilica, este emoționată. Au venit împreună cu mașina la aeroport, a condus Vasilica, „abia acum imi dau seama că am făcut cîteva greșeli, evident de conducere... am și plîns!...” Echipa televiziunii începe să se agite, colonelul Constantin Răduț, directorul companiei L.A.R., anunță sosirea aeronavei — „a intrat în țară!” — curînd ne precipităm afară, pe pistă. Este o zi senină, superbă, de toamnă tîrzie, caldă... exact ziua în care (coincidență?! simbol?!) pilotul de curse internaționale Ioan Botezatu — cel care și-a petrecut, practic, peste un an și jumătate din viața în aer — împlinește 50 de ani!...

Urlînd din motoare, uriașă și elegantă aeronavă se apropie, opreș-

Aurel Botezatu, cel care a preluat ștafeta de la tatăl său.

Ultimele clipe înainte de a „pleca în viață ca un copil cu pantaloni scurți”

te, scara rulantă alunecă către afără din interiorul aparatului, din carlingă Ioan Botezatu ne face semn cu mîna. („Sînt bărbatul care am privit lumea printr-un geam de carlingă — avea să-mi spună a doua zi, îmbrăcat civil, în mijlocul familiei, într-un bloc de pe bulevardul 1 Mai — acum geamul ăsta a dispărut, oare ce voi face, cum va fi?!” Și i-au dat lacrimile. „Plec în viață ca un copil cu pantaloni scurți...”)

Imbrățișări, aplauze, felicitări, flori etc. Echipa televiziunii a intrat „pe fază”. Curînd apoi Ioan Botezatu, de astă dată sus, în aerogară, în sala de recepție, este îmbrățișat și sărutat de generalul maior Aurel Răican, șeful Departamentului aviației civile. Aurel Botezatu, fiul lui Ioan, în vîrstă de numai 27 ani, este permanent alături de tatăl său. Se țin toasturi. Scurte, bărbătești, impresionante, calde. Abia tîrziu, la sfîrșitul ceremoniei, cei doi piloți ajung să-și îmbrățișeze soțiile...

Am aflat multe despre cei doi, înainte de venirea lor chiar. Imi completez cele aflate a doua zi, duminică, vizitîndu-i acasă. Deocamdată rețin replica unui om înalt, cîrînt, care i-a strîns mîna lui Ioan Botezatu la coborîrea din avion — pensionarul Nelu Drăgănescu, fost comandant de navă: „Ioane, am venit să-ți tai aripile!” Pentru moment, replica mi s-a părut cam dură. Duminică însă, sînd de vorbă cu cei doi eroi ai reportajului de față, aveam să înțeleg dramaticul dar profundul adevăr al acestor cuvinte.

„Timp de 30 de ani, niciodată n-am știut unde voi petrece revelațiunile, zilele de 1 Mai sau 23 August, nici măcar ziua mea... Vîky, astfel îi spune Ioan soției, a făcut totul, nu pot să-i fiu recunoscător pe măsura pe care o merită... Eu n-am știut cît costă o piine sau un kilogram de carne, întotdeauna cînd luam o piine, și asta se înțelegea extrem de rar, lăsăm cînci lei...”

Tristețe? Există, este firesc. Dar nu e copleșitoare, nu poate fi copleșitoare, pentru că întreaga viață

a lui Ioan Botezatu reprezintă un exemplu de muncă, corectitudine, cinste. Omul acesta cîrînt la cincizeci de ani împliniți ieri (cosumul nervos al unui pilot pe ractorare este imens!), moldovean acesta cumpătat la vorbă și deschis la suflet, poartă cu sine satisfacțiunile unor performanțe deosebite și pînă la vîrstă înaintată, aducînd parca viciu, pentru aviație.

Face parte din prima promoție de aviatori ai armatei populare din 1949. A fost în 43 de țări, aterizînd pe o sută de aeroporturi, zburînd pe 20 de tipuri de avioane. A străbătut 8 500 000 de kilometri (cîru de 20 de ori zborul Pămînt-Lună retur), 13 800 de ore petrecute în zbor (acel an și jumătate petrec în aer, de care am pomenit). Pes 8 000 de aterizări — și toate astea fără să aibă nici o premisă să evenimente (citește „posibilitate de accident” sau... catastrofă!). Este pilot și secretar al B.O.B. pe compania L.A.R. încă de la înființarea acesteia, în 1974. Iar de la începutul activității sale, din 1949 cu altă cuvînt, a scos, ca instructor, patru promoții de navigatori și încă trei atitea de piloți. A făcut parte din primul echipaj al TAROM-ului care a traversat Oceanul Atlantic, aterizînd pe aeroportul Kennedy. Iar acum, odată cu ultimul zbor împreună cu Aurel, fiul său, i-a predat ștafeta acestuia din urmă. Este primul caz de acest fel în istoria aviației române.

O altfel de istorie (termenul nu e exagerat de fel) mai face Ioan Botezatu, pe cît de ambițioasă, pe atît de necesară și plină de valoare: o istorie a aviației de pretutindeni, pe etape, țări și momente istorice, realizată din machete. Lăscară duse pînă la ultimul dintr-ultimele amănunte posibile: pînă și praful de pe roțile aparatelor. Are pînă acum peste 300 de astfel de „unicate” (este ajutat de cîțivi entuziaști: fiul său, care a moștenit acești pasiune, și care are în rîndul său circa 100 de piese în lucru, un antrenor de box, un tehnician de la termocentrala Grozăvești, un șef de centrală telefonică un arhitect etc.), la unele dintre ele — cum ar fi unul dintre avioanele lui Vuia — a lucrat timp de două luni de zile. Materialul vizual va fi completat de o carte, pentru a cărei documentare Ioan Botezatu și-a umplut o jumătate de încăpere cu colecții de publicații de epocă.

„La ora actuală pilotul nu se mai „plimbă” cu avionul, ci face meserie din momentul în care urcă în carlingă și pînă cînd iese la pensie. Și iese la pensie, paradoxal dar firesc, exact atunci cînd stăpînește perfect această meserie!”

Lui Ioan Botezatu i-a plăcut să ducă întotdeauna lucrurile pînă la capăt, niciodată nu s-a oprit la jumătate „dacă ajungi să te oprești la jumătate, ca pilot, ești un om terminat, mort!”

...printre elevii săi — a sfîrșit stewardesa — numărîndu-se și propriul său fiu, copilul Aurel Botezatu, membru în echipajul acestei misiuni. Să-i urăm sincere felicitări, urări de bine, sănătate și fericire comandantului nostru!

HORIA PATRAȘCU ■

Din Ghencea, în „Neckerman”!

În țara noastră există mai bine de 80 de combine și întreprinderi de prelucrare a lemnului. Sîntem, în fapt, una dintre cele mai mari exportatoare de mobilă din lume! Și totuși, pe tot cuprînsul țării nu se află decît trei întreprinderi (Timișoara, București și Gheorgheni, în ordinea înființării) care fabrică un produs extrem de necesar, și anume stofa de mobilă. Fără stofa amintită, fără tapițerie deci, nu poate ieși din fabrică nici un scaun, nici un fotoliu sau canapea, nici un studiu și așa mai departe. Cele trei unități au deci o producție ce se află în strînsă legătură cu aceea a fabricilor de mobilă, condiționînd într-un fel și planul de producție al acestora. „De fapt, ne spunea Valeriu Vucicu, directorul adjunct al întreprinderii de stofe de mobilă București, noi nu putem produce cît ar fi nevoie în țară! Marfa noastră este contractată pînă la ultimul metru pătrat, dar eforturile trebuie să le facem tocmai spre sporirea capacităților de producție, ca și spre creșterea productivității muncii. Față de actuala capacitate, se prevede practic dublarea producției în cîncinul 1981—1985, dar cu foarte puțini oameni în plus față de numărul de muncitori actuali. Această dublare a capacității de producție se va petrece desigur mai aproape de anul 1981 decît de anul 1985, deci în primii ani ai cîncinului care urmează.”

În 1963, cînd a luat ființă întreprinderea de pe bulevardul Ghencea a fost ridicată după un proiect

care prevedea o producție anuală de 2 500 000 de metri pătrați de stofă de mobilă. Anul acesta, unitatea a ajuns la o producție de 4 200 000 m², dar să reținem că sporul acesta nu include nici o construcție nouă, nici un fel de mîrire a suprafeței de producție. Calculînd exact, aflăm că producția suplimentară datorată utilajelor noi s-ar cifra la circa 1 milion m², restul, adică mai bine de 700 000 m² de stofă pînd în explicații numai prin creșterea productivității muncii. La început, întreprinderea nu fabrica decît cînci sau șase articole, preluate de la Timișoara, în vreme ce astăzi sînt peste 100 de articole create în colecție, dintre care se lucrează concomitent în producție 47, fiecare în cîte două, trei desene și 5—6 poziții coloristice. În ceea ce privește materia primă, dacă la început nu se foloseau decît celofibra, vîgonia, lina și bambacul, astăzi, practic, toate fibrele produse de industria noastră chimică (al cărei beneficiar direct este și unitatea de față) sînt folosite în producție: poliamidă, poli-propilenă, poliester, PNA și așa mai departe, materiile prime naturale nemaifiind folosite decît în proporție de cel mult 8 la sută!

Inginerul Gheorghe Barna, director al întreprinderii încă de la primul țîrșuș înfipt pe locul unde ea se înalță astăzi, își amînteste cu oarecare nostalgie de acele vremuri de început. Dînsul avea, nu-i mai puțin adevărat, pe atunci numai 30 de ani — dar cam tot colectivul de oameni ai muncii era foarte tînr

(cum este și astăzi dealfel: medie de vîrstă în jur de 23 de ani). „Am avut, zice, și vreo trei „moșnegi” cu experiență, care au învățat fețele noastre abia venite de pe băncile școlii. Ceea ce ne-au învățat, pe toți adică, a rămas, nu s-a pierdut, chiar dacă astăzi știu mult mai multe. Vreau însă să subliniez că, încă de la înființare, nu a existat nici măcar o singură lună în care întreprinderea noastră să nu-și fi realizat cifrele de plan! Dealfel, sîntem printre primele unități care și-au cîștigat astfel dreptul de a trece la săptămîna redusă de muncă, avînd toți indicatorii realizați. Ca exemplu, pe primele 8 luni ale anului curent, valoarea producției globale însumează 104 la sută, cea a producției marfă 102,5 la sută, producția netă este de 103 la sută, iar cea fizică 102 la sută. Să știți însă că industria noastră ușoară este chiar destul de grea! Să vă dau un exemplu. Ați văzut că se vorbeste tot mai des despre necesitatea generalizării schimbului doi și extinderea schimbului trei. Or, se știe bine, industria ușoară lucrează în trei schimburi de la naționalizare!”

Astfel, e bine să mai arătăm că, de multe ori, consultînd diferite reviste străine de specialitate, cum ar fi „Art & Decoration”, „Maison et Jardin”, „L'Ameublement” sau chiar cunoscutul „Neckerman”, creatorii de modele ai întreprinderii se întîlesc chiar cu desenele pe care ei însiși le-au conceput pentru produsele de export ale unității. Ceea ce, desigur, reprezintă una din marile satisfacții profesionale...

DUMITRU GEORGE ■

În Aden există o stradă cu numele „Dr. Clement Baciu”, dar acest om trăiește printre noi

Un portret complet al medicului Clement Baciu ar necesita un spațiu tipografic important, pentru că omul acesta, cu o statură impunătoare și cu părul alb-albăstrui ca zăpada creștelor muntoase în diminețile senine, a absolvit și facultatea de specialitate și Academia națională de educație fizică, a fost ziarist și publicist, figurant la teatru, multiplu campion de atletism dar în primul rând om de știință, recomandat de alegerea sa ca membru de onoare, sau numai membru, în numeroase societăți naționale și internaționale de ortopedie și traumatologie, fiind autor a peste 20 de tratate și monografii de specialitate, unele în colaborare, chirurg reputat și cu peste 16 mii de intervenții, la activul celor 30 de ani de practică medicală. Voi spune doar că doctorul Clement Baciu figurează în: Who's Who in science, New York, 1970, Dictionary of International Biography, Londra, 1972, Men of Achievement, Cambridge, 1974, Who's Who in the World, Chicago, 1979 etc. Lucrări de sinteză mondială cuprinzând numele și datele biografice ale unor personalități în viață, din diferite domenii. Să notăm încă o informație emoționantă: la Aden, în Yemen, una din străzile orașului îi poartă numele, pentru că doctorul Clement Baciu a funcționat, din însărcinarea Comitetului Internațional de Cruce Roșie, ca medic pe cimpul de luptă, în anii 1968 și 1969, ca și faptul că el deține 4 brevete de invenții pentru aparatură de specialitate.

— Vă recomandăm ca ortoped sau traumatolog ?

— Mă obligați să lămuresc o confuzie care, la noi cel puțin, se mai face: ne aflăm în fața a două specialități. Precizez, că traumatologii avem dar ortopediști încă prea puțini. Sfera acestora din urmă este cu mult mai vastă. Personal îmi asum răspunderea pentru ambele specialități. În unele țări, cum este Austria, domeniul nostru include și craniul. În altele nu, printre care și România. Confuzia aceasta, să-i zicem de principiu, este dăunătoare, însă nu în măsura pe care o atinge practicarea, din lipsa condițiilor corespunzătoare, a chirurgiei generale în aceleași săli de operație în care acționează și ortopezii, situație care poate genera grave infecții. Sint de părere că, măcar în spitalele județene, noi și foarte frumoase, ar trebui să se separe aceste săli. În plus, pe lângă chirurgie, la noi mai apare și perioada recuperării, care obligă la tratamente îndelungate și foarte precis conduse. Conchid că rețeaua de ortopedie este încă anemică la noi, iar consecințele pot fi înțelese dintr-un exemplu concludent: un om este accidentat grav pe o șosea. Este dus îndată la primul spital. Bolnavul se află în șoc. I se amputează un picior în condiții chirurgicale, să zicem, ireproșabile. Viața i-a fost salvată! Însă aceeași medică nu cunoște tipurile de proteze care se pot adapta la bontul rezultat în urma operației, din care cauză amputarea s-a făcut la un nivel oarecare. Ajuns la un centru de protezare, care funcționează independent de aceluși spital, ca și de altele, pe un profil de întreprindere, se constată necesitatea altei intervenții chirurgicale, cerută de tehnica specifică protezării. Iată unde duce, în mod frecvent, lipsa unei unități de concepție în medicină! Soluția? Unificarea tuturor activităților

amintite, inclusiv protezarea și recuperarea, într-un singur așezământ spitalicesc. Așa cum se procedează în Polonia, de exemplu. De la stabilirea genului de operație și pînă la redarea omului în circuitul social acesta se află sub o unică supraveghere și îndrumare.

— De ce nu aplicați la secția pe care o conduceți, în cadrul Spitalului clinic „Colentina”, ideile expuse ?

— Nu am acest drept și nici posibilitățile materiale și umane. Hotărîrea trebuie să fie luată de Ministerul Sănătății. Prin norme mi se acordă un timp de spitalizare de numai 21 de zile... Ca să se poată înțelege mai lesne ce am spus, ar trebui ca factorii de răspundere, din ministerul nostru, să depășească sfera strict medicală și să intre și în cea socială, urmărind, obligatoriu, bolnavul pînă la reabilitarea sa recuperatorie.

— Vi se spune, în spital, „profesor”. Pe ușa cabinetului dumneavoastră scrie altceva... Ce sinteți, doctore Clement Baciu ?

— Nu sint profesor, cu toate că am predat cursuri la Institutul pedagogic de educație fizică. Sint șef de secție.

— Regreți ?

— Am regretat, dar am depășit momentul. Nu sint nici măcar medic primar de gradul I sau II. Am fost însă primul doctor docent, în specialitate, pe Capitală, ca și primul doctor în științe medicale în ortopedie și traumatologie, prin concurs, încă din 1957. Am fost înscris de mai multe ori la concursurile pentru avansarea în grad (e vorba despre o ierarhie administrativă), cit și pentru ocuparea unui post în învățămînt. Dar... Dar mai bine să vă arăt dosarul neîmplinirilor mele. Vă miră că am ținut un astfel de „îndreptar”? Sint de părere că din înfringeri se poate învăța chiar mai mult decît din succese. De ce tocmai la o asemenea experiență să renunț? Să vă rezum tentativele din ultimii doi ani și jumătate. Mă înscriu, în 1976—77, cu dosarul complet, înregistrat la Direcția sanitară a Municipiului București, pentru concursul de medici primari gr. I și II, sub nr. 74. Dar „obiectul” nu ajunge la comisia Ministerului Sănătății. În 1978, mă reinscriu, în același loc, dosarul avînd numărul 16/B. Aceași soartă: nu ajunge la comisie! La 26 iulie 1978 depun o contestație scrisă la minister (cab. I) și la Comitetul de partid „Sănătatea” al municipiului București (nr. 163). Ministerul mă anunță, prin adresa IV/C/VII/c/1770, că n-am obținut gradul de doctor deosebit, am intrat în condițiile pentru a fi admis la concurs! Comitetul amintit nu răspunde deloc. La 28 IX 1978 solicit, tot în scris, prin recomandat, precizări. Nici un răspuns. La 9 X 1978 sint primit, la cerere, în audiență de către tovarășii Dumitru Buzac, director adjunct în minister, și dr. C. Havriliuc, inspector în aceeași instituție. Mi se afirmă verbal că dosarul a fost blocat la D.S.M.B. sau în altă parte. Unde anume? Nu mi se spune. În ianuarie 1979, un alt memoriu la D.S.M.B., înregistrat sub nr. 80. Nici un răspuns. 8 mai 1979: mă reinscriu, cu un alt dosar, nr. 15/B. Sintem în septembrie, nu? Ei bine, n-am încă nici un răspuns. Ceea ce se afirmă, este uneori adevărat în privința modului în care se procedează în sectorul sănătății, chiar și pentru posturile din învățămînt: cu cit acestea sint mai impor-

tante, cu atît mai virtos se aplică metoda „mixtă”, adică „numirea” prin „concurs”.

— Sinteți și inventator. Nu în ceea ce ați afirmat, ci în domeniul în care activați. Spiritul dumneavoastră critic se simte la fel de activ și în domeniul creației sau dimpotrivă, se domolește ?

— Fără o atitudine critică, în fața oricărui aspect al vieții, ne-am pierde condiția umană. Trebuie să știți că ortopedia este o ramură costisitoare a medicinei tocmai din cauza aparatului pe care o implică. În ceea ce mă privește, experiența s-a dovedit precară și tot în cadrul ministerului de care aparțin. Deplină înțelegere am aflat la o unitate industrială: întreprinderea de utilaj chimic din Făgăraș, care mi-a realizat seria zero a unui aparat destinat endoprotezei totale de șold, aparat aplicat pe 30 de cazuri și care s-a oferit să creeze o linie tehnologică pentru producția de serie. Au început memoriile, în acest sens, din 1974! Aparatele nu le avem nici azi. Am muncit, în zadar, 3 medici și 3 ingineri. Ce să facem, dacă Ministerul Sănătății n-a inclus aparatul în nomenclatorul său? Să încălcăm legea? Sint multe invenții, în lumea medicală, care zac. Nu și-au găsit încă „doctorul”. M-am decis să nu-mi mai înscriu la O.S.I.M. lucrările, ci să le folosesc în practica personală. Doresc nu să am brevet, ci să fiu util. Un astfel de aparat, creat de mine, mi-a permis să scurtez timpul unei anume operații pe gleznă de la o oră și jumătate la 10 minute. L-am făcut cu meseriași spitalului și l-am utilizat, ușurînd suferința pacienților și propriul meu efort. Am trimis un articol revistei „Chirurgia”, prezentîndu-mi aparatul. Au trecut lunile și n-a apărut. O publicație din R.F.G. a arătat interes și m-a solicitat să scriu pentru ea. Materialul s-a tipărit urgent și acum dețin sute de cereri, de pe toate continentele, de a scrie pentru publicațiile respective. S-a sesizat O.S.I.M.-ul, care mi-a interzis să mai dau relații. Pînă una alta, nu mai am voie să-l folosesc — în prezența altora — nici eu. Trebuie, după O.S.I.M., să fac iarăși operația respectivă într-o oră și jumătate. Treabă-i asta? Culmea mi se pare alta: mi se propune să-mi brevetez invenția peste hotare, la o mare întreprindere de aparaturi medicală, care l-a solicitat, spunîndu-mi-se că durează mai puțin!! Cînd este vorba despre alți pacienți și despre alte firme ne putem grăbi, prin urmare, dar bolnavii din țara noastră trebuie să mai aștepte, deși inventatorul este tocmai un român. Cine să mai înțealgă? Ce fel de patrioți sintem? Mi-am cedat toate drepturile, numai să văd aparatul intrat în fabricație. Tot la „nerealizări” am trecut și Adevărul eliberată de O.S.I.M. (nr. 23432 din 13 iunie 1979) prin care, deși eu n-am solicitat nimic, adică brevetarea, sint obligat să plătesc taxa de înregistrare de 650 lei ca și pe cea de examinare, de 1300 de lei. Știți de ce? Pentru că firma „Mecron” vrea să cumpere instrumentul denumit: „Procedeu cu expulsor și sistem de ghidaj pentru intervenții osteo-articulare”. Deși am cedat toate drepturile statului. De ce să plătesc tot eu?! În general, problema aparatului medical, mai cu seamă pentru specialitatea noastră, este delicată, foarte puține putînd intra în „nomenclatorul” ministerului, deoarece, de obicei, sint unicate și nu pot fi produse în serie. Dar din import sint foarte scumpe. Administrativ judecînd, cei care ne împiedică să realizăm aparatul medicală, au dreptate. Un surub pentru osteosinteză, adus din Polonia, costă 11 lei. Fabricat la noi, atînge 60 de lei! Legea sanitară nu stimulează, în suficientă măsură, după părerea mea, gîndirea creatoare originală. Endoproteza totală de șold se aducea din import și costa cam 400 de dolari; am realizat una integral românească, folosînd ideea preexistentă de a înlocui complet articulația șoldului, dar tipul este cu totul aparte, iar modul și posibilitatea de inserție imi aparțin. Ce să fac dacă am urmărit acest scop cu 6 ani înainte de apariția Legii sanitare? Să arunc totul peste bord? Mi s-a permis să fac, pe proprie răspundere, acest „experiment”. Am reușit. Bolnavul s-a sculat din pat după 2 săptămîni și a mers. Cele 30—40 de proteze ce se aduc prin import, sint centralizate în clinicile universitare, iar cea propusă de mine nu se fabrică. Problema este aceea a aliajului folosit, dar asta nu mă mai privește. Consider că metalurgistii trebuie să se pronunțe. Dar cineva, în afară de autor, s-ar impune să arate interes. Cine ?

— Vă simțiți un om împlinit ?

— Am avut o viață foarte frumoasă, cu multe schimbări și noutăți, încă din tinerețe. Sportul, teatrul, gazetăria mi-au fost excelente școli pentru profesia de medic, în care am cunoscut cele mai mari satisfacții. A vedea cum ridici pe picioare un bolnav, iată o mulțumire pe care nimic altceva în viață n-o poate egala, fericire pe care nici cele mai sicilicioare neajunsuri n-o mai pot întuneca vreodată!

EMANUEL VALERIU ■

Cuget, deci exist

A gîndi în mod dialectic (II)

Lenin nu a afirmat că esența dialecticii este dedublarea unicului. Nu a afirmat categoric acest lucru. El scria: „Dedublarea unicului și cunoașterea părților lui contradictorii, ...este fondul (una din „esențele”, una din particularitățile sau trăsăturile fundamentale, dacă nu chiar singura fundamentală) dialecticii”. (op. cit.) De asemenea, Lenin, distanțîndu-se de punctul de vedere empirist, căruia i-au rămas tributari mulți marxști, subliniază faptul că: „Dialectica este tocmai teoria cunoașterii a lui Hegel și a marxismului”. (op. cit.) Și el precizează că aceasta este „esența problemei” căreia Plehanov nu i-a acordat atenție fără să mai vorbim de ceilalți marxști.

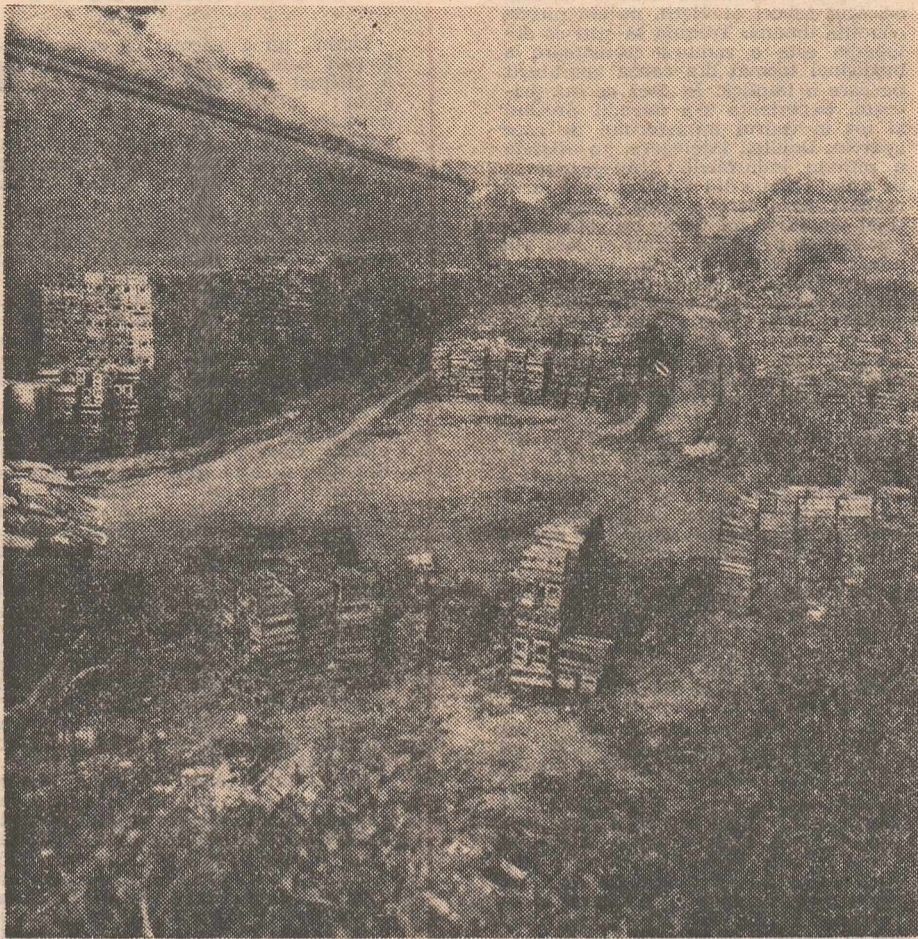
Prin urmare, Lenin consideră că dialectica nu se poate constitui în afara teoriei cunoașterii materialist-dialectice. Din această cauză considerăm noi că dacă vechiul materialism nu a aplicat dialectica la teoria cunoașterii, dogmatismul în cadrul gîndirii materialist-dialectice a apărut, între altele, datorită faptului că nu a aplicat dialecticii teoria dialectică a cunoașterii. I-a aplicat în schimb dialecticii teoria empiristă a cunoașterii, teorie care, cum se știe, anulează orice constructivitate a subiectului și, prin aceasta, anulează dialectica subiectului, dialectică cu ajutorul căreia pătrundem spre dialectica obiectului, spre cunoașterea ei, spre depășirea ei și spre transformarea ei.

Rezultatul aplicării dialecticii la teoria cunoașterii are ca rezultat ideea că esența însăși este supusă dezvoltării. Orice esență este supusă dezvoltării, deci și esențele dialecticii. Dacă am limita natura dialecticii la una din esențele ei, în cazul de față la dedublare sau la contradicție, am rămîne la o relație în sine a unicului sau la conceperea unicului, în afara relațiilor cu subiectul activ, ceea ce ar însemna din capul locului afirmarea dialecticii absolut obiective pe de o parte (absolut opusă subiectului), și din cauza acestei opoziții imposibilitatea cunoașterii ei, pe de altă parte. Prin urmare, dedublarea pusă abstract, adică independent de subiectul activ, nu duce la obiectivitatea dialecticii cum cred adeptii obiectivității absolute, ci la limitarea ei și, în cele din urmă, la anularea ei. Limitarea dialecticii la un obiect sustras oricărei relații cognitive, echivalează cu smulgerea ei dintr-o relație dialectică (relațiile cognitive sint și ele diverse în funcție de categoriile pe care se structurează subiectul epistemic) concretă, relație în care nu numai se exprimă, ci se și constituie și se și cunoaște în același timp. Mai precis, structurile dialectice nu sint de aflat printr-un act de pură oglindire a conștiinței pasive, ci într-un proces de construcție, proces în cadrul căruia conștiința se manifestă în mod constructiv. Constituirea și cunoașterea fac un tot. Cunoașterea, pentru dialectică, reprezintă constituirea, temei al noului, noul însuși, considerat la nivelul contradicției dialectice subiect-obiect. Limitarea dialecticii la obiectul separat de orice relație de cunoaștere duce nu numai la sărăcirea dialecticii, ci și la caracterul ei înțelegibil. O problemă care se pune în legătură cu specificul materialismului dialectic este următoarea: ce valoare de adevăr au determinațiile dialectice și care este sursa lor? Valoarea de adevăr a determinațiilor dialectice este universală și specifică în același timp, relativă și absolută, subiectivă și obiectivă în același timp. Determinațiile dialecticii își au sursa sau originea într-o dialectică specifică subiect-obiect, într-o dialectică în cadrul căreia subiectul se manifestă concret, într-o dialectică în cadrul căreia subiectul nu este redus la senzație. O dialectică sustras relației dialectice subiect-obiect nu are nimic comun cu dialectica materialistă, cu epistemologia acestuia. Dialectica obiectivă nu se află unde cred dogmaticii. Acolo unde cred ei că se află dialectica obiectivă se află o abstracție introdusă de un principiu epistemic neconstructiv care refuză orice constructivitate a conștiinței.

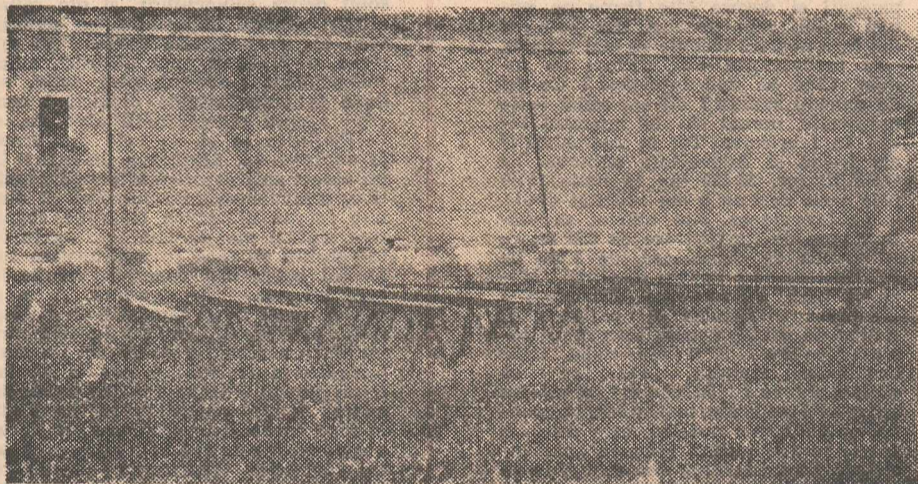
În concluzie, dialectica nu este mijlocit ontologie, adică nu ține de domeniul ontologicului anterior relației dialectice cu subiectul. Ea este ontologie dialectică prin epistemologia dialectică. Abia prin unitatea dintre ontologic și gnoseologic, unitate introdusă de dialectica subiect-obiect, ajungem la dialectica adevărată pentru că numai aici ajungem la adevărul dialecticii sau, mai exact, la dialectica adevărată a dialecticii. Prin dialectica subiect-obiect metoda dialectică își trage substanța din dialectica adevărată, din dialectica generalului și particularului, a abstractului și concretului, a relativului și absolutului.

ION STROIE ■

Cine salvează, totuși, rostul acestor ziduri?

Aspect din depozitul de sticle și borcane goale

Tribuna, unde se țineau până nu demult spectacole în aer liber, s-a transformat într-o grămadă de fier vechi.

Cu un an în urmă, mai precis în numărul din 7 septembrie 1978, revista „Flacăra” publica un articol intitulat: „Zidurile cetății din Alba Iulia”. În articol se semnala faptul că lângă zidurile cetății din Alba Iulia nu-și desfășoară, cum ar fi normal și firesc, activitatea un muzeu, unde turistul să aibă posibilitatea să admire în totalitate atât peisajul cit și arhitectura locului; ci, aici, își află sediile două întreprinderi care nu au nimic comun cu celebra zonă istorică. Este vorba de întreprinderea de colectare a sticlelor și borcanelor goale din localitate (arc depozitul chiar între zidurile cetății) și întreprinderea vicii și vinului care își păstrează butoaiele în fostele săli ale cetății.

Recent, ne-am deplasat la Alba Iulia. Era o zi de toamnă blândă. Soarele scâldea într-o lumină caldă zidurile cetății. La intrare, un panou cu schița monumentului te îndeamnă să vizitezi obiectivul istoric. La ultimul punct al legendei este trecut: „Vizitați obeliscul H.C.C.”. Am stat, mult timp, gândindu-ne ce ar putea să însemne. Am întrebat câțiva trecători. Nimeni nu a știut să ne explice. Într-un firziu, un elev, ce trecea pe acolo, ne-a lămurit misterul. Este vorba de obeliscul Horia, Cloșca și Crișan. Comentariile noastre legate de prescurtările panoului, în cauză, sint de prisos.

Am intrat în cetate. Chiar de la intrare, urmele de materiale de construcție, risipite peste tot, scot la iveală un mic șantier ce pesemne a funcționat, cindva. La ora actuală, în această porțiune totul este părăsit și lăsat în voia soartei. Multe din curțile interioare sint prevăzute cu lacăt, iar în interior câteva brazde de varză, completate cu bălării înalte de câțiva metri completează spațiul verde — nedînd posibilitatea vizitatorului să se apropie de aceste zone. Zărim un tînăr cu brațul în-

cărcat de trandafiri, ce ieșea dintr-o asemenea curte.

— Le-am cules de la mine, zice. Sint administratorul de la întreprinderea vicii și vinului din oraș. Am avut drum pe aici, aveam cheia de la grădina noastră la mine și am luat cîteva flori. Nu-i o crimă!

Ciudată și explicația administratorului: „Le-am cules de la mine, pentru ruoc”. Înțelegem că cine dorește poate să vină la cetate, să-și parceleze o bucată de teren, să planteze ce dorește și să se simtă ca la el acasă.

În continuare, observăm o estradă, care era amenajată pînă anul trecut și unde aveau loc spectacole în aer liber, s-a transformat într-un morman de fier vechi. Lîngă depozitul cu butoaiele cu vin a fost construită o casă, care, am aflat, are rolul de vestiar pentru cei care lucrează aici. Oare cu ce aprobare a fost construită această clădire chiar în interiorul cetății?

Ajungem și la porțiunea ocupată de depozitul de sticle și borcane. De la intrare ne ia în primire un paznic:

— Vizitarea-i strict interzisă; de aparat fotografie, nici vorbă!

— Dar la intrare, pe panou, scrie clar că putem vizita...

— Lasă, măi nenică, treburile astea! Nu ne învăța dumnoata pe noi ce trebuie să facem; asta-i dispoziția!

Trecem peste această dispoziție, pe care noi am primit-o verbal de la paznic, și îndrăznim să facem cîteva fotografii în interiorul depozitului.

— Săriți! Ajutor! Au venit hoții! Puneți mina pe ei, au fost cuvintele paznicului care ne-au însoțit pînă departe.

Punem, după un an de zile, din nou, întrebarea: Cînd zidurile cetății din Alba Iulia vor deveni un punct de atracție și muzeistic în toată regula, fără riscul de a te alunga cineva?

SORIN POSTOLACHE

Tîrgul de săptămîină, o tombolă la care reporterul a cîștigat un cuvînt fudul

Aici, într-o margine nu tocmai frumoasă a Craiovei, nu se poate trișa. Calul se caută cu nemilă la dinți, butoiul e ciocănit cu răbdarea cu care dezamorsează artificierii obuzele rătăcite prin te miri ce viroagă de artileriei unui război uitat, de hamuri se trage cu furie, să nu fie cumva din curele putrede, revopsite, biciușca se troznește aprig în aer, s-ar destrăma din primul plesnet de-ar fi din meșină, cheagul se miroase cu zăbava cu care amușina cîinii un gard nou, mina care se infixe cu vrăjmășie în lină caută oile de osinză, nu de oase, oala de pămînt se întoarce cu fundul în sus și dacă nu te-ar ține pe coastele ei nu ti-ar mai rămîne decît să-i calci în picioare, cu lehamite, cioburile desfăcute prin apăsarea care nu i-a priit. Și ce s-ar mai putea găsi prin tîrgul acesta de săptămîină, de luni dimineața pînă marți către prînz, cînd pe maidanul care-l încapă răsfînt de o parte și de alta a unui drum așternut cu pietre de riu, încep să se adune în devălmășie baligile, șomoioagele de fin pisat în copite, găinații și bălțile de urină de cal? S-ar mai găsi pirostrii și căpestre și seceri, si bile de brad și binale, sau curse de șoareci care ar fractura și o gleznă de bou, sau făruse, scaunele cu trei picioare, zăbale, albi albe ca neaua, chimire, surtucuri încheiate din dimie de Gorj, sau lcoane în care Maica Domnului seamănă cu Victorița lui Pleavă din Imbrincii din Vale, fuse, borangic și dantele. Cînd și cînd, peste toate, înflovesc și roata de scaune și lanțuri a tiribombelor, despre care se crede că ar putea încununa toată liota asta cu mătasea unui zbor spre niciunde. Însă nu e așa, pămîntul rămîne sub tălpile tuturor: toată marfa se caută cu migală de metehne ascunse, de fisuri, de rugina acoperită cu pensula, de minciună. Pentru că tîrgurile astea de săptămîină, orice am spune, sint bătute tot de tagma țărănilor care nu numai o dată au înghițit păcăleala cu calul furat și vopsit, eu pantoful de carton, cu cravata din plastic în care scrumul țigării cască găuri cit pumnul, sau cu praful de liberei care nu era altceva decît crotă pisată. Și, dacă nu ai marfă ca lumea, sau nu te întrebă nimeni de viață, sau, cînd și cînd, se întimplă să ai parte și de o excomunicare condescendentă, chiar dinspre cei de o seamă socială cu tine: „Ham să fie asta? De ce nu te duci, tîică, la Palilula...”

Fiind vorbe ca oricare altele... Palilula, uneori, dacă te lei după vorbele astea, ar vrea să fie o hirtoapă închipuită, în care carul cu proști s-ar fi împotmolit pentru totdeauna. Dar Palilula există aievea și nu duce lipsă de oameni cu mîntea întregă, e un sat pripăsit chiar în coasta Craiovei, bine ascuns, în clinul unei văi infundate cu păduri și la un cap și la altul. Și vorba proverbului: nu ride de măgar, că vine vremea să încalceci pe el... Iată, din dis-de-dimineața zilei de marți, încep să se învîrtă prin tîrgul acesta de săptămîină chiar sătenii care ies din Palilula, din Italieni și din Leamna, cum iese un urs din birlog. Și încă nu se știe ce caută, dar se știe bine, cam ce ar putea să găsească: Mihai Zamfir a sosit din Sadova cu butoaie de stejar, de salcim și de dud, pentru țuica, din fag nu le face, „dă prin lemn” zice omul, și cînd nu vine el, sau odată cu el, vin și alții. Marin Barbu de pildă, sau Nica Florea Panduru, cel mai vechi dintre dogarii Sadovei; din Pitești, fie Aurica Bradu, fie Ion Peligrad sosit-au azi noapte cu biciuști, căpește cu hăt, chimire și hamuri cu hăt și căpestre; Lazăr Oneșiu din Albaul de Alba, a adus pe tren bile sănătoase de brad; din Negoii, Ion Pădeanu a adus legături lungi de trestie și,

dacă nu le aduce el, tot cu trestie ajută pe aici sau Ilie Mîncu, sau Tuță Năstă din Rast; Ion Bărdinici oferă binale, numele cooperativei de consum din P. dari; craioveanul Nicolae Tengher, o care bate în trei șferti de veac, vin, rame și tablouri cu lebede, castele de v. cucoane spoite și încercelate aurii și zuluși, sau cu cerbi iviți de sub poa unor păduri fără nume; Constantin Luș vinde ciure și împletituri din nuiele, paie; în sfîrșit, din Dobrotești de Teleo man, Ion Grigoriță vinde cheaguri zbicite chiar în poarta mică a tîrgului și, întrebă pe toți să-i învețe cum cum și: putea procopi el băiatul cu o perele de blugi. Dar și în sfîrșit e o vorbă: oricare altele, pentru că șiral lor lun, dacă îți pui mîntea cu el, pare fără sfîrșit. Deșirîndu-l domol, intendentul Gheorghe Dop ar fi în stare să te țină treaz două zile și-o noapte, adică tot cam atît c_ține și tîrgul de săptămîină.

Mișcarea lor ciclică înspre Craiova și pornește în noaptea dinspre duminică înspre luni, cînd își încarcă întregi calabalac în vagoane de mesagerie, autocamioane închiriate, sau în căruțe, care nu au nici în clin nici în mîncă c penuria mondială de energie. Și prieten meu, Gheorghe Dop, care paste pietele tîrgurile Craiovei de șaisprezece ani în cheiați, trimite înaintea lor încașator Victor Murtaza, Elena Goanță și Paul Pomană. Ca să ai loc în tîrg, ca om care vinde, nu ca gură-cască, desigur, plătești preț de trei lei la un sac, opt lei la un porc, vreo zece la o vacă și așa mai departe. Și trece ceva marfă prin tîrgul acesta, de vreme ce intendența adună într-o singură zi cam vreo 12 000—13 000 lei iar în unele zile, de toamnă deplină, bogată, chiar și peste 20 000 lei. Și „se poate fără tîrg, sau nu se poate fără el?” mă trezesc îndrușind.

Întrebare la care blajinul Gheorghe Dop cască ochii mari, foarte mari, mai de tot, după care-l înecă o mirană imensă și nu mai apucă să zică ce-a zice: că fără tîrguri, adică, s-ar duce dracului civilizația, lumea, universul întreg. „E un barometru...” — zice altul pesemne mai isteț, mai școlit, care bea o bere nu departe de noi, cu mîntea de bioasă a unui organizator de petreceri și tombolă. Prînsese și el o vorbă de undeva și nu se șfia s-o arunce altora, așa cum ai arunca o mină de grăunțe unor gâini hămesite de foame. Și, dintr-o dată simt că intru de-a binelea în pielea țărănilor de jur-împrejur și încep să cercetez cu migală cuvîntul acela borțos și fudul pornit dintr-o gură blîndată cu cel puțin două chile de viplă. „Barometrul cui?” — mai întreb, încă nedumerit pe de-a-ntregul. „Al rodului — zice el. Al toamnelor... În anii în care dă mana zdravăn puține butoaie prin tîrg...” Și o șterge, ca și cum ar fi vorbit în cuvinte furate și ar fi crezut că e bine să dispară înainte de a se afla de unde și cînd a furat. Tucididul și scrier ca o piață-rea se amestecă repede printre țărăni din Lăneț, Mîșcîi, Popoveni și Ghercești, se dă la fund într-o lume în care parcă ghicise că nu au avea inimă să trag cu gloante dum-dum, de cerneală. Dispare în gușatul porcilor legat sub căruțe, în mirosul de miei și mujdei, în vîlmășagul de culori și de vorbe de duh, în scîlpătul țintelor de la hamurile pentru care însuși Ion Peligrad, care face umbră pămîntului de trei șferti de veac, se îndoieste că s-ar mai găsi cai. Și cam are dreptate... Acolo unde nu se poate trișa, iluzia e o mînfă care n-are căutare...

MIHAI PELIN

ION PACEA: Tînere citind

Toamna se numără bobocii, dar și dublele de porumb!

Conform indicațiilor, începutul lunii octombrie trebuia să însemne depozitarea și insulozarea în cea mai mare parte a recoltei de porumb. Lucrurile sînt însă foarte departe de acest punct final al unei munci de un an de zile, așa cum atestă și reportajul de față, efectuat într-unul din județele cu mare pondere în cultura porumbului, respectiv județul Ialomița. Mai exact, cum ne precizau doi dintre șefii de siloz, după actuala viteză de recoltare-transport și depozitare, porumbul de pe ogoarele ialomițene nu va intra în totalitate în hambare decât peste aproximativ o lună de zile. Iată însă situația la zi.

La 28 septembrie, ziua anchetei noastre, în cele aproape 180.000 de hectare însumate cu porumb în județul Ialomița, au fuseseră recoltate decît ceva mai mult de 50.000. Deci, aproximativ un sfert! Viteza zilnică, ne preciza inginerul Ștefan Șterfenițu, șeful serviciului plan al Direcției generale agricole, ar fi trebuit să fie de 3.846 ha la recoltatul mecanizat și 1.250 ha la cel manual. Nu se realiza însă decît viteza de 2.500 ha zilnic cu ajutorul mijloacelor mecanice, în timp ce recoltatul manual ajungea la 1.400-1.500 ha zilnic, a o depășire însă prea mică pentru a se putea recupera restanțele. „Stadiul de ecgatație al culturilor, ne spunea inginerul Șterfenițu, nu a ajuns așa de repede la maturitate, cum se spera. Am început recoltatul în 4 septembrie, dar abia în aceste zile am izbutit să intrăm cu toate mașinile la culesul și depozitarea porumbului. Am avut pînă acum alte priorități la recoltat, legumele și strugurii în primul rînd”.

SILOZUL BUCU. Șeful bazei, inginerul Marcel Mitu, ne prezintă situația la zi: numai 2.225 de tone porumb-știuleți insulozate, din cele 21.000 care formează capacitatea silozului. Baza volantă de la Poiana n-a primit, la rîndul ei, decît 211 tone din cele 3.600 capacitate. Nici nu-i e mirare, intrucît din cele opt C.A.P.-uri fondate silozului numai două (Slobozia și Iazu) se pot lăuda cu ceva cantități mai mari (409, respectiv 595 tone). În rest: C.A.P. Ștefănești — 181 t, Buiesti — 120 t, sau Poiana — doar 91 tone! Căderea moa, ne spune inginerul Mitu, este că pe cîmp s-a strîns mai mult, dar nu sînt suficiente mijloace pentru transportul recoltei spre siloz.

DIRECȚIA GENERALĂ AGRICOLĂ A JUDEȚULUI IALOMIȚA, CĂTRE M.A.I.A. (telex nr. 3.815/28 09 1979): „Revenim la

telexul nr. 3.765/25 09 1979 și vă aducem din nou la cunoștință următoarele: Față de un tonaj de 7.045 t mijloace de transport planificate de conducere pentru transportul produselor agricole, I.T.A. Ialomița nu ne-a asigurat decît în jur de 3.800-4.000 t zilnic. Din această cauză, cantități importante de porumb, sfeclă, legume rămîn în cîmp și nu pot fi transportate, acestea fiind amenințate de depreciere. Vă rugăm să ne sprijiniți urgent, în sensul de a pune la dispoziție mijloacele de transport planificate, avînd în vedere și faptul că I.T.A. Ialomița motivează nereșpectarea tonajului planificat și ca urmare a faptului că nu a primit parcul de mijloace planificat a veni în județul Ialomița, dislocat din alte județe”. Practic, am aflat, necesarul zilnic al județului se cifrează la 15.477 de tone. La momentul anchetei noastre nu erau asigurate mijloace de transport decît pentru 13.226 tone. „Aceasta rămîne problema numărului unu”, ne preciza Ștefan Șterfenițu.

SILOZUL SLOBOZIA. „Nu avem un plan stabil, ne informează șeful bazei, inginerul Laurențiu Stănescu. Primim porumbul în măsură ce ne sosesc, dar ritmul rămîne încă foarte slab. Iată situația predărilor la zi: C.A.P. Amara — 380 t, Grivita — 617 t, Traian — 636 t, Milosești — 865 t, Smirna — 510 t. O parte dintre aceste cooperative trimite la baza volantă

de la Grivita. Vă invit acolo, să asistați la predarea porumbului”.

BAZA VOLANTĂ GRIVITA. Ritmul mediu de predare este, după cum ne spunea Ion Dobrin, șeful depozitului, de 50-60 de tone de ficcare cooperativă, dar sînt și unele unități (cum ar fi Milosești sau Smirna) care predau și peste 100 de tone zilnic. La fata locului, după cîntărirea de rigoare, asistăm la descărcarea mijloacelor de transport. Porumbul este aruncat manual în mijlocul curții, pe platforma de beton. Camioane de 5 tone, remorci și căruțe așteaptă să fie descărcate. Cîte cinci sau șase femei se suie deasupra porumbului, luînd la mină, cum se zice, ficcare știulete. E o muncă îndelungă, cerînd timp prețios. Dar de ce nu se basculează?, întrebăm, Ion Dobrin încearcă să ne spună că sistemul de basculeare este defect, dar intervenția cooperativei, care rostesc limpede: „Nu ne lasă, tovarășe reporter, zic că trebuie descărcat manual!”. „Păi dacă vine cu pînus mulți pe el?”, încearcă Ion Dobrin o altă stragemă. Într-adevăr, frunzele uscate și mătasea de pe știuletele de porumb pot constitui un adevărat focar de incingere, de mușcătură a porumbului, dacă ploaia le umezește. „Am avea necazuri cu conservarea”, ne mai spune și inginerul Stănescu. Numai că, vedem cu ochii noștri, femeile care descarcă porumbul nu aleg deloc între știuleții despănuși și cei-

DUMITRU GRAUR

Iubito, de ziua ta, îți dăruiesc un buchet de ochiul bouului din plastic, a 4,95 lei bucata, parfumat cu levănțică

În cele ce urmează ne vom ocupa de felul cum este gospodărită, cîteodată, poliuretana, adică una dintre materiile prime de bază ale întreprinderilor de prelucrare a maselor plastice. Nu cu mult timp în urmă, foliile sau granulele de poliuretana reprezentau, se spunea, una dintre cele mai ieftine și rentabile materii prime, ca produs final al unei industrii dintre cele mai dezvoltate. Este vorba desigur de industria chimică. Astăzi însă, odată cu creșterea spectaculoasă a prețurilor produselor petroliere pe piața lumii, a risipi plastice înseamnă practic a risipi petrol. Pentru a produce o tonă de poliuretana este nevoie, se știe, de arderea a 3 pînă la 4 tone de țigări brut! La bursa petrolului, una de țigări costă astăzi 150 de dolari. Deci, pentru o tonă de poliuretana se ard 5,5 tone de combustibil convențional, sau 500-600 de dolari.

Am avut de curînd prilejul de a vizita una dintre nebanuit de multe secții anexă de pe lină C.A.P.-uri, unități prelucrătoare de mase plastice, care au proliferat ca ciupercile în ultimul timp. Nu-i un lucru rău, fără îndoială, ca și țărani să facă industrie locală — mai cu seamă în timpul rămas liber între perioadele de vîrf ale recoltei și săptămînă. Astăzi, orice cooperativă agricolă care se respectă are și ceva secții-anexe, producătoare de bunuri materiale cu manoperă mică, dar importante beneficii materiale. La C.A.P.-ul din Jilava, fiindcă la el ne referim, producția celor 1.500 de hectare de teren arabil merge pînă aproape de 30 de milioane, în timp ce „sectorul industrial” produce în valoare de 10 milioane anual. Acest sector, destul de bine organizat de altfel, e format din două secții: cea de confecții metalice și cea de peripensule. Lucrează aici în jur de 170 de oameni. Din resturi de plastic (lăzi și cutii degradate, resturi de folii etc.), la secția din urmă se produc cam 140.000 de cozi pentru perii și pensule, la prețul de 0,35 pînă la 0,90 lei per bucată. E un lucru bun, dacă avem în vedere că o astfel de coadă, din lemn, costă pînă la 6 lei! Dar, totodată, secția amintită s-a

specializat în producerea de bastonașe de plastic „tip militan”, necesare întreprinderilor de răcoitoare spre a fi umplute cu un fondant în amestec de cafea și ciocolată, tot întregul vinzîndu-se la prețul de 4,75 lei per bucată. Stînd de vorbă cu Aurelian Ivan, directorul adjunct al I.C.R. 2, ne mărturisim speranța de a fi sprijinit pentru contractarea unui număr sporit de astfel de bastonașe, cerute foarte mult în comerț. Și totuși, cooperativa din Jilava a livrat între lunile martie și septembrie ale acestui an nu mai puțin de 91.750 de bastonașe de plastic, cîntărind fiecare 35 de grame. „Ambalajul atrage copiii, ne preciza Vasile Voicu, președintele C.A.P.-ului din Jilava. Iar pentru noi, această activitate reprezintă o importantă sursă de cîștig”.

Să precizăm că la materialele plastice, practic, nu există resturi. Sau, mai exact, nimic nu se aruncă. Orice cantitate și orice formă de resturi de poliuretana se poate recupera, măcina, rețopi, recircula sub formă de materie primă secundară. La Jilava, pentru producerea acelor bastonașe s-au folosit pînă acum în jur de 17,5 tone de poliuretana. Oamenii care le produc își dau silința, deși, dacă privesc mai bine obiectul, vedem că e urît și că obișnuiește copilul cu lucrul urît. Dar oare cantitatea amintită nu se putea folosi altfel, oare trebuie să ardem mai bine de 70 de tone de țigări pentru a produce niște bastonașe-ambalaj? Fără a mai vorbi de faptul că, iată, mai bine de 150 de oameni muncesc zi de zi în „sectorul industrial” al C.A.P.-ului, tocmai cînd, pe cîmp, recolta așteaptă să fie culeasă. Cum spunem, e bine ca țărani să facă industrie locală — dar e bine oare ca studenții să le ia locul pe cîmp în timp ce ei sînt ocupați cu livrarea zecilor de mii de bastonașe a căror utilitate, să fim sinceri, este îndoielnică.

La Brașov, la întreprinderea „Cibor”, avem de-a face cu iepurași de plastic. În cifre fizice, 1.320.000 de iepurași sînt umpluți în ficcare an cu boabe, o activitate care dăinuie de 12 ani. Acești iepurași, cîntărind fiecare 20 de grame, se

fabrică tocmai la Timișoara, la o cooperativă locală. Resturile de folie pentru Jilava se aduc de la Iași. Și așa mai departe: cheltuieli de transport, de administrare. Întreprinderile producătoare ar trebui să refolosească ele materiile prime secundare, nu să le trimită altora, cale de sute de kilometri, pentru a susține o producție inutilă și niște interese mai mult sau mai puțin clare.

O situație și mai gravă se întîmplă, de ani de zile, în domeniul producției de flori de plastic. O știm, nu sîntem primii care vom vorbi despre aceste mostre ale prostului-gust, ale kitsch-ului dus pînă dincolo de orice limită. S-a întrebant cineva ce cantitate de flori de plastic se vînd și se cumpără într-un singur an în București sau aiurea? Pentru 1979, întreprinderea comerțului cu ridicata pentru produse metalo-chimice București a contractat un număr pe care vi-l putem oferi cu exactitate: 1.174.600 de fire. Ați citit bine, este într-adevăr vorba despre mai bine de un milion de fire de flori de plastic, imitînd grotesc zeci de forme și culori naturale, în tipodimensiuni și caractere sortimentale diferite. Avem spre exemplu garoale de 14, 15 sau 20 lei, trandafiri de 16,50 sau 26, gladioli de 30 de lei firul, tuberoze de 25,20, bujori de 31,40, cale de 13, ialele de 9, crizanteme de 18, pînă și anturium cu 9,50 lei. De asemenea, dumtrițe, bujori de munte, dalii, chiar și tot felul de plante agățătoare, ferigi, bibelouri diferite făcute tot din plastic și adăpostind bineînțeles flori din plastic. Dar pînă unde nu merge prostul-gust! Se produce chiar și o floare numită în popor **ochiul bouului**, cu „petalele” de culoare violet-mov și în mijloc cu un ochi galben de culoarea gălbenușului. Costă numai 4,95 lei un astfel de ochi. S-au vîndut mai bine de 11.000 numai anul acesta în București și în împrejurimile sale. Uneori prăfuite, alteori curățate cu grijă cu periuța mușată în detergent, cîteodată chiar parfumate cu levănțică sau parfum de mașină, aceste flori împotonează case altfel respectabile.

Și așa, industria florilor de plastic proliferază, netulburată de nimeni. Producătorii sînt două întreprinderi de grad republican: „Flamura roșie” la Sibiu și „11 Iunie” la Galați. Ele încă nu livrează alt cit ar avea comerțul nevoie! Mai produc Cooperativa „Mobila” Galați, cooperativele de consum din Ovidiu și din Constanța, ca și „Unirea” din Măcin. Cel puțin, aceștia sînt furnizorii între-

lali, aruncînd totul de-a valma din mașină, peste grămada formată în mijloc. La rugămintele noastre și în fața ochiului aparatului de fotografiat se basculează totuși dovă remorci. Durează circa 15 secunde de ficcare. La mină, femeile abia dacă biruiau într-o oră!

C.A.P. SMIRNA. Deși aflată într-un sat de numai 400 de familii, unitatea a fost distinsă acum doi ani cu Diploma și drapelul de frunză pe tară, ca urmare a ocupării locului I în intrucerea socialistă cu celelalte unități cooperatiste. „A fost ca un campionat cu circa 4.200 de echipe, pe care l-am cîștigat noi!”, se mîndrea Vasile Berbecel, președintele cooperativei. Asta a fost mai de mult. Dar în acest an? „1979 a fost, cred, cel mai greu an din istoria cooperativei din punctul de vedere al precipitațiilor. Practic, în iulie n-a plouat deloc! Dar și în aceste condiții noi vom realiza și depăși producția globală, cea netă și planul de venituri al cooperativei. În ceea ce privește porumbul, am avut de recoltat, de pe 466 de hectare, numai manual. Au lucrat 180 de cooperatori. În cîteva zile, maximum cinci-șase, vom raporta recoltatul încheiat. Predăm anul acesta la stat circa 1.500 de tone. Desigur că am folosit din plin mijloacele de transport proprii — 10 tractoare cu remorci, 7 autocamioane, mai multe atelaje — care ne asigură o capacitate de 300 de tone pe zi. Totodată și lucrările de însumătoare sînt ca și terminate, fiindcă omul gospodar trebuie să se gîndească încă de acum la recolta anului viitor!”

F.N.C. CĂZĂNEȘTI. Fabrica de nutrețuri combinate funcționează în fapt ca anexă a marelui Combinat pentru producerea și industrializarea cîrnii de porc din Căzănești, o unitate-gigant, care va ajunge la circa 300.000 de capete! De jur împrejur ceea ce ne impresionează pe loc sînt ordinea și curățenia exemplare, pătuțele și ardoarele așezate rînduie, pline ochi cu știuleți de porumb, magazinele spațioase și bine aerisite. Acestea din urmă sînt încă în mare parte goale, fiindcă, așa cum ne preciza inginerul șef Constantin Zaharia, din cele peste 20.000 de tone de porumb cît formează cota C.A.P.-urilor din zonă, n-au intrat în hambare decît 1.500 de tone! Cele 3 I.A.S.-uri (Andrășești, Balașcu și Lehtiu) trebuie să predea pînă la sfîrșitul campaniei nu mai puțin de 64.145 tone de porumb boabe conform STAS. Ele n-au predat pînă la această oră decît 7.000 de tone! Se merge încă pe cules în cîmp și depozitat la fata locului — ar fi una din explicații. De transportat, se transportă mai tîrziu! De fapt, la I.A.S.-uri nu s-a început culesul decît de vreo săptămînă, fiindcă s-au așteptat mașinile ce trebuiau să vină din alte județe și ele au venit tîrziu. Bărăganul și-a dat rodul bogat și în această toamnă. Este însă păcat ca el să se risipească tocmai acum, la număratoarea bobocilor, dar și a dublelor de porumb. Condiții există, e necesară numai o intensificare a eforturilor.

prinderii specializate cu contractarea din Capitală. Am cîntărit cîteva din aceste „flori”: 65 de grame o cală, 90 un trandafir alb și 85 unul roz-bombon, 55 o dalle, 45 o crizantemă și așa mai departe. Dacă luăm o medie de numai 50 de grame pentru fiecare fir, ajungem la un total de 50 de tone de poliuretana prelucrată, adică între 150 și 200 de tone de țigări consumat anual, numai pentru „infrumusețarea” cu flori de plastic a vieții de toate zilele. Merită?

Mai nou, au apărut în magazine alte grozăvii: fructe de plastic. „Specialiștii” se află la Ovidiu și la Constanța. Cooperativa de consum din Ovidiu a livrat anul acesta spre Capitală 21.000 de portocale — ghilimelele le puneți dumneavoastră — (la 6,50 lei bucata), apoi 16.000 lămii (tot 6,50), 18.000 piersici, 5.000 banane (7,30), 21.000 ramuri cu cite 4, 8 sau 12 cîreșe, 16.000 de căpsuni simple, 2.000 de prune cu două frunze, 7.500 de ramuri cu 2,4 sau 6 prune, iar cea din Constanța 18.000 de struguri, 18.000 pere, 14.000 mere, 14.000 ramuri cu 3 căpsuni și 16.000 ramuri tot cu 3 căpsuni dar și cu două frunze. În total, aproape 190.000 de astfel de „fructe”. O „portocală” cîntărește însă 55 de grame, iar un ciorchine de „strugure” 105 (ultimul la prețul de 19,60 lei). Zeci și zeci de tone de poliuretana înșoșite.

Și asta, luați amînte, în timp ce întreprinderile specializate în prelucrarea (era să zicem serioasă) a maselor plastice duc o evidentă luptă pentru materie primă! În comerț nu sînt suficiente butoaie din plastic, pentru varză sau murături (cota a fost redusă cu aproape 25.000 de bucăți!), nici canistre, nici băițe din plastic pentru copii, atît de cerute de populație... L-am întrebant pe inginerul șef al întreprinderii specializate din București, Radu Chișcoș, cît de mare este această lipsă a materiei prime. „Cît să nu ne facem planul!, ne-a răspuns dînsul. Interesant este însă că în perioadele cînd noi și alte întreprinderi pe profil ducem lipsă de poliuretana, aceste mici unități, secții-anexe ale cooperativei și altele de același gen, nu au nici un fel de problemă, fiind aprovizionate cu o regularitate demnă de invidiat”.

Cu alte cuvinte, dincolo de aceste cifre și calcule, poate greoaie pentru cititor, este evident că industria prostului-gust de plastic trăiește cu adevărat, simțîndu-se ca la ea acasă în magazinele noastre.

G. DUMITRU

Un om pentru eternitate: savantu

S-a împlinit de curind un an de la moartea marelui om de știință român, doctorul Ștefan Odobleja, creatorul de drept și de fapt al ciberneticii. Un an în care, mai mult decât într-o viață de om, opera savantului severinean s-a bucurat de cinstirea cuvenită, de atenția și interesul cercurilor de specialitate din țară și străinătate. Prizonierul unui destin tragic, ce l-a urmărit timp de o viață, medicul Odobleja a aflat chiar în preția morții sale despre marile succese înregistrate de comunicarea sa la cel de-al IV-lea Congres internațional de cibernetică de la Amsterdam. Ulterior i-a apărut lucrarea polemică „Psihologia consonantistă și cibernetică”, iar în cursul acestui an opera sa a prilejuit numeroase dezbateri de specialitate și a constituit chiar punctul de plecare în realizarea unor calculatoare de concepție nouă. Am aflat de asemenea cu bucurie că Editura științifică și enciclopedică din București pregătește traducerea integrală a celei mai importante lucrări pe care o datorăm genialului cercetător mehedintean: „Psihologia consonantistă”.

Rindurile care urmează nu se doresc în primul rând comemorative și nici nu-și propun în mod expres de a fixa prin noi argumente locul pe care îl ocupă savantul român în istoria mondială a ciberneticii. Și asta deoarece opera lui Ștefan Odobleja — lucrările tipărite și mii de pagini rămase în manuscris — reprezintă pentru cercetătorul avizat o continuă redescoperire. Mereu actuală prin profunzimea ei originalitate, gândirea românuului Ștefan Odobleja va constitui tocmai de aceea, așa cum anticipăm numeroși specialiști, o adevărată revoluție în conceptele și realizările de ordin practic ale ciberneticii.

La masa rotundă organizată de redacția noastră și-au dat concursul (în ordine alfabetică):

- Inginer STELIAN BAJUREANU, cercetător la Institutul de reactori nucleari energetici, Pitești.
- TITUS DUMITRESCU, întreprinderea pentru întreținerea și repararea utilajelor de calcul I.I.R.U.C.
- MIHAI GOLU, conferențiar universitar doctor, Universitatea București.
- Doctor inginer MARIUS GURAN, director general adjunct al Institutului central pentru conducere și informatică I.C.I.
- Profesor doctor ION IRIMIE, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca.
- Doctor docent VICTOR SAHLEANU, șeful Laboratorului de antropologie, membru al Comitetului român de istoria și filozofia științei.
- Doctor ION STROIE, Universitatea București.
- Doctor ALEXANDRU SURDU, cercetător principal, Institutul de cercetări pedagogice și psihologice.

REDAȚIA: Tovarășe Titus Dumitrescu, prin locul dumneavoastră de muncă — întreprinderea pentru întreținerea și repararea utilajelor de calcul I.I.R.U.C. — precum și în calitate de autor a mai multor brevete de invenții privind tehnica electronică de calcul și utilizarea ei cu maximum de randament și eficiență economică, sinteți un practician al ciberneticii. Cum considerați, prin această prismă, importanța actuală a studiilor lui Ștefan Odobleja, „impactul” lor asupra ciberneticii? Dar mai întâi, spuneți-ne dacă l-ați cunoscut personal?

TITUS DUMITRESCU: Din păcate, eu, ca și mulți alți specialiști, nu am aflat despre lucrările lui Odobleja decât din paginile revistei „Flacăra”. Nu e o situație prea normală, dar asta a fost situația. „Psihologia consonantistă” tot prin revistă am obținut-o. După ce am studiat-o cu neșă, am plecat de îndată la Drobeta-Turnu Severin, dorind să-mi clarific unele probleme, spre a-mi fi de folos în activitatea mea practică.

REDAȚIA: Ce v-a frapat în discuțiile cu Ștefan Odobleja?

TITUS DUMITRESCU: Vivacitatea ideilor, gândirea sistemică, ardoarea juvenilă într-un corp tot mai subred. Nu pierdea timpul, nici măcar o secundă, cu vorbe goale, mergea mereu pe idei. Mai precis, pleda pentru ideea consonanței, într-o concepție sistemică, mă îndemna să disting în combinațiile unor elemente aparent foarte diferite strinsa lor interdependență. O viziune dialectică...

REDAȚIA: În ce constă, după părerea dumneavoastră, actualitatea lui Odobleja?

TITUS DUMITRESCU: E greu de rezumat în câteva cuvinte. Autorul dezvoltă o gândire globalistă, el „intră” în științele conexe prin poarta psihologiei. Dar pentru el acestea din urmă rămân, repet, doar o poartă. După ce o deschide, el abordează o serie de probleme de bază ale ciberneticii, știință care, pe vremea lui, nici nu fusese constituită. Doosebit de actuală răsună insistența lui Odobleja asupra rodniceii abordării interdisciplinare, principiu cvasiunanim acceptat azi în știință, dar nu în 1938! Savantul român stabilea atunci relații nebănuite între psihologie și alte științe. În volumul II al „Psihologiei consonantiste”, apărut în 1939, o serie de principii universale valabile sînt prezentate prin prisma intercondiționării lor, fiind aruncate punți de legătură între domenii particulare ca fizica, logica, medicina și economia. În fine, trebuie subliniat că Odobleja a întrevăzut, cu decenii în urmă, posibilitatea fizicizării psihicului, a mecanizării gândirii, care se realizează azi mulțumită calculatoarelor electronice, minunate auxiliare neînsuflete ale gândirii omenești. Și o ultimă remarcă: cînd îl „judecăm” pe Odobleja, să nu se uite că, spre deosebire de Wiener și alți deschizători de drumuri, el nu a beneficiat de munca — cîntecă complexă,

a fost nevoit să lucreze și să se zbată singur.

REDAȚIA: Cum vă explicați condițiile grele din ultimii săi ani de viață?

TITUS DUMITRESCU: Odobleja mi-a povestit că a fost invitat la diverse discuții cu foruri științifice din București, dar totul s-a rezumat la schimburi de opinii, nu i s-au creat condiții mai favorabile pentru studiile sale. Nu cunosc detaliile, dar constat: din păcate, uneori ne recunoaștem inaintașii în ale științei abia după ce au murit. Important este să nu se mai repete greșeala și cu alții. Față de Odobleja, singurul lucru pe care-l mai putem face este să-i valorificăm cum se cuvine moștenirea științifică.

ION IRIMIE: Cîstind și recunoscînd meritele științifice ale savantului Ștefan Odobleja, îmi permit să-mi exprim unele rezerve în legătură cu modul în care se face reconsiderarea operei sale capitale „Psihologia consonantistă”.

În numele cerinței formulate mai sus, considerăm mai întâi că esențialul în cibernetică îl reprezintă conceptul de informație, noțiunile și enunțurile care mai apropiat sau mai îndepărtat gravitează în jurul lui.

În lucrarea *Sint matematician*, N. Wiener revine asupra procesului intelectual care l-a dus la opțiunea „Cybernetics”. El mărturisește că „la început am căutat un cuvînt grecesc care să însemne mesager”, care să surprindă, adică, fenomenul mesajului, actul comunicării, purtării de informație. Acest cîmp sau dimensiune a conținutului teoretic al lucrării lui Wiener trebuia, potrivit căutărilor de „început”, să fie prinse în chiar titlul ei. Numai după nereușita acestor demersuri s-a recurs la un cuvînt care să designeze „domeniul comenzi” și s-a ajuns la „kubernētēs (vezi p. 306). Acest amănunt pledează, credem noi, pentru afirmația că esențialul în cibernetică ține de teoria fenomenelor de ordin informațional, de descrierea și explicarea manifestărilor lor.

Dacă acceptăm un asemenea esențial, atunci locul și rolul lui N. Wiener — cu toată munca colectivă pe care o recunoaște —, aporurile lui la elaborarea cîmpului de cunoaștere pe care-l denumim cibernetică devin greu de pus sub semnul îndoielii.

Din optica unor idei subordonate conținutului esențial, raporturile Wiener-Odobleja se pot pune în alți termeni. Unele din noțiunile și afirmațiile „Psihologiei consonantiste” („mașină psihică”, „circularitate”, „dihotomie” etc.) pot fi puse în corespondență cu unele noțiuni și afirmații ale *Ciberneticii* („mașină de calcul”, „conexiune inversă”, „sistem binar” etc.). În lucrarea savantului român sînt unele produse de gândire care ulterior și-au găsit o formulare precisă și o consacrare plenară în domeniul ciberneticii. În și prin asemenea produse, în măsura circulației lor, în

măsura influenței lor în gândirea timpului, „Psihologia consonantistă” a contribuit, fără îndoială, la pregătirea aceluia climat intelectual, acelei stări de spirit care a dus la apariția ciberneticii. Dar teza nașterii ciberneticii în 1938 și nu în 1948, a apariției ei în și prin „Psihologia consonantistă” și nu în și prin „Cybernetics” ni se pare nedemonstrată și nedemonstrabilă. Presupunerea că N. Wiener ar fi cunoscut lucrarea lui Ștefan Odobleja și că s-ar fi inspirat masiv din conținuturile ei rămîne extrem de puțin probabilă. Dealtfel, chiar dacă Wiener ar fi cunoscut direct și integral lucrarea în discuție, aceasta nu l-ar fi putut inspira decisiv.

În concluzie, dețășindu-ne de pretențiile formulate de Ștefan Odobleja în „Psihologia consonantistă și cibernetică”, de toți cei care le îmbrățișează și le cultivă, ne alăturăm acelor autori care vîd în moștenirea teoretică a compatriotului nostru o operă de „precursor”. Și din unghiul de vedere al unei asemenea aprecieri, credem noi, avem suficiente motive să revenim asupra acestei moșteniri, s-o supunem unei consistente valorificări, să cîstîm cum se cuvine memoria autorului ei.

REDAȚIA: Tovarășe inginer Băjureanu, dumneavoastră care l-ați cunoscut atît de bine pe savant, i-ați studiat opera și i-ați împărtășit ideile, la ce concluzie ați ajuns?

STELIAN BAJUREANU: Personal, nu sînt de acord — și n-am să fiu niciodată — cu părerea că Ștefan Odobleja a fost un precursor al ciberneticii. Măcar post-mortem să-i investigăm cu atenție și grijă opera și să-l așezăm pe locul ce i se cuvine în cultura noastră și universală. Compatriotul nostru nu e un precursor al ciberneticii, e în realitate primul ei întemeietor, cel ce a descoperit și formulat legile generale și universale ale consonanței, reversibilității, circularității, feed-back-ului. Oricine îi studiază cu seriozitate „Psihologia consonantistă”, în spiritul drept, obiectiv, nepărtinitor al științei nu poate să nu le constate și să nu-i recunoască prioritatea. Și eu am ajuns la „Psihologia consonantistă”, această lucrare monumentală și fundamentală de cibernetică, prin intermediul și datorită revistei „Flacăra”. În 1974 cînd semauna pentru prima dată numele și personalitatea lui Ștefan Odobleja îmi terminasem de redactat referatele pentru doctorat. Credeam pe atunci într-o nouă abordare teoretică — personală — a stabilității și calității, e-laboram criteriile noi de calitate și stabilitate. Ipostazele de la care am pornit se contraziceu o serie de premise și concepte ale lui Norbert Wiener. Dintre-o dată aud (citesc) că un om, român, cu 10 ani înaintea savantului american a scris o *Cibernetică*. Trebuie să mă duc neapărat să-l cunosc pe acest om, mi-am zis, și chiar a doua zi am plecat la Severin. Am fost uluit. În mizeria fizică în care l-am găsit, strălucirea o minte genială. A fost una din cele mai frumoase întîmplări pe care le poate trăi un om. I-am fost — și i-am rămas — și mi-a fost părtaș de idei, de idei științifice pînă în ultimele clipe ale vieții sale. I-am spus ce descoperiri am făcut în domeniul sistemelor tehnice și pînă la urmă mi-am dat seama că nu descoperisem nimic. Ceea ce eu aveam convingerea că e o descoperire proprie, era o observație practică, o confirmare practică a ceea ce formulase cu 40 de ani în urmă omul, savantul Ștefan Odobleja. I-am citit cartea, i-am ascultat gândurile. Conceptul său, legea consonanței, nu se referă doar la ceea ce cred oamenii în mod obișnuit, la disonanță și consonanță, e mult mai mult, e un fenomen mult mai complex, care, împreună cu circularitatea, reprezintă — cum spunea dr. Odobleja — o treaptă superioară în gândirea omenească, dîncolo de treptele binare. Pentru mine, din punct de vedere tehnic, își au o explicație foarte clară. Pentru cei ce se pricep la automatizată și teoria sistemelor, asta ar însemna, de exemplu, crearea unor traducătoare de măsură a mărimilor aleatorii, traducătoare sub forma unor bucle de reglare care să aibă pe partea de reacție mijloace de creat mărimi aleatorii.

REDAȚIA: Prin urmare „Psihologia consonantistă” nu este o operă cu valabilitate încheiată, depășită, care a spus ceva doar pentru momentul în care a fost concepută?

STELIAN BAJUREANU: Discutam îndelung cu Odobleja despre perspectivele ciberneticii și avea idei extraordinare. În ultimul său interviu — dealtfel, cine l-a citit își amintește poate —, spunea că folosirea legilor cunoscute ale ciberneticii, a consonanței și a logicii, dar a unei logici noi, va putea duce în următorii ani la crearea de mașini cu mult mai surprinzătoare decît actualele computere. Stafford Beer în cartea lui *Cybernetics and Management* spune la un moment dat că, deși noi avem impresia că e foarte simplă legătura inversă, ea ascunde totuși o dificultate care nu permite să fie în-

țeleasă de către foarte mulți oameni ceea ce îngrădește folosirea ei în sistemele economice și sociale. De asemenea, în legătură cu rezonanța și fenomenul oscilatorii, acad. sovietic A. Andronov a sesizat că și în acest domeniu există un prag asemănător cu cel sesizat de Beer. Or, Odobleja indică suliți teoretice generale tocmai pentru depășirea acestor două praguri și din acest motiv, cum mi-a mărturisit, dat el denumirea cărții de consonantistă. Am apelat la aceste exemple pentru a convinge că noi n-am studiat în destul, în profunzime „Psihologia consonantistă”, nu i-am decantat încă marea ei valoare teoretică și practică, deplina ei valabilitate azi și în perspectivă, ca a oricărei opere creatoare fundamentale pentru toate științele. Își așteaptă exegeții și exegezele. Și aplicațiile. Teoria consonantismului are mare importanță, după părerea lui, pentru dezvoltarea tuturor științelor și demonstrează. Ca oameni de știință și avem voie să nu cercetăm acest fapt: nu ne convingem, este o etică elementară.

ION STROIE: Ani în șir s-a acedat ideea eronată că cibernetica a apărut în S.U.A., Norbert Wiener fiind considerat părintele ei. Ștefan Odobleja — lucrarea „Psihologia consonantistă și cibernetică” face o demonstrație menită să spulbere un mit cu atîta grijă apărut de oameni fie complexați intelectuali fie din lene de gândire, fie din, să zicem, tot soiul de interese. Dar mitul, cîrce mit, nu are ce căuta în domeniul cercetării libere, cu atît mai mult în domeniul cel mai avansat al cunoașterii metodologice: cibernetica.

Ștefan Odobleja subliniază faptul că „istoria ciberneticii americane începu abia după ce istoria ciberneticii românești lua sfîrșit și punea punct cercetărilor prin publicarea rezultatelor” — Psihologia consonantistă, 1938, Paris, 80 pagini, 2 volume. Prin urmare, ideile cibernetice sau cibernetica-mamă, cum numește Ștefan Odobleja, au apărut într-îmbă de cea mai internațională circulație la data respectivă: franceza. Dovezile sînt zdrobitoare în defavoarea părerii că cibernetica s-a născut în S.U.A. și că părintele ei ar fi Norbert Wiener. Părintele ei adevărat insistă asupra relațiilor dintre cibernetica generală și ciberneticele particulare. Subliniind raportul dintre propria sa cibernetică (1938) și cea a lui Wiener (1948), ambele apărute la Paris, ambele în limba franceză, Odobleja arată în paragraful „Precursori, realizatori și succesori” că „începutul și dezvoltarea ciberneticii, din 1938 și pînă azi, considerate ca totalitate. Nu însă față de cea din 1948 — succesoarea imediată a ciberneticii din 1938 (p. 261). Concluzia lui Odobleja este că cibernetica lui Wiener nu este decît „un moment al anunțării acesteia, moment a atragerii atenției asupra unei științe noi, moment al continuării și tratării ei sub un anumit unghi” (p. 261).

Textele paralele din această lucrare reprezintă, dacă mai era nevoie, încă o serie de dovezi care atestă că Odobleja este părintele ciberneticii, că aceasta este rodul unor preocupări de ordin metodologic specifice spiritului științific românesc din deceniile 3 și 4 ale veacului nostru. Sînt o dovadă a maturității științifice și filozofice românești. Influența gândirii filozofice asupra creatorului ciberneticii a fost exercitată, considerăm noi, în special de lucrarea lui C. Noica „Concepte deschise în istoria filozofiei”, ca și alte lucrări ale diferiților filozofi români.

Poziția lui Constantin Noica față de cibernetică este, credem, poziția față de o etapă a ciberneticii, a acelei etape care nu se reclamă ferm de la un concept global dinamic. Numai făcînd această precizare considerăm întemeiată obiecția pe care el o aduce ciberneticii, anume de a se afla pe cea de-a paisprezecea treaptă a realului, din cele 27 cîte consideră autorul că trebuie să parcurgă conștiința în lucrarea „Douăzeci și șapte de trepte ale realului” (1969).

Prin natura modelului său epistemologic, cibernetica este o disciplină teoretică nouă față de toate disciplinele care au premers-o. Modelul său epistemologic este unul constructivist, în esența lui dialectic. Din această cauză conceptele cibernetice sînt deschise. Dar deschiderea lor este reglată de o lege mai profundă cunoscută sub numele de conexiune inversă. În esență, această lege arată că închiderea și deschiderea sînt proprietăți relative ale sistemelor, deci aflate în relație genetică, dialectică.

Cibernetica generală nu-și oglindește printr-un act pur pasiv legile realului cibernetic. Admițînd poziția epistemologică neconstructivistă în explicarea ciberneticii se ajunge, de fapt, la negarea ei. Și aceasta pentru că toate conceptele ei s-ar închide și s-ar săpa o prăpastie de netrecut între cibernetica generală și ciberneticele particulare. Mai mult, cibernetica generală ar fi situată într-un univers analog universului ideii-

severinean: ȘTEFAN ODOBLEJA

or platonice, iar ciberneticele particulare într-o lume a umbrelor, a accidentatității.

În această situație, geneza permanentă ciberneticii, dialectica legilor ei ar fi posibil de explicat.

Odobleja arată că Wiener a făcut două odări. Prima a constat în înlocuirea conceptului de psihologie prin cel de conducere sau comandă. El arată că fiind ideea de conducere ca punct de plecare pentru reconstrucția psihologiei, l-ar fi putut folosi acel cuvânt nu ca substantiv pentru cuvântul „psihologie”, ci doar ca adjectiv care să specifice o anumită calitate a variantei sale de psihologie. În acest fel, considerăm noi, s-ar sublinia limpede originea modelului ciberneticii generale în psihologie, iar nu în tehnică. Era lăsată în acest fel deschisă poarta spre tot felul de interpretări în primul rând spre cea care nega contribuția psihologiei la apariția ciberneticii. A doua codare a fost traducerea termenului conducere într-un termen din limba greacă.

„Psihologia consonantistă și cibernetica” reprezintă un mare eveniment cultural al ultimelor decenii, un eveniment științific merit să spulbere un mit: mitul paternității ciberneticii.

Considerăm că este necesară publicarea în editurile noastre în limba română și în alte limbi de circulație a lucrării „Psihologia consonantistă”. Precizăm: **traducerea integrală**. De asemenea, considerăm că este necesară o amplă popularizare a concepției lui Ștefan Odobleja atît în țară cît și în străinătate. Procedind astfel nu am face decît să continuăm acțiunea de punere în lumină a adevărului despre gîndirea științifică și filozofică românească.

Propunem un congres național de cibernetica organizat de forurile competente. Ar fi un minunat prilej de evidențiere a contribuției românești la dezvoltarea științei moderne.

MARIUS GURAN: L-am cunoscut pe Ștefan Odobleja în anul 1975, cu ocazia celui de-al 3-lea Congres internațional de cibernetica și sisteme (25-28 august, București) prin comunicarea făcută cu această ocazie. Apoi l-am întîlnit de două ori la sediul C.N.S.T., în 1975 și în 1976, într-o perioadă cînd se realiza valorificarea operii sale, în contextul evoluției conceptelor care au dus la fundamentarea ciberneticii ca știință. Am avut ocazia să văd și să parcurg originalul lucrării de bază elaborată de Ștefan Odobleja („Psychologie consonantiste”, apărută în 1938 și 1939, difuzată prin Librairie Maloine, Paris), precum și unele articole, comunicări sau studii apărute în ultimul timp despre personalitatea și opera lui Ștefan Odobleja.

Avînd pregătirea de bază ca electro-nist și automatist și specializare în tehnica de calcul și informatică, domenii în care au apărut, iar ulterior s-au valorificat și în care se dezvoltă unele concepte ale ciberneticii, am rămas surprins de profunzimea gîndirii lui Ștefan Odobleja, care s-a dovedit a fi un prim gînditor în lume cu o viziune cibernetica generalizată și care, ca om de știință, a formulat o psihocibernetica, cu o serie de legități generale ale domeniului (legea reversibilității, legea consonanței, legea oscilației, legea echilibrului) care au la bază concepte specifice ciberneticii: model, reacție inversă, autoreglajul. De

asemenea, Ștefan Odobleja a propus o serie de modele fizice ale activității creierului uman, anticipînd conceptul actual de inteligență artificială.

REDACȚIA: Ce se întreprinde concret în Institutul central pentru conducere și informatică pentru cunoașterea și fructificarea operii științifice a savantului Odobleja?

MARIUS GURAN: Ca o recunoaștere a meritelor lui Ștefan Odobleja de gînditor original și om de știință profund, care a dovedit existența unor legi comune tuturor domeniilor de cercetare care se referă în special la comportamentul sistemelor, institutul nostru, printr-o hotărîre a Biroului executiv, l-a propus în 1977 membru de onoare al institutului, iar în prezent participă la pregătirea unei sesiuni de comunicări dedicate lui Ștefan Odobleja. De asemenea se va realiza o ediție în limba engleză a unei lucrări despre opera lui Ștefan Odobleja.

REDACȚIA: Tovarășe doctor docent Victor Săhleanu, l-ați cunoscut personal pe Odobleja și știm cît de mult îi apreciați opera. De asemenea, nu ignorăm că față de unele idei ale sale v-ați exprimat rezerve, desigur fără a contesta, în ansamblu, excepționala valoare științifică a operii. O masă rotundă ca a noastră presupune însă, prin definiție, dezbateri. Ciocnire de păreri. Așadar, vă ascultăm.

VICTOR SĂHLEANU: Dacă nu mă înșală memoria, primul contact cu Ștefan Odobleja s-a realizat prin scris. El îmi mulțumea pentru faptul că sprijineam, după puterile mele, luarea în considerație a neglijatelor sau chiar uitatelor sale contribuții din „Psihologia consonantistă”. Ulterior ne-am întîlnit la București, cu diverse ocazii. Trebuie să mărturisesc că nu am fost de acord cu stăruințele sale de a fi considerat ca adevăratul întemeietor al ciberneticii. Dezacordul meu pornea din mai multe considerente, dintre care amintesc:

- în concepția sa, cibernetica înseamnă inteligență artificială în timp ce, după părerea mea, ea înseamnă un nou punct de vedere asupra sistemelor materiale; în afara celor care se axau pe aspectele de „substanță” și de „energie”, cibernetica adăuga punctul de vedere al „informației”;

- în concepția sa, cibernetica reprezenta o nouă fundamentare materialistă a psihologiei, în timp ce opinia la care mă raliem pune accentul pe legăturile prin semnale și semne, care fac posibile desfășurările automate în general;

- după Odobleja, extinderea ciberneticii la sisteme fără psihism însemna un abuz de limbaj inspirat de psihologie, în timp ce eu căutam o fundamentare fizică a conexiunilor de tip informațional, psihologia reprezentînd un caz special.

M-am convins însă fără întîrziere că Odobleja a fost un precursor al ciberneticii, alături de alții care, în aceea epocă, sesizaseră principiul de reglare și comandă în sectoare particulare, cu încercări de a generaliza.

REDACȚIA: Deci îl situați pe Odobleja printre precursorii români ai ciberneticii. Ce considerați însă că rămîne valabil și actual în opera sa?

VICTOR SĂHLEANU: „Psihologia consonantistă” este și va rămîne o carte admirabilă, o adevărată enciclopedie a psihologiei, care ar trebui să se găsească în biblioteca oricărui psiholog. Odobleja este un mare psiholog care ne-a dat o monumentală sinteză. El rămîne, în continuare, un inspirator potențial.

MIHAI GOLU: După părerea mea pot aprecia ca psiholog, în ciuda titlului, că opera doctorului Ștefan Odobleja din 1938-1939 nu este, așa cum susține Victor Săhleanu, o lucrare de psihologie propriu-zisă. Prin conținutul și modul de tratare a problemelor, prin obiectivul său final, supraordonat, aceasta înfățișează scheletul unei discipline științifice noi, căreia i se prescrie drept obiectiv principal: studiul similitudinilor și analogiilor dintre fenomenele mecano-fizice, biologice, psihice și sociale, al proceselor de adaptare, organizare și evoluție prin prisma unor legi generale (comune): legea consonanței, legea circularității, legea echivalenței, legea echilibrului, legea binarității, legea finalității etc.

Faptul că dr. Ștefan Odobleja și-a intitulat lucrarea sa Psihologia este explicabil, dacă avem în vedere că în desfășurarea demersului său realitatea psihică umană a constituit atît punctul de plecare, cît și „nodul-releu” de trecere și de legătură între sistemele fizice, sistemele biologice și sistemele sociale. Acest lucru avea să-l recunoască și N. Wiener, subliniind că, în măsura în care centrală în cibernetica este problema comenzii și controlului, psihologia trebuie să rămînă pentru cibernetica atît o sursă permanentă de „inspirație” cît și un cadru de referință, intrucît tocmai la nivelul organizării psihice procesele de comandă-control se realizează în forma lor cea mai înaltă.

Desigur, ar fi exagerat să considerăm psihologia consonantistă o lucrare completă, exhaustivă de cibernetica. (Dealtfel, o asemenea condiție n-o satisfac nici lucrarea lui N. Wiener din 1948 cu toate că este intitulată Cibernetica). Dar ea trasează conturul și pune bazele metodologice ale ciberneticii generale și aplicate este un fapt incontestabil.

Intr-adevăr, modul cibernetic de abordare a realității a dobîndit viabilitate și consistență după elaborarea conceptului de informație, pe care nu-l întîlnim în psihologia consonantistă. Nu împărtășesc nici părerea exprimată de dr. Ștefan Odobleja în „Psihologia consonantistă și cibernetica” (1978), că informația este „materia psihică fizicalizată și extrapolată”. Dar aceasta nu mă împiedică să susțin că Psihologia consonantistă apărută în 1938 (vol. I) și 1939 (vol. II) schițează scheletul conceptual-metodologic al ciberneticii, dar trasează și un vast program de cercetare ulterioară în această direcție, care-și păstrează în bună măsură actualitatea. De aceea, valorificarea ei nu poate fi redusă la simpla popularizare a conținutului, ci impune și includerea în planul viu al cercetării a problemelor care le ridică.

REDACȚIA: Stimate tovarășe Mihai Golu, sinteți un cercetător avizat al „Psihologiei consonantiste”. Cum explicați faptul că și în prezent această operă monumentală continuă să rămînă insuficient cunoscută și apreciată?

MIHAI GOLU: Dacă și astăzi, după ce în bună măsură a fost decodificată semnificația metodologică reală a „Psihologiei consonantiste”, mai există încă oameni care continuă să o respingă, aceasta nu mai poate fi explicată decît prin reaua credință a acestora.

REDACȚIA: Tovarășe Alexandru Surdu, am căutat să reunim, la masa noastră rotundă, specialiști de profil destul de diferite. Cum apare unui logician din 1979 opera lui Odobleja? Nu a „îmbătrînit” ea?

ALEXANDRU SURDU: Și astăzi, după 40 de ani, „Psihologia consonantistă” urmărește prin aspectul ei cu totul particular. Odobleja fundamentează psihologia cu mijloace logico-clasice. Mecanismul acțiunii de creație științifică se realizează în conformitate cu modul specific de acțiune al unor legi comune (de echivalență, compensație, reacție, reversibilitate, consonanță). Din această perspectivă, ceea ce se numește astăzi cibernetica nu constituie decît o aplicație restrînsă a ideilor emise de Odobleja în 1938, un caz particular al procesului de mecanizare a activității de creație, a cărui justificare teoretică se găsește în lucrarea mai sus-menționată.

REDACȚIA: Cum vă explicați recunoașterea atît de tardivă a operii lui Ștefan Odobleja?

ALEXANDRU SURDU: Faptul că meritele sale au fost recunoscute abia după intervenția unor foruri extrăștiințifice denotă o deficiență serioasă a modului de atestare a valorilor științifice. Cazul său nu este unic, din păcate, și nu este legat neapărat de reaua-voință sau ignoranța unor membri ai institutiilor științifice cărora el li s-a adresat. Există, în genere, o reticență la noi a specialiștilor consacrați față de „amatori”, inclusiv autorii cu titluri universitare, dar care nu creează în sfera strictă specialității. Îndrăznesc să afirm că lucrările acestora sînt, de regulă, respinse fără a fi citite. Nu este cazul să insistăm asupra faptului că știința datorează așa-zisilor amatori multe descoperiri și că azi, mai mult ca oricînd, contactul nemijlocit dintre științe și însăși universalitatea tehnicii impun „amatorismul”, respectiv studiul serios și cercetarea în domeniile unor discipline complexe — fiindcă prin amator nu înțeleg și nu trebuie să înțelegem ignorant. Este firesc ca amatorii să aibă multe lucrări nesemnificative (ca și consacrații, dealtfel!), dar acest lucru trebuie mai întîi stabilit, dovedit. Or, pentru confirmarea valorii lor ar trebui să existe o procedură bine reglementată, independent de intervenția, dealtfel salutară, a unei reviste ca a dumneavoastră. Ce e de făcut acum, în cazul de față? Lucrarea lui Odobleja nu a fost încă tradusă în românește și, după cîte știu, de la el au rămas multe manuscrise, printre care și o lucrare de logică. Ele zac pe undeva, sigilate. Poate se va găsi cel puțin acum un for, academic sau nu, care să le pună la dispoziția celor interesați. Aceasta s-ar putea face, cred, și fără obișnuitele ciocnîturi la porțile la care pînă nu demult a bătut și Ștefan Odobleja.

Ce-ar mai fi de făcut?

„Acesta este titlul unei scrisori-testament adresate de doctorul Odobleja unui prieten apropiat. Savantul severinean își exprima cu acel prilej temerile în legătură cu modul în care vor fi ocrotite și studiate după moartea sa, lucrările rămase în manuscris. Mergînd pe urmele acestor gînduri, am poposit zilele trecute la Drobeta-Turnu Severin. Primă constatare: la Filiala Mehedintii a Arhivelor Statului se află în siguranță cea mai mare parte din manuscrisele savantului. Un om care își cunoaște bine meseria, dar nu numai atît, care e convins și pătruns de realitatea că Odobleja a fost un mare creator și inovator în știință, Nicolae Chipurici, directorul filialei, s-a ocupat personal și a prelucrat arhivistic fondul de manuscrise. „Din nefericire, spune, n-a ajuns la noi tot ceea ce a aparținut ca documente, ca instrument de lucru savantului. O parte a rămas în casa defunctului și aparține fiului acestuia. O altă, mai ales corespondența — mai veche și mai nouă — se află la tovarășul Vlădica Florian”. Îmi încredințază spre lectură procesul-verbal de preluare a documentelor. N-am înțeles nici eu, răspunsul a fost echivoc, ocolit, de ce tovarășul Vlădica Florian le reține asupra și nu le predă acolo unde trebuie să se afle, respectivă corespondență nefiindu-i măcar adresată (!?!). Ea aparține patrimoniului cultural național. „Intenționăm ca, anul viitor, cînd vom avea o clădire nouă, continuu directorul Chipurici, să organizăm un cabinet documentar Odobleja. Cu manuscrise și lucrări mai importante, dar și cu obiecte care i-au

aparținut și pe care le vom achiziționa de la succesori, să recreăm o atmosferă de lucru apropiată de cea a savantului. Posibilități de amenajare a unei case memoriale nu sînt, sau în orice caz e de viitor mai îndepărtat”. Merg mai departe, la Biblioteca județeană „Gh. I. Bibicescu”, instituție care a intrat în posesia celor cîtorva sute de exemplare din „Psihologia consonantistă”. Directorul acesteia, prof. Vasile Pirvanescu, îmi pune la îndemînă un dosar, „Fondul de cărți Odobleja”, cu numeroase confirmări de primire și borderouri de expediție a cărților, către 71 biblioteci din țară. „Pentru trimiterea în străinătate au fost înmînat Ministerului Afacerilor Externe și după cîte am cunoștință a fost de mult împlinită această dorință a savantului. Sîntem în curs să-i achiziționăm și biblioteca, să recuperăm cărțile care l-au înconjurat, pe care le-a ținut la căpătîi, pe care le-a iubit. Sînt vreo 300 de volume de literatură medicală, de știință. Am invitat o specialistă de la Anticariatul din Craiova, să le evalueze pentru a le putea prelua de la succesori”.

De la prof. Vlădica Florian, azi director al Liceului pedagogic din Drobeta-Tr. Severin, aflăm că, în zilele de 2-3 noiembrie a.c., cu prilejul inaugurării, în capitala Mehedintii, a unui centru județean de calcul va avea loc o sesiune de comunicări științifice „Ștefan Odobleja și contribuțiile sale în domeniul ciberneticii”. Citesc titlurile comunicărilor, ale expozeelor anunțate de către numeroși și străluciți oameni de știință români din toate centrele universitare și de cultură ale țării. Studii minuțioase, plurivalente, edificatoare. Se pare, așadar, că valorificarea moștenirii Odobleja este pe calea cea bună. Se pare că, și fără atestarea sa

oficială de către o serie de reprezentanți ai Academiei Republicii Socialiste Română, strălucitul om de știință intră, pătrunde în conștiința națională. Ca un bun cîștigat al științei și filozofiei. „Și totuși, pînă acum, nimeni nu s-a interesat de manuscrisele sale, măcar de „Logica” sa. E o lucrare de imense proporții și interes științific. Odobleja nu ne mai aparține doar nouă, mehedintinilor, este convingerea mea”, spune cu mult adevăr directorul Filialei Arhivelor Statului din Drobeta-Tr. Severin. „Valorificarea unui fond de aproape 30 000 manuscrise, susține ing. S. Bajureanu, cercetarea tratatului de logică, rămas în manuscris, a celorlalte lucrări mai recente de cibernetica, eseuri, memorii, corespondență, noi dezvoltări ale „Psihologiei consonantiste”... — nu e o chestiune de diletanț. Trebuie un colectiv pluridisciplinar, bineînțeles cu probitate științifică și morală, care să ordoneze cele scrise, să îngrijească publicarea lor, recenzarea și explicarea lor”. Să nu se întîmple cu noile lui cărți ceea ce s-a întîmplat cu „Psihologia consonantistă și cibernetica”, apărută recent la Editura „Scrisul românesc” din Craiova. Un tiraj ca pentru o carte de debut, al unui necunoscut scriitor — 5 030 exemplare, doar 500 legate, restul, ca o cenușăreasă, broșate. Or, toată lumea știe, cărțile mari apar între coperte de carton, sînt destinate să dăinuie, să se păstreze, să trăiască, să supraviețuiască. Să fie eterne!

Masă rotundă realizată de
CICI IORDACHE, LIONEL NIȚESCU, LIVIU TIMBUS ■

Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm!

Starea de ambiguitate rareori servește cauzelor drepte

În numerele din 31 mai și 26 iulie a.c. revista noastră a publicat două anchete din care rezultă că la U.J.C.C. Tg. Mureș spiritul de conlucrare este deturmat de rosturile sale de a disputa neobișnuit între președintele uniunii, Vasile Opreapopa, și o parte dintre foștii săi colaboratori, citiva foarte intimi. Această împrejurare a generat promovări sau propuneri de promovări surprinzătoare, în general un stil de muncă sector cu false aparențe democratice. Reporterul amintește și de un caz mai vechi în care președintele, folosindu-se de funcția pe care o avea, a cerut de la o altă unitate dosarul soției sale, reținându-l un timp destul de îndelungat și înapoiindu-l fără o filă. Ulterior, cel care i-a înlesnit acest lucru a fost adus în U.J.C.C. și numit chiar inspector cu documentele secrete. Reporterul încheie precizând că eventualele erori de documentare vor fi desigur rectificate de analiza organismelor de îndrumare și control care vor reține în primul rând spiritul sesizării noastre.

În numărul din 16 august am publicat, în virtutea dreptului la replică, răspunsul Biroului Executiv al U.J.C.C. Mureș. Sesizările cuprinse în materialele sus-menționate, sună răspunsul, au fost cercetate, fiecare în parte, în vederea clarificării și sancționării celor vinovați de către Procuratura județeană Mureș (17!), conducerea colectivă a U.J.C.C. Mureș și organizația de partid. Din răspunsul Procuraturii județene Mureș, continuă scrisoarea, rezultă următoarele: nu se confirmă acuzațiile aduse președintelui Vasile Opreapopa.

În continuare sînt rezumate concluziile Procuraturii județene Mureș.

Starea de spirit care a inspirat acest răspuns s-a transmis și cititorilor noștri care spun: De fapt abia acum nu mai înțelegem nimic. Articolele din revistă revelează o atmosferă de muncă dăunătoare, se refereau la stilul și metodele de muncă ale președintelui Opreapopa Vasile. Să fi cercetat oare organele procuraturii aceste aspecte ale muncii din uniune? Un singur amănunt intra explicit și în mod deosebit în competența procuraturii: lipsa fișei din dosarul imprumutat prin folosirea funcției, dar tocmai acest punct lipsește din răspunsul organului de urmărire penală, citat de Biroul Executiv. Pină la urmă, cine are dreptate?

● Prima precizare

Procuratura județeană Mureș a întreprins într-adevăr o anchetă, dar această anchetă s-a efectuat în limitele codului de procedură penală, cu mijloace specifice, din care au rezultat desigur concluzii specifice, în mod necesar parțiale. A le prelua și a le conferi apoi o valoare cu putere de generalizare desemnează o bucurie pe care o înțelegem și o grabă care ne determină să așezăm sub semnul întrebării obiectivitatea lor. Pentru că nici căderii în cuprinsul prezentării argumentelor sale, reporterul nu-l acuză pe președintele Vasile Opreapopa de infracțiuni penale, mai puțin poate lipsa fișei din dosarul soției, în vreme ce Biroul Executiv al U.J.C.C. își întemeiază afirmația: „Nu se confirmă acuzațiile aduse președintelui Vasile Opreapopa” exclusiv pe concluziile penale ale procuraturii.

● A doua precizare

Anchetele noastre puneau în discuție o atmosferă de muncă și un stil de lucru. Fiecareia dintre argumentele i se poate contesta reprezentativitatea, gravitatea. Gravitate ce rezultă mai ales din repetabilitatea și din diversitatea lor și mai puțin din forța pe care o emană fiecare exemplu luat separat. Reporterul propu-

nea în acest fel o colaborare, cu forurile indrituite să cerceteze activitatea președintelui, pornind analiza de la adevărul ultim, implicit, nicidecum o polemică. Răspunsul Biroului Executiv al U.J.C.C. omite să amintească și noi am înțeles că nici nu a inițiat o asemenea analiză.

● A treia precizare

Stilul și metodele de muncă ale președintelui Opreapopa Vasile au fost analizate de o brigadă de partid înaintea intervenției noastre în revistă. De concluziile ei se prevealează oamenii din preajma președintelui Vasile Opreapopa cînd îl acuză pe reporter de incorectitudine, fiindcă păreriile lui sînt în unele privințe puțin deosebite. În legătură cu această împrejurare redau în continuare cuvintele unui vechi activist al partidului pe care l-am întâlnit într-una din dimineațele fericite ale vieții mele ca să aflui cît de dureros arde o conștiință de comunist la prima ezitare a vieții sale: Mi-e rușine de mine, tovarășe Cristache. Recent, partidul mi-a dat încă o dovadă a încrederei sale: am fost ales secretar al noului Comitet de partid din U.J.C.C. Iar cu puțin timp înainte, în fața brigăzii de partid, eu am ezitat, mă credeam puternic și drept, dar atunci n-am găsit în mine tăria de a mă dezvăra de teamă și am spus adevărul numai pe jumătate. Era de față și un director din CENTROCOOP. Știam că-i prieten cu președintele Vasile Opreapopa și că a doua zi îi va spune totul. Am ezitat o clipă și la întrebarea „ce părere am despre stilul de muncă al președintelui?” am răspuns că e foarte priceput, ceea ce e adevărat, dar am trecut peste atmosfera de muncă dăunătoare pe care a instaurat-o, atmosferă căreia, prin teama mea, îi cădeam eu însumi victimă.

Tovarășul Almășean, fiindcă despre el este vorba, este și vicepreședinte al U.J.C.C. Mureș.

● Dialoguri cu Pop Alexandru

— Vă propun, tovarășe Pop, o discuție în calitate de fost secretar al biroului organizației de partid. N-ați mai fost reales?

— Nu.
— Nici în comitet?

— Nu.
— Oricum, în fosta dv. calitate ați inițiat toate intervențiile la revista noastră în care susțineți că nu se confirmă acuzațiile aduse președintelui Opreapopa Vasile.

— Ați citit concluziile procuraturii?
— Procuratura face precizări în legătură cu posibilele infracțiuni penale, Vasile Opreapopa n-a fost acuzat de asemenea fapte. Procuratura îl scoate nevinovat într-o chestiune în care nici n-a fost acuzat. Articolul, primul dintre ele, vorbește de stil de muncă, despre promovări și propuneri de promovări care revelează un mod de a gândi și de a lucra, o practică... Vă propun să le luăm pe rînd: Ioan Pop, în prezent înlăturat din U.J.C.C., fost șef de unitate la Toplița, de unde fusese, de asemenea, înlăturat, este promovat șef de unitate în Tg. Mureș?...

— Să știți că noi n-avem obiecțiuni față de aceste lucruri, cu toate că un președinte nu-și poate cunoaște toți șefii de unitate, sînt mil...

— Am uitat să precizez că discuția noastră trebuie să fie sinceră. Ioan Pop și Vasile Opreapopa au fost în relații prietenești, îndrăznesc să afirm că relațiile lor au fost chiar cordiale un timp...

— V-am spus că n-avem nimic de obiectat față de acest punct.

— Viorel Ogneanu, propus spre promovare, a fost depistat cu fals în diplomă și condamnat penal...

— Dar n-aveam nimic cu lucrurile acestea. Nu le negăm.

— Astea sînt lucrurile pe care le-a scris revista noastră și dumneavoastră la ele ne-ați răspuns cînd afirmați că acuzațiile nu se confirmă. Fișa de la dosarul imprumutat s-a găsit?

— Cine mai știe?
— Lipsește?
— Poate, Fișa aceea n-avea nici o importanță...

— Dacă lipsește avea importanță. Mai susținem că absolutenii de institute de învățămînt superior nu sînt promovați, în vreme ce spre promovare sînt propuși cine am văzut. Cîți oameni cu studii superioare dețin funcții de conducere?

— Nu scrie nicăieri că dacă ai studii superioare, ești și deștept?

— Citiți cu atenție: serie. Totuși, cîți aveți?

— Doi. Cu președintele, trei... Revolta noastră are totuși un alt motiv. Ați publicat la poșta redacției o scrisoare semnată „M.B.” în numele „tuturor oamenilor muncii”. O scrisoare de mulțumire. Cine își permite să vorbească în numele tuturor oamenilor muncii?

— M.B.
— Acest M.B. nu există. Am cercetat și am constatat că nu există.

— Noi am greșit acceptînd o formulă improprie și ne cerem scuze. Greșeliile noastre însă dumneavoastră îi răspundeți prin una și mai gravă. Contrar legii, dumneavoastră urmăriți, faceți anchete pentru a descoperi pe cei ce se adresează presei. Conform Legii nr. 1, nimeni nu poate să fie tras la răspundere pentru acest lucru. Dacă există o culpă aici, și există, ea ne aparține. Cu noi trebuie să discutați, vina e a redacției, nu a cetățeanului care s-a exprimat cum a crezut el de cuviință și cum s-a priceput.

— N-am făcut anchete. Noi ne-am consultat cu oamenii muncii.

— În timpul programului sau după program?

— E treaba noastră. Reporterul care a scris rîndul trecut a venit și a discutat într-o cameră clandestină de hotel cu oameni proscrși, pe care noi i-am sancționat, în timpul orelor de somn. Noi știm totul, fiindcă am urmărit totul. Știm tot ce s-a întimplat în noaptea aceea.

— Vedeți? Vorbim de stil și metode. Tot ce faceți dv. e bine, fiindcă este al dumneavoastră. Ce fac alții e rău. Spuneți „noi” și aveți convingerea că exprimați o opinie colectivă, poate chiar a colectivului care nu v-a mai ales, Spuneți

„noi ne-am consultat”. Și vi se pare că e de ajuns ca să anchetați. Încălcați dreptul sacru al oricărui cetățean de a poșosi în orice oraș la orice oră dorește, de a munci cînd are el timp, și puneți oameni care să-l urmărească fiindcă cuvîntul „clandestin” vă dezleagă, credeți dv., de respectul față de Constituția țării și vă mai și lăudați. Cu ce drept încălcați dv. un drept constituțional și urmăriți un om? Cine sînt oamenii care l-au supraviețuit? Cine i-a desemnat și în numele cui?

— Noi sîntem organe colective!...

— Nu e bine să vorbiți astfel. În acest fel dv. sintetizați cel care denigrați atmosfera din uniune. Nu cred că ați primit aprobarea cuiva sau, dacă ați primit-o, acest lucru e suficient de grăitor pentru spiritul de grupare care a domnit o vreme în uniune.

— Intențiile noastre au fost curate, să știți!

● Realitatea

Am ales aceste dialoguri din discuția pe care am avut-o cu Pop Alexandru deoarece ele mi s-au părut semnificative pentru starea de spirit a unor foști colaboratori direcți ai președintelui Vasile Opreapopa: cine nu e cu noi, e împotriva noastră.

„Timp de mulți ani, mărturisesc tovarășul Almășean, președintele Vasile Opreapopa a administrat cu pricepere interesele U.J.C.C. Mureș. Cu experiența pe care o are a obținut succese incontestabile. Poate tocmai succesele l-au condus spre ideea că poate conduce oricum. S-a înconjurat de un grup de prieteni și conducea cu ajutorul lor, neocostind structurile ierarhice intermediare. După un timp, o parte dintre acești colaboratori privilegiați a început să aibă interese și păreri contrare președintelui. În cercurile care au răbufnit s-au utilizat la nișterea, orbește, delatiunea, loviturile nepermise, invectivele ca și organismele legale. Atmosfera de lucru a fost subminată de urmărirea oarbă a unui singur scop: răzbunarea. Răzbunarea prin orice mijloace. Atitudinea partizană, subiectivă, pătîmășă atît a urora, cît și a celorlalți, a tensionat relațiile de muncă, a instaurat o atmosferă de intimidare, care pe care. Din păcate, redacția dumneavoastră, fără să știe, s-a făcut purtătoare de cuvînt numai a uneia din părți. Această colonie de dizidenți a profitat mulți ani de grațiile președintelui, a inițiat și aprobat o mare parte din abuzurile pe care acum le pune numai în seama președintelui. A făcut opt-zece ani pentru ca abia acum să scoată la iveală lipsuri, încălcări de lege. S-a înființat o comisie de apărare a avutului obștesc și abia din revista Flacăra am înțeles că această comisie putea să aibă într-adevăr și alte scopuri. Noi nu știm nimic. În realitate, imi dau acum seama și sper să nu gresesc, ea avea menirea să-i apere pe unii de alții. Președintele Opreapopa se apăra astfel de unul dintre foștii lui prieteni și colaboratori. Poate că ea n-are nimic ilegal în ea, cum lasă să se înțeleagă al doilea articol din revistă, dar scopul ei nu e nici limpede și nici nu ajută operativității muncii”.

Dorind din tot sufletul să aduc o frîntură de zîmbet pe chipul incremenit de griji și gînduri al acestui bătrîn activist i-am povestit o întimplare din dimineața aceea. I-am spus cum, neștiind de alee-rile de partid din urmă cu trei zile, în urma cărora dumnealui a fost ales secretar al noului comitet, și cerind să vorbească cu fostul secretar, centralista s-a revoltat. Vă iubesc oamenii, tovarășe Almășean.

Și în această expresie a simpatiei generale față de dumnealui și nu față de altul am înțeles, repovestind acea întimplare, că uneori un singur om corect ales în funcția pe care o merită poate revigora sănătatea morală a întregului colectiv tot la fel cum un singur om într-o funcție nepotrivită pentru el i-o poate vicia.

La Comitetul județean de partid am discutat cu tovarășul secretar Simion Cotoi. Aflăm că situația din U.J.C.C. Mureș, pornită azi pe făgașul intransigenței și al conlucrării într-un spirit nou o dată cu alegerea unui comitet de partid avînd ca secretar un vechi activist, va fi, sub îndrumarea directă a noului organ ales, integral soluționată pină la sfîrșitul acestui an.

NICOLAE CRISTACHE ■

KUTTER ERVIN: Portretul lui Honrad Haas

Eroarea de a profita de erori

Am admirat recent chipurile îmbujorate de satisfacție dar și de nerăbdare ale unor pionieri din apropierea Circului de stat din București, care găsind pe stradă o sumă mare de bani s-au prezentat imediat la miliție, insistînd să fie găsit cît mai repede păgubășul pentru a-și recăpăta banii și liniștea. Mi-a revenit spontan în memorie întimplarea cu acești pionieri și multe alte exemple similare, ca o rețică reflexă la ceea ce aflăm din relatarea maiorului Dumitru Păduraru de la Circumscripția nr. 9 miliție.

— În luna iunie a.c. un coleg de la economic, locot. colonel Ion Stanciu, a fost sesizat că de la depozitul produse de import al I.C.S. Bucur-Obor s-ar fi sustras un număr de casete „polimer”. Verificările inițiale n-au constatat nici o neregulă: cele 1200 casete evidențiate în actele de însoțire de la furnizor prin

nota de recepție nr. 8725 din 20. 03. 1979, fuseseră predate, la 24 mai 1979, cu N.I.T. nr. 7816 de la depozitul produse de import la raionul instrumente muzicale din cadrul aceluiași magazin. Și totuși, existau date incontestabile că gestionara depozitului, Angelica Trancă, și cei 7 subordonați ai ei sustraseră un număr însemnat de casete „polimer”, unele fiind vindute la diversi cunoscuți, altele fiind ascunse la domiciliile celor în cauză.

În urma studierii atente a documentelor de însoțire a casetelor s-a descoperit că furnizorul săvîrșise o eroare de calcul, înscriind cifra 1200 în loc de 2000 bucăți, cît trimisese în realitate. În fața acestei situații, Angelica Trancă încearcă cu disperare să repare ceea ce nu mai putea fi reparat: în timp ce se efectuau verificări asupra actelor de însoțire a casetelor de la furnizor, ea a întocmit

în grabă o nouă fișă de recepție pentru un număr de 800 casete în valoare de 40.000 lei.

Dar în gestiune nu mai existau, practic, nici casetele și nici contravaloarea acestora. Astfel, gestionara a fost nevoită să recunoască realitatea: în luna martie 1979, cînd a primit cele 2000 de casete și a observat eroarea din documentele de însoțire trimise de furnizor, Angelica Trancă în loc să procedeze ca orice om corect — adică să sesizeze imediat conducerea magazinului despre cele constatate — s-a lăsat tentată de o himeră — sustragerea celor 800 casete.

Intrucît de existența diferenței respective aveau cunoștință și ceilalți lucrători din depozit s-a gîndit să le propună planul conceput de ea. Din păcate toți cei 7 subalterni au acceptat sugestia gestionarei și au împărțit între ei cele 800 casete. Dintre acestea, 602 bucăți au fost găsite la locuințele celor care le sustraseră, 198 fiind vindute, cei în cauză depunînd contravaloarea acestora.

O faptă deosebit de rușinoasă, pe plan

moral, dacă avem în vedere vîrsta auzurilor, puterea lor de discernămint, responsabilitatea civică etc., punînd toate acestea în antiteză cu exemplul copiilor despre care s-a amintit — faptă care, din punct de vedere penal, pentru gestionară, constituie delapidare, iar pentru ceilalți 7 complicitate la infracțiunea respectivă. „Errare humanum est”. Dar unde-i lege, nu-i tocmeală.

MIHAI GROZAVU ■

P. S.

Dintr-o regretabilă eroare, în articolul „Oameni pe încredere?” din numărul 36 al revistei „Flacăra” a apărut numele tovarășului revizor pentru gestiuni Marin Burdusel, în locul numelui fostului revizor Iu Dumitru, ambii de la U.J.C.C. Constanța, ultimul scos din corpul de revizori pentru neregulile comise.

Autorul articolului își cere scuze pe această cale pentru eroarea produsă în timpul documentării.

Cum a fost scos halat curat doctorul Ioan Tudor?

Ca urmare a articolelor privitoare la partea inginerului Anton Leonte, 49 de ani, fost director al I.C.S.I.T., articole puate în numerele 15, 18 și 19 din această revistă noastră, am primit la redacție o adresă din partea direcției Spitalului clinic „Dr. Gheorghe Marinescu” București, însoțită de hotărârea Procuraturii locale a sectorului 5, remisă nouă în copie, spre știință. Iată, integral, textul hotărârii:

„Vă facem cunoscut că, în urma cercetărilor efectuate de către această unitate de Procuratură în cauza privind pe dr. Tudor Ioan, s-a dispus, prin rezoluția din 16 iulie 1979, scoaterea acestuia de sub urmărirea penală, fiind cercetat pentru infr. de luare de mită prev. de art. 254 cod penal și uciderea din culpă prev. de art. 178 al. 2 din codul penal.

În ce privește decesul numitului Leonte Anton, atît din expertiza medico-legală, cît și din concluziile Colegiului de disciplină al Uniunii Societăților de Științe Medicale — Filiala București, rezultă că nu au existat greșeli de tehnică sau conduită medicală, că moartea prin infarct miocardic a numitului Leonte Anton a survenit în mod subit, neprevizibil, că programul de antrenament fizic (mersul a cîțiva metri, sprijinit, între paralele) nu era de natură să solicite aparatul cardiovascular și că accidentul cardiac nu poate fi interpretat ca o urmare a programului de recuperare.

În legătură cu susținerile numitului Călin Păun, cu privire la faptul că ar fi înmînat dr. Tudor Ioan în cursul anului 1977, în mai multe rînduri, suma totală de 2.000 lei, pentru ca soția sa, Călin Maria, să fie menținută în Secția Recuperare, acestea nu au fost dovedite cu alte probe, existînd o serie de nepotriviri între susținerile lui Călin Păun și ale fiului său, Călin Nicolae Bogdan, asupra locului unde se pretinde că s-au înmînat banii, mai mult, Călin Păun neputînd preciza luna, anotimpul cînd a oferit banii și nici numărul și cuantumul sumelor înmînate dr. Tudor I. Semnează procuror șef, V. Orleanu.

Înainte de a constata în temeiul căror argumente a fost doctorul Ioan Tudor scos pasma curată, să reamintim, pe scurt, datele problemei. La 26 ianuarie 1979, Anton Leonte a fost operat de „angiom cerebral parietal drept cu hematom intracerebral” în Clinica de neurochirurgie a Spitalului „Dr. Gheorghe Marinescu”. Intervenția chirurgicală reușind, bolnavul a fost transferat, la 17 februarie, în secția de recuperare a aceluiași spital, intrînd în îngrijirea doctorului Ioan Tudor, șeful secției. 25 de zile mai tîrziu, în 13 martie, Anton Leonte a încetat din viață, autopsia evidențiind un infarct miocardic. Foia de observație nota, la rubrica ieșiri, cauza morții: insuficiență cardio-respiratorie acută.

Reîntînd astăzi subiectul, somai și de finalul adresei direcției Spitalului „Dr. Gheorghe Marinescu”, rugîndu-vă a lua măsurile legale prevăzute în Legea nr. 3/1974, e de datoria noastră să precizăm că nu l-am acuzat pe doctorul Tudor în mod direct de decesul lui Anton Leonte. L-am acuzat, și îl acuzăm, de lipsă de competență și de superficialitate în îndeplinirea obligațiilor medicale, convins fiind, pe baza unor probe limpezi, că biografia fostului director s-ar fi putut întîmpla altfel dacă el ar fi beneficiat de un proces de recuperare întocmit și condus cu rigoare și responsabilitate profesională, ceea ce, din păcate, nu s-a petrecut. Cînd revenim asupra acestei afirmații mai vechi, avem în vedere faptul că, în cazul lui Anton Leonte, activitatea de recuperare, axată în mod obișnuit pe eforturi fizice, s-a declanșat fără ca șeful secției să-și fi luat cele mai elementare măsuri de precauție, fără ca el să fi investigat, măcar printr-o electrocardiogramă, examen absolut obligatoriu în aprecierea rezervelor inimii și a eventualelor ei leziuni, aparatul cardiovascular al bolnavului. Deși de acest aspect ne vom ocupa pe larg mai tîrziu, să menționăm că, inițial, doctorul Ioan Tudor a recunoscut lipsa electrocardiogramelor, încercînd să explice această gravă omisiune prin aceea că „mijloacele de investigație din medicină au încă limite” (vezi „Flacăra”, nr. 15), pentru ca mai tîrziu, sfătuit și dîndu-și seama de gafa făcută, să scoată la iveală electrocardiogramă, a cărei valabilitate o vom analiza la timpul potrivit. Pînă atunci însă să vedem care a fost procesul absolvirii lui Ioan Tudor din punct de vedere strict medical.

Pentru elucidarea responsabilității, Co-

legiul de disciplină al Filialei din București a Uniunii Societăților de Științe Medicale, în fața căruia Ioan Tudor a făcut o depoziție, a hotărît să solicite opinia unei comisii de cardiologi din cadrul clinicii de specialitate a Spitalului Fundeni. Formată din Matei Iliescu, Ioan Orha, Doina Rogoza, Radian Petrescu și Mariana Gociu, comisia a luat în discuție documentația ce i s-a pus la dispoziție (foaia de observație, electrocardiograma, protocolul de necropsie etc.), întocmind un amplu raport, conținînd 6 puncte. Le vom expune, în rezumat, în cele ce urmează, rezervîndu-ne dreptul de a le comenta:

1. „Conform documentației existente în cele 2 foi de observație, de la Clinica de neurochirurgie și de la Clinica de recuperare, nu reiese că bolnavul ar fi fost cardiac anterior intervenției chirurgicale, fapt confirmat de simp-tomatologia clinică cîi și de examinările de laborator și electroencefalografice, la dosar existînd o E.K.G. (electrocardiogramă — n.n.) care nu prezintă modificări patologice;

2. Nu reiese din observația clinică amănunțită că bolnavul ar fi avut post-operator simptomatologie cardiovasculară care să fi îndreptat atenția spre un examen amănunțit de specialitate cardiovascular. Bolnavul a prezentat o stare subfebrilă, tuse și expectorație, care sugerau mai degrabă posibilitatea existenței unei stări infecțioase bronho-pulmonare sau care puteau fi considerate ca efect post-operatoriu la un bolnav imobilizat (intervenție pe creier, stază pulmonară prin imobilizare) fapt care necesită intervenția în sensul examinării în această direcție a bolnavului. În dosar există nota la data de 9.03.1979 indicația de radiografie toraco-pulmonară, dar nu mai apare document în acest sens;

3. „Prima ședință în sala de gimnastică notată în foaia de observație în ziua de 12.03.1979 (cu o zi înainte de decesului) a constat într-o deplasare între paralele...”

Să ne oprim deocamdată la jumătatea raportului, spre a sublinia câteva din eroile și inadvertențele sale. Cea mai flagrantă contradicție, aflată la îndemina oricui, se leagă de faptul că specialiștii de la Fundeni apreciază drept „observație clinică amănunțită” o investigație a bolnavului lipsită pînă și de o simplă radiografie toraco-pulmonară, ușor de efectuat și absolut obligatorie la un bolnav care prezenta stare subfebrilă, cu tuse și expectorație! Surprinzător e faptul că starea subfebrilă, tusea și expectorația nu sînt coroborate nici cu hemoleucograma, nici cu V.S.H., ci sînt considerate ca sugerînd, sub rezervă, o stare infecțioasă bronho-pulmonară, ea însăși socotită drept efect al imobilizării post-operatorii, punct de vedere greu de acceptat (ținînd cont că, în ziua accidentului fatal, Anton Leonte nu mai era de mult timp strict imobilizat la pat! Vom proba imediat acest fapt, necerîndînt hirtiei, cuvînt cu cuvînt, fără nici o intervenție, depoziția scrisă a soției defunctului, Anica Leonte, cea mai în măsură să stăpînească exact cronologia tristelor evenimente, intrucît și-a însoțit permanent bărbatul pe durata spitalizării. Iată declarația Anicăi Leonte:

„Soțul meu a început ședințele de gimnastică aproximativ cu 20 de zile înainte accidentului fatal. Gimnastica în sală a început cu aproximativ o săptămîină înainte. Menționez că în această perioadă, am sesizat în fiecare zi lipsa de aer pe care o acuză, avînd dificultăți în respirație. La început, doctorul Tudor mi-a explicat că aceste tulburări pot veni de la o gripă”.

Ce vrea să demonstreze această declarație, la care revista noastră a făcut trimiteri în numărul 18, dar pe care organele însărcinate cu cercetarea cazului, inclusiv Procuratura locală a sectorului 5, au ignorat-o cu o consecvență demnă de cauze superioare? Pe de o parte, că doctorul Ioan Tudor a indus în eroare Colegiul de disciplină, depunînd mărturie falsă atunci cînd a afirmat că infarctul lui Leonte s-a consumat în prima zi a intrării bolnavului în sala de gimnastică. Pe de altă, că foaia de observație a suferit, post-festum, modificările de rigoare, spre a corespunde susținerilor mincinoase ale șefului secției de recuperare. Evident că, plecînd de la o premisă greșită, comisia de cardiologi a ajuns la o concluzie greșită. Să mergem mai departe. Comisia face referiri la existența în dosar a unei

electrocardiogramă, piesă mult discutată, deși ar fi simplificator să reducem defecțiunile tratamentului aplicat lui Anton Leonte numai la acest document. Am afirmat, în articolele noastre mai vechi, că procesul de recuperare a fostului director al I.C.S.I.T. n-a beneficiat de această elementară investigație, bazîndu-ne atît pe recunoașterile doctorului Tudor cît și pe lipsa ei în registrul de E.K.G. a Spitalului „Dr. Gheorghe Marinescu”. Ulterior, mare ne-a fost mirarea, vecină cu stupefacția, auzînd că electrocardiograma cu pricina se află la dosarul cazului, la Procuratură. Am găsit, e adevărat, acolo o electrocardiogramă, numai că am constatat, depășîți în puterea noastră de înțelegere, că documentul, la care face trimitere comisia de cardiologi, poartă numele Doina Caloiu, 25 de ani, fiind datat 11.05.1979, o lună și jumătate după decesul inginerului bucureștean!! Așadar, rezumînd, o depoziție falsă și o mistificare care n-au dat nimănui de gîndit, conducînd la concluzii favorabile acțiunii de a-l așeza pe doctorul Ioan Tudor în afara oricărei responsabilități. Să continuăm însă cu partea finală a raportului colectivului de la Fundeni:

4. „Comisia formată din cardiologi, nu cunoaște faptul dacă pentru mobilizarea post-operatorie la bolnavii operați neurochirurgical și pentru progresul de recuperare în faza de convalescență există un protocol obligatoriu de investigație prealabilă a bolnavului, de urmărire și de apreciere a rezultatelor, pentru a putea afirma dacă s-a respectat sau s-a neglijat acest protocol. Considerăm, în consecință, că asupra acestui aspect trebuie să se pronunțe specialiștii în neurologie și neurochirurgie;

5. „În analiza protocolului de necropsie nu reiese în mod suficient de clar care este substratul infarctului miocardic, lipsînd semnele majore ale unei ateroscleroze aortice și miocardocoronariene...”

6. În concluzie, Comisia consideră că elementul clinic predominant în cazul analizei îl constituie condiția neurologică (hematom rupt operat, hemiplegie post-operatorie) la care procesul de mobilizare și recuperare funcțională este de competența strictă a neurologilor și neurochirurgilor și la care accidentul cardiac nu poate să fie prevăzut și nici nu poate fi interpretat ca o urmare a programului de mobilizare și recuperare”.

E evidentă, nu mai insistăm, declinarea competenței, operație în poșta căreia, limpede, declarată, fermă, se ajunge totuși la considerații menite să-l discolpe pe cel în cauză, după toate probabilitățile intrînd aici în discuție complezența membrilor comisiei față de un confrate. Ceea ce surprinde și, într-o bună măsură, derutează e faptul că, neștiind dacă există un protocol obligatoriu de investigație pentru bolnavii de tipul lui Anton Leonte, protocolul care ar fi trebuit întocmit de însuși șeful secției de recuperare, comisia de cardiologi n-are nici măcar curiozitatea să cerceteze literatura de specialitate, ea absolvînd pe bază de bunăvoință și de indicii vagi. Lucrurile stau, ne permitem să-i informăm pe această cale și pe cardiologii de la Fundeni, altfel, literatura de specialitate nelăsînd nici un dubiu în acest sens, după cum se poate deduce din citatul următor, extras din „Enciclopedia medico-chirurgicală”, J.P. Held și E. Pierre Desseilligni, capitolul „Examenul general”, pagina 26455 A 10, carte de căpătîi, aflată în colecțiile Centrului de documentare medicală din București:

„Totodată, trebuie făcut un bilanț visceral complet și, în mod special (en particulier), un examen cardiovascular minuțios, pentru a stabili dacă starea bolnavului permite o reeducare funcțională intensivă ori dacă este necesar să fim prudenți datorită, de pildă, unei hipertensiuni arteriale sau unor tulburări coronariene”.

Nu începe, iată, nici o îndoială că orice proces de recuperare trebuie inaugurat printr-o investigație riguroasă a fiecărui hemiplegic, îndeosebi pe linie cardiovasculară, ceea ce nu s-a întîmplat cu Anton Leonte. Ba mai mult, după unele statistici, de pildă cea a americanului Gould, efectuată în 1960, un procent important din infarctele de miocard, mergînd pînă la 8 la sută, au în antecedentă leziuni vasculare cerebrale, ceea ce evidențiază rolul foarte important al cercetării amănunțite a aparatului cardiovascular. În plus, nu trebuie omis amănuntul, reînțorcîndu-ne la cazul în dezbateră, că tatăl lui Anton Leonte fusese cardiac, lucru pe

care doctorul Ioan Tudor l-a aflat, din păcate, după moartea pacientului său, vezi „Flacăra” nr. 15! Apoi, ce dovadă poate fi mai convingătoare în sprijinul afirmațiilor noastre decît faptul că, socotite de doctorul Ioan Tudor inutile pînă la moartea lui Anton Leonte, investigațiile cardiovasculare au devenit obligatorii pentru fiecare bolnav din clipa în care conducerea secției de recuperare a fost incredințată (temporar) profesorului Constantin Arseni?! Să continuăm.

Analizînd protocolul de necropsie, comisia de cardiologi ajunge la concluzia că nu rezultă din el suficient de limpede substratul infarctului de miocard, precizînd că lipsesc semnele unei atingeri masive, ale unei ateroscleroze aortice și miocardocoronariene. Această afirmație apare cu atît mai surprinzătoare cu cît raportul de expertiză medico-legală, validat de medicul primar Jean Rotescu de la Institutul de medicină legală, introduce în tanatogeneză leziunile de ateroscleroză ca fiind preexistente la bolnavul în cauză, ale cărui coronare aveau „peretei ușor rigizi”. Există, de asemenea, flagrante nepotriviri între momentul declanșării crizei și, implicit, cel care a marcat sfîrșitul lui Anton Leonte, pe de o parte, și descrierea infarctului în protocolul de necropsie nr. 103/14.03.1979, pe de altă. Din foaia de observație rezultă că Anton Leonte a încetat din viață la aproximativ 30 de minute de la începerea atacului de cord. Protocolul de necropsie reține, între altele, cord cu moderată hipertrofie ventriculară stîngă, pericard visceral fără lăcuș pe o zonă de 2/1,5 centimetri la nivelul ventriculului stîng postero-lateral, cu aspect buretos, imbat cu sînge, la același nivel, miocardul fiind brun închis. Am înfățișat toate aceste date unor anatomopatologi cu renume, aflînd că infarcturile supraacute, de tipul celui care l-a răpus pe Anton Leonte, nu pot căpăta aspecte ca acelea consemnate în protocolul de necropsie. La om, asemenea afecțiuni violente nu pot fi evidențiate decît prin tehnici de microscopie, ceea ce, firește, nu s-a întîmplat în cazul în discuție. Dacă infarctul lui Anton Leonte s-a soldat cu formele descrise de necropsie, specialiștii pe care i-am consultat au inclinat spre un atac mai vechi, declanșat cu cel puțin 6 ore înainte de decesului.

Acesta ar fi, redat aproape în întregime, raportul comisiei de cardiologi de la Spitalul clinic Fundeni. Departe de a fi invulnerabil, presărat cu inexactități și ezitări, el are meritul de a-și declina competența tocmai în ceea ce privește punctul cheie al problemei, lăsînd în sarcina neurologilor și a neurochirurgilor elucidarea cazului și, odată cu aceasta, punerea sau scoaterea de sub acuzație a doctorului Ioan Tudor. Ne-am fi așteptat la o acțiune vigilentă și responsabilă din partea Colegiului de disciplină, cu atît mai mult cu cît forul respectiv are în fruntea lui un distins neurolog, profesorul Vlad Voiculescu. Nu mică ne-a fost mirarea citînd, în adresa 513/8.06.1979 trimisă Procuraturii, că respectivul organism „își însușește raportul comisiei și consideră că nu există fapte din care să rezulte o culpă profesională comisă de doctorul Tudor Ioan”? Ce raport și-a însușit Colegiul, de vreme ce comisia de cardiologi și-a declinat competența?! — iată o întrebare la care n-am izbutit să obținem răspuns. De la această stralagemă și pînă la scoaterea doctorului Tudor halat curat n-a mai rămas decît un pas. Suspendat pentru o vreme din șefie, Ioan Tudor a fost repus în funcție.

Toată această întîmplare readeuce în discuție obligația deontologică a medicilor față de bolnavi. Chiar dacă relația medic-bolnav nu poate fi încadrată integral într-o relație juridică („Medicină și Drept”, Gh. Scripcaru, T. Ciornea, N. Iancovici, Editura Junimea, 1979), nici un act medical nu poate fi conceput în afara unei responsabilități complexe, medicul avînd obligația de a face totul pentru viața ce i s-a încredințat. În această relație există posibilități de eroare, născute din riscul specific al muncii medicale, dar acest risc nu-l absolvă pe medic în cazul în care se constată că, în raportul dintre el și bolnavul ce i s-a încredințat, nu a deșus toate eforturile, nu a antrenat toate cunoștințele profesionale, nu a epuizat toate mijloacele de intervenție. Gîndînd așa, considerăm că Ioan Tudor se găsește cel puțin într-o situație de eroare, dacă nu chiar de greșală profesională, asta pentru că, din superficialitate sau ignoranță, a neglijat o sumedenie de îndatoriri elementare, țînînd deopotrivă de meserie și de conștiință. Respectate, aceste îndatoriri ar fi putut transforma moartea prin infarct a lui Anton Leonte dintr-un fapt imprevizibil într-o eventualitate, pe care măsuri medicale judicioase ar fi reușit, poate, s-o evite. Sigur, atunci cînd, dintr-o eroare sau din mai multe, rebutezi cel mai de preț bun al unei vieți, care e viața însăși, cel mai simplu e să încerci să te disculpi, aruncînd vina pe imprevizibil. Înainte de a fi simplu, e însă imoral. Imoralitate pe care, în situația de față, mărturiile false și probe false nu fac altceva decît s-o agraveze.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

MANIFEST PENTRU SĂNĂTATE

Manifest pentru sănătatea pământului

Aproape am ajuns să ne mindrim
Că mai rapid în acest veac se moare,
Că noi ne-mbolnăvim și suferim
De boala bolilor fără scăpare.

Stupizi actori ai tragicului rol,
Mai și avem puterea inumană
De a vorbi despre această rană
Ce va lăsa pământul sterp și gol.

Noi sintem fiii veacului bolnav,
Noi sintem canceroșii de elită,
Nu ne mai vindecăm cu nici un prof,
Bieți lovi pe o planetă părăsită.

Și mai avem și straniul obicei
De-a spune și în piept a ne și bate
Că boala ne-a făcut averea ei
Vinzind instrăinată sănătate.

Și, chiar acum, cind eu, acesta, scriu,
Cind vă vorbesc, plingind, la fiecare,
Pentru un om sub cer e prea târziu,
Un om, măcar, ireversibil moare.

Oameni politici, încă sănătoși,
Bărbați puternici, situați la cîrmă,
Priviți acest pămînt de canceroși,
Uitați-vă voi înșivă în urmă.

De nu cumva sinteți și voi pîndiți,
Și de sfîrșitul nu vă e departe,
De nu v-a pus în drum, ca să-i stîrniți
Ogarii de cenușă, muma-moarte.

Și dacă vă convingeți că-i real
Că omul hăituit de moarte este,
Că zeul lumii cade de pe cal,
Străpuns ca de leucemii celeste,

Dacă nevasta unuia stă sub
Puterea bolii mari ca într-o cușcă,
Dacă e cancer în al lumii trup
Și-n nervii ei miroso de praf de pușcă,

De ce luptați cu armele de foc
Si ați dus moartea la perfecțiune,
De ce nu puneți banii la un loc,
Pentru aflarea leacurilor bune ?

Ca nu atît un ne-nsemnat cîștig
Al vreunui doctor să ne enerveze,
Ci banii dați pe moarte și pe frig,
Să pună omenirea-n paranteze.

Nu-i numărați ilustrului chirurg
Banii primiți pe grave operații,
Priviți mai bine banii care curg
Ca să distrugă neamuri, rase, nații !

Lideri ai lumii, bunii noștri frați,
Noi v-am cedat și ranguri și proporții,
Dar nu putem continua, stopați
Această competiție a morții.

Nu mai dați banii noștri pe neant,
Chivernisim benzina și lumina,
Dar nu mai tot hrăniți acest gigant
Care-n speranța scrumului suspină.

Mătușa mea face economii
La gaz, lumină și ades la carne,
Fără a înțelege și a ști
Că-n spate omenirea-i pune coarne.

Degeaba sint chemați marii sărmani
Cureaua să o stringă cu credință,
Cind voi zvirlți, fără vreo trebuință,
Sudoarea lor și-a sutelor de ani.

Ne mor părinți de cancer și ne mor
Copii și frați, și cunoscuți și rude,
Nimic n-amină ora morții lor,
Urechea cerului nu-i mai aude.

Am merita și noi să mai trăim,
Dați banii noștri pentru sănătate,
Că astăzi am ajuns să ne mindrim
Cu boala noastră, prima între toate.

Vrem viață pentru cei ce i-am născut,
Vrem viață pentru noi, aflați în viață,
Că moartea chiar în noi lucrează mut,
Acum cind noi vorbim despre viață.

Vrem să trăim, putem să dăm și sperț,
Pentru măcar un an de sănătate,
Opriți, vă implorăm, acest comerț
De moarte și de tot ce nu se poate.

Oameni politici, bunii noștri frați,
Noi v-am cedat și ranguri și proporții,
Dar nu putem continua, stopați
Această competiție a morții.

Serisoare mamei

Bătrînă mamă, sint bolnavul fiu
Ce-ți scrie de departe, fără vrede,
Și-aș plinge parcă, n-aș voi să-ți scriu,
De-aici, din cîrma de la Belvedere.

Tu ești bătrînă și ne știi pe toți,
Te mai uităm, mai facem compromisuri,
Dar nu-i putem uita pe vechii hoți,
Din zări de ger, Viene și Parisuri.

Așa sint oamenii și-or fi în veac,
Așa se viețuiește și se moare,

Nu sint ca tine, mamă, fără leac,
Ei iartă ; țările nu au iertare.

Bătrînă mea, bătută de furtuni,
Carpații de pe fața ta de-ar cere,
M-aș înrola de-ai vrea să ne aduni,
Dar, iartă-mi vizita la Belvedere.

Tu ești din Putna și tu ești din Ip,
Și din Călugăreni și din Rovine,
Tu, sfînta noastră mamă fără chip,
De nu ni-i bine, ție nu ție bine.

Tu ești de pretutindeni unde-au stat
Copiii tăi în suferința lumii,
Și n-ai putut chiar de te-au sfîrtecat,
Să-nalți orgoliului statuia ciumii.

Bătrînă mamă, sint că am greșit,
Că n-am pus foc oglinzilor perverse,
Ce răstignirea ta au oglindit
Și azi nu vor realul film să-l verse.

Mă uit : neutrii mei austrieci,
Cu supermarketuri într-una pline,
Dac-ai veni, nu te-ar lăsa să treci,
Spre locul unde s-a tăiat din tine.

Nimic nu s-a schimbat pe-acest pămînt,
Sint toate cum au fost de la-nceputuri,
În loc de răni - picturi celebre sint,
E multă artă plastică pe scuturi.

Nici singele vărsat nu e etern,
Îl șterge cineva cu-o cîrpă moale,
Covoare mult mai scumpe se aștern
Decît a fost tăierea hărții tale.

Bătrînă mamă, trec pe-aici și plîng,
Și mina nu o pun pe nici o clanță,
Mă doare, ca de armă, ochiul sting,
Dar tu rămii și mamă și speranță.

Tu încă ai puterea să ne crești,
Lovită țară, chinuită mamă,
A deznădejzii noastre românești,
Că și acum destui ne-ar pune-n ramă.

Aicea a căzut, pe care pat ?
Ministrul trist al țării sfîșiate,
Aici fasciștii toți s-au îmbătat,
Rizind că te-au ciuntit de libertate.

Bătrînă mamă, chinuita mea,
Pentru că știi tot răul mi-e mai bine,
Am să te rog și am să-ți spun ceva
Pe lacrimi cind voi reveni la tine.

A fost un timp cind toți te-au și trădat,
Te-au și făcut să crezi că te recheamă,
De-acest istoric, conjugat păcat
Crescîndu-ți fiii, iartă-i, sfîntă mamă.

E vreme de iarnă

E vremea tulburărilor din care nu ne vom
mai reveni,

pietrele marilor clădiri
s-au încrețit,
caii sub călăreții din monumente
întind boturile după iarbă,
iarna a și inventat o arhitectură
mai nouă, mai ieftină, mai liberă,
pe continent nu se mai poate respira,
trebuie să ne refugiem în bucătărie.

E vremea asprelor revanșe...
Se-ntorc pe la casele lor deținuții
hotărîți să afle cine i-a trimis în pușcării ;
pacea mondială a mai pierdut un
funcționar

chemat pe unul din fronturi,
ca ofițer de rachete,
îngheață miinile copiilor care fac oameni
de zăpadă,

nu se mai vede nimic în cer,
e blocat totul,
trebuie trăit blazat, numai pe pămînt.
E vremea cind a trăi
la minus 10 grade
e un fapt pozitiv.

E vremea cind ceasurile se uimesc ele
insele
ce arată.

Din argintul oglinzii cad țurțuri de gheață,
iarna continentală începe aici
și sfîrșește în sloiul singelui
unei mirese sinucigașe.

Creier adaptabil

Vin dintr-un loc cu mult pămînt arabil,
Cu Crivăț ca o formă de protest,
De mic am învățat să vă detest,
Contemporani, cu creier adaptabil.

Sinteți urmașii marilor eroi,
Dar v-ați nutrit în fagure de frică,
Creierul vostru prea ades abdică
Și demnitatea fugă de la voi.

Trăiți în confortabil compromis,
Între „a îndrăzni” și „a cere voie”,
Scursura Spartei, toată, strînsă-n voi e,
Cinic nărav al ochiului închis.

Voi sinteți cei care, salvați de Noe,
După Potop, pe mări, l-ați interzis.

Vedere din Salzburg

În orașul lui Mozart chiar el n-are loc,
De comerț excesiv și de muzică rock,
Și oricum am gîndi și lui Mozart i-e greu
Să rămînă un simplu pian de muzeu.

Totu-i scump, totu-i grav, omul urlă fictiv,
Mozart are la geam gratii de portativ,
Fanii rock trec pe străzi, huiduind insolent,
Numai tunuri și rock cîntă pe continent.

Pentru Mozart - nimic și concertul e mort,
Între Mozart și rock nu e nici un raport,
Instrumentele lui sint sterile, au fierț,
Ca să cînte curat la un ultim concert.

Dar au fierț în zadar, și se string în zadar,
Este veacul cumplit cind se cîntă murdar.
În orașul lui Mozart chiar el n-are loc,
Ba de-un tunet de tun, ba de-un răcnet
de rock,

Fugărit, huiduit și uitat în dispreț,
Între-un negru pian se-nmormintă mărăț.
Cind nevoie de Mozart în lume va fi,
Între-a păcii întiie și fragedă zi,

Din orchestrele lui vor sări sonuri mari,
Și vor hipnotiza pe-apucații barbari.
Și vor arde chitare-n electricul foc,
Închina-se-va lui generația rock.

În orașul lui Mozart comerțul e-n toi,
Din ce cumperi, nimic nu poți da înapoi,
Vinzătorule, spune-mi mai știi în ce an
A luat cineva de aici un pian ?

Continent cu cai împiedicați

Generații și generații de cai
Aflați sub interdicție,
Armăsari împiedicați, iepe-mpiedecate,
Pe platourile ierboase ale continentului
Pasc frumoșii cai împiedicați.

Coșmarul se presimte
Cum se luptă ei
Cu iepele lor
Să-și implinească dragostea
Și cum abia de pot urca,
Împiedicați cum sint,
E de așteptat
Să bubuie pe continent
În scurtă vreme
Copitele umilite
Ale minjilor împiedicați.

Și se vor naște minji împiedicați,
Și se vor naște cu picioarele lipite,
Și iarba ce-o vor paște va fi automată,
Și ei, la rîndul lor, vor încerca
Să-și nască minjii
Și-ntr-un târziu
Grăjdarul însuși
Se va reprofila
Și-l vom găsi
Aproape de anul două mii
În fruntea fabricii de funie.

O, continent cu cai împiedicați,
Organică devine interdicția.
Nu numai că o suportăm,
Dar vom începe
Cu plăcere
S-o producem.

Viața în lift

Se vorbește mult despre liftieră
Pentru că are sini frumoși,
Portarul hotelului, mai ales,
O birfește des.

De unde are ea așa frumoase ghețe ?
Ciorapi străini pe pulpele frumoase ?
De unde are ea brățară de aur ?
De ce suride ea celor pe care-i duce-n
lift ?

E tîră, bineînțeles,
Spun oamenii hotelului,
Uitați-vă la ea !

I-au scris și anonime familiei,
Bietului tată mai ales,
I-au agățat bucăți de fost cearceaf
Pe clanța odăii unde ea dormea.

Dar ieri, cind procurorul a putut să
dovedească,
După sechestrul, că nici brățara nu-i de
aur,

Nici lucrurile de pe ea nu-s din import,
Toți oamenii hotelului au devenit duiosți,
Tot răul l-au uitat,
Și-au petrecut-o cu mîhnire sinceră
Pe ultimul ei drum pe liftiera
De care doctorii afirmă c-a innebunit
De-atîta puritate
Și care s-a zvirlit fecioară
De pe balconul cămăruței de la ultimul
etaj

În care-au mai găsit citeva căr

Pe care învăta, să dea la facult
Scrisorile de la părinți
Și acele anonime despre ea,
Cîteva flori cusute din culoare
Și-atîta tot, atîta tot.

.....Cîteva zile, la hotelul nostru,
Liftul a stat închis,
C-o dungă neagră pe comenzi,
Iar sus, pe clanța unde-i așîțau
Fix în același loc, un doIU mic,
Căci pe la noi, precum se știe,
Oamenii sint oameni
Și uite cit de tandri pot să fie e
Dacă sint bine informați.

Ștrandurile de ocup

Oricare ar fi rezultatul războaielor,
Copiii nu sint vinoați,
Degeaba le puneți pe frunte coro

Vai, cum cresc copiii,
Cind în lacurile țării lor
Se scaldă și se bat cu apă
Soldații străini.

Poezii de

Tată, mă întrebă băiatul,
Asta înseamnă o țară ocupată ?
Și-n aparență totul e frumos,
E mai mare venitul pe cap de locuitor
Numai vara, în lacuri,
Pe-o porțiune special amenajată,
Se scaldă soldații de ocupație.
Și apele care-i spală se usucă și mo

Își lasă tunicile lor militare,
De nădușeală sint plini,
Și cind intră în apă uscatul patriilor

Se-nchid bisericile de n-ai unde să

Pină la izvoarele din munți e moarte

În lacrima mamei parc-ar inota.
Cu plăcere și cu sfidare
Soldații de ocupație, soldații străini.

Poziția de drepti

Nu se poate să naști în poziție de
Nu se poate să te naști în poziție
de
Nu se poate să sugem laptele mamei
în poziție de

CAROLIN

ATEA PĂMÎNTULUI

poate copilări în poziție de drepti,
poate crește în poziție de drepti,
poate pune nici o întrebare
în poziție de drepti,
poate implini ordinul superiorului
în poziție de drepti,
poate fi urmărită loialitatea
subalternului în poziție de drepti,
poate lupta pe front în poziție de
drepti,
poate munci pământul în poziție de
drepti,
poate munci la mașină în poziție de
drepti,
poate iubi în poziție de drepti,
poate trăi în poziție de drepti,
poate muri în poziție de drepti,
poate gândi în poziție de drepti.

nu fie dezordine, ca să nu fie haos,
pe loc repaos.

ul absolut

rii pământului cei tari și mari
tilor soluții grabnice le cer,

PĂUNESCU

istă rezolvare, nu există ochelari
u ochii orbi ai lui Homer ?

termine odată cu-acest cîntăreț
se învîrte ca un cap de corb
veacul nostru și-l scrutează îndrăzneț
servă totul tocmai fiindcă-i orb.

ști, cu toții, să lucrăm ardent
a-a pune capăt cazului Homer,
acem să vadă, ca să vadă aparent,
vadă vremea, să cate spre cer.

Homer acesta, dus în beci și anchetat,
va sinistru în auz și-n corp,
Homer acesta a și declarat
prește să rămînă orb.

Homer vor cenzorii să facă
un chior mut,

al lor de-a pururi recunoscător,
Homer, ce este orbul absolut,
ceptă ochelarii lor.

ă-te, lume, faceți nuntă, căturari,
rii pământului degeaba cer :
er vede totul, nu există ochelari
u ochii orbi ai lui Homer.

opiii lumii

Frunza din anul trecut

Pe casele noastre foșnește a scut,
Foșnește a tandră întoarcere,
Scăpata din neguri, scăpata din carcere,
Frunza de anul trecut.

Au făcut-o pământ, au făcut-o noroi,
Au răstignit-o apele, caldele, recile,
Dar ea s-a păstrat ca o carte în
bibliotecile

Unde durează alt fel de foi.

Frunză bolnavă și reinviată,
Arată-le minților pururea veștede,
Arată-le necăzătoarelor creștete
Că moartea tot vine o dată.

Și spune-le că noi, spune-le, grăbește-te
Ne mai naștem o dată.

Paharul cu apă

Dacă la marginea lumii,
acolo unde s-au strepezit dinții copiilor,
și hohotesc barbarii în ritualuri carnivore,
acolo unde animale de rasă rară
se-mperechează în vâzul stelelor,
acolo unde miroase a baleagă de catir
suiț pe-un tron de pietre scumpe,
acolo unde florile mușcă
și roboții produc inutile gândiri geniale,
acolo unde sentinelele trag în păsări
și geme Polifem de dor de ochi,
acolo unde stafia lui Hitler
își usucă uniforma pe garduri de
sirmă ghimpată,
iar mustața gigantului
cade ca o ghilotină simpatică
peste popoare,
acolo unde unul și cu unul
fac explozie,
acolo unde nu mai e nimic
de gândit, de zis, de făcut
decît transformarea în piatră potabilă,
dacă acolo unde nu pătrunde nimeni
se află un pahar cu apă
pentru sănătatea și surisul tău,
jur să merg să-l aduc
un pahar cu apă, atît,
un pahar din care nu se va clinti
nici un strop.

Ți-l voi aduce în palmă,
pe frunte,
în circă,
oricum, imposibil, eroic,
paharul cu apă.

Ți-l voi aduce. Ți-l voi aduce
întreg și inviolabil,
pentru tine și pentru binele tău
și voi urca scările
spre turnul tău negru
de prințesă meridională
și voi striga : „Dulcea mea
iată paharul cu apă
de care buzele tale au nevoie”
și dacă nu-mi vei răspunde
sau îmi vei spune „Mulțumesc,
omule, am băut destulă apă !”
mă voi întoarce să-l duc înapoi
și abia atunci mă voi zvîrli în el
să mă inec de dorul
de a-ți fi fost pahar cu apă,
paharul de la capătul lumii.

Impozitul de părinți

Stau sufletele de bătrîni să plece,
Le mulțumesc și le binecuvînt,
Așa e primăvara pe pământ,
Rapidă-i moartea și furtună-i rece.

Nici timp nu vom avea spre a-i petrece,
Ne vom muta durerea în cuvînt,
Ci primăvara hotărăște crunt
Izvoarele fîntînii să le sece.

Pe munți mai sînt zăpezile de ieri,
Și-așa cum stau, în deznădejde mută,
Și nici un om din lume nu-i ajută,
Far vechi halate de infirmieri.

O, primăvară, viață re-ncepută,
Ce greu impozit de părinți ne ceri !

Să-mi dați un semn

Cînd ninge, să ne dați un semn
De roșu vin și piine azmă,
Dinspre pădurile de lemn
Să bată dangăt de mireasmă.

Sub cer, incinerării corbi,
Cu fum pe ei, în negre zmulgeri,
Și fulgi ca niște anticorpi
În deraierea unui fulger.

Psihologie de bolnav
Ce brusc se vindecă de toate,
Mai cer atîta libertate
Să fiu, cînd ninge, pur și grav.

Să-mi dați un semn prin telegraf
Că ninge și că se mai poate.

Om de gheață

Rănit mă-ntorc, din luptele pentru
dreptate,

La ușa ta blocată de zăpezi,
Atît te rog, deschide să mă vezi,
Sînt obosit, femeie, sînt obosit de toate.

Eram heraldul lumii și ei mi-au dat corvezi,
Puteam cu universul în trimbiți a mă bate,
Din ochi îmi pică țurțuri, am

miinile-nghețate,
De ce să mai faci focul, de ce să mă
veghezi ?

Mi se usucă limba în gură, cînd vorbesc,
Și creierii atîrnă de frigul care doare,
Înstrăinat în gheață, în foc și-n disperare,
La ușa ta par omul zăpezii, nefiresc,
Sînt că-mi îngheață rana din lupte-
anterioare
Și-abia mai pot simți că încă te iubesc.

Ghețarul

Sînt zvonuri, sînt păreri și sînt alerte,
Oceanele Pământului tresar,
Din nord spre sud se mișcă un ghețar
De care cred că n-o să ne mai ierte.

Vine ghețarul, vine și dărimă
Tot ce i-a stat, tot ce-i va sta în drum,
Vine un munte-ntreg de frig postum,
Imensa curățeniei fărîmă.

E așteptat oriunde, pe Planetă,
Pe orice drum ar lua-o, bine-ar fi,
Insesizabil, trece, zi de zi,
Alții se tem de el, ori îl regretă.

E dus incolo sau o ia incoace,
El este carnea fiecărui zvon,
Se-apropie ghețarul, monoton,
Tresar ale pământului băltoace.

Oriunde-i apă, el se și presimte
Și microorganismele tresar,
De pretutindenea către ghețar
Și peștii simt venirea lui în dinte.

E radioactiv, vrăjît e parcă,
E semn al vreunii planetar blestem,
Cei ce-l iubesc și cei care se tem
Ar prefera la Pol să se întoarcă.

E un eveniment ce-i deranjează
Și-i face veseli, totodată, el,
Ghețar curat, ciudat aqua-model,
Rătăcitoare, îngimfată oază.

Mai protestează preoți și guverne,
Îl mai injură cite-un marinar,
Din nord spre sud se fîșcă un ghețar
Cu-ncetineala stelelor eterne.

Și cînd părea că nu există cale,
Și toți murdarii fi-vor condamnați
În el să-și spele pielea și nesaț,
Supuși poruncii purității sale,

Și cînd părea că smircuri, bălți și mlaștini,
Noroaie, zguri și falsele statui
Vor înceta la raza gheții lui
Și noi izvoare vor zvicni din băștini,

Ziarele, parcă simțind acestea,
Au anunțat că tot venind, treptat,
Ghețarul s-a topit, s-a micșorat
Și apele aplaudară vestea.

Cînd va ajunge unde va ajunge,
Va fi și el, ex-aisbergul brav,
O apă caldă cu prezent bolnav,
Un nămolos, gustos și chimic singe.

Oricare luptă îi făcea lui bine,
Dar moleșeala l-a distrus încet,
Și va ajunge fără epolet
Smirc infectat de alții și de sine.

...Cîți n-am plecat de-acasă ca ghețarii
Și am ajuns în lume calzi și moi,
Să-și odihnească mlaștinile-n noi
Miasmele, tristețea și țîșarii.

Am fost ghețar, călătoream cu fală,
S-ajut să fie prin fîntini curat
Azi bălților din jur îndatorat
Mai sînt atît : o gîrlă comunală.

De pretutindeni

Mare curiozitate,
Sparta pe cei buni i-aruncă,
Ora decadenței bate,
Mult comerț, puțină muncă.

A fura e la-ndemină,
A munci e o eroare,
Ayem apă în fîntină
Izvorită din ulcioare.

Luptele pentru putere
Pe cei slabi au să-i consume,
Sînt mai multe ministere
Decît muncitori pe lume.

De un veac întreg incoace
Alungați sînt cei destoinici,
Multe premii pentru pace
Merg la cei mai duri războinici.

La UNESCO și la O.N.U.
Mare foșnet de salarii,
Dominat prea mult e omul,
L-inconvoaie militarii.

Mult azot conțin cartofii,
Pe pământ se-aud șenile,
Confiscați sînt filozofii
De-nchisori și de azile.

Nu mai e în riuri pește,
Nu mai e la lună rază,
A gîndi se pedepsește,
A tăcea se premiază.

Cel ce pune-n cuib semînțe
Pentru altul le culege,
Lege pentru suferințe.
Dragostea-i fără-de-lege.

Ruguri mari pentru eretici
Dau căldură sobei lumii,
Sînt mai multe boli ca medici,
Vine iarăși vremea ciumii.

Împărțirea în partide
Anarhie se mai cheamă,
De războaie fratricide
Suferă bătrîna mamă.

Tragedii nu se aprobă
De cei știutori a toate,
Ce și-au dat la garderobă
Hainele însingerate.

Viața-i numai comedie,
Rideți, hohotiți, e bine,
Pînă miine cine știe
Încă viu mai este cine ?

Fabrici de medicamente
Se-nsoțesc cu cimitire,
Multe gesturi imprudente
Se comit la despărțire.

Fiii fișelor de cadre
Țintuiți sînt de dosare,
Ce frumos se moare-n teatre
Dar în rest absurd se moare.

Mult comerț, puțină muncă,
De cuvinte loc nu este,
O minciună mai adîncă
E aproape o poveste.

„Bună ziua” pin-ai spune
Vine noaptea și te leagă,
Te bocim, deșertăciune,
Fiindcă viața ne e dragă.

Este astăzi de poruncă,
Tot ce-a fost de bună voie
Căpitan de port e Noe,
Mult comerț, puțină muncă.

Mama soldatului ucis

Celor care ți l-au luat
Și ți l-au făcut soldat
Șpune-le ce ai de zis,
Mamă de soldat ucis.

Celor care ți l-au prins
Cum sta liber pe cuprîns
Strigă-le fără de glas
Cit de singură-ai rămas.

Ce ai tu, din ce-ți dau ei
Să le ceri sau să le iei ?
Tu le-ai dat flăcău de soi
Și-ți dau hainele-napoi.

Ai dat om la general,
Și primești colet postal,
Nici nu spun măcar atît,
Unde ți l-au omorît.

Cînd te duci a-l îngropa,
N-ai în groapă ce băga,
Numai lăcrămuța ta,
Dac-ai vrea să fii în ea.

Dă-le, mamă, tu, un semn,
Sufletelor lor de lemn,
Că te-ai săturat să fii
Mama noilor stafii.

Vezi că s-au deprins și fac
Tot ce vor în acest veac,
Conferințe cit mai lungi,
Să ai timp să-nveți să plîngi.

Și războaie cit mai mari,
Să omoare militari,
Și războaie cit mai iuți,
Să ia viața la recruți.

Mamă, pumnii tăi cei grei,
Cu care-ai clădit bordei,
Și din care apă bei,
Mai ridică-i peste ei.

Cînd pierd timpul conversînd
Taman ce nu-ți dă prin gînd,
Saltă-te de unde ești,
Pune-le pământ în cești.

Ei mînincă, beau și rid,
Peste fiul doborît,
Cînd se murdăresc mai rău
Ei se șterg cu doliul tău.

Spune, mamă de soldat,
Ziua cînd ți l-au luat
Și-alta cînd în loc de fiu
Ai primit sicriu pustiu.

Ia-i mormintu-n brațe tu
Și pe masa lor îl du,
Strigă-le ce ai de zis,
Mamă de soldat ucis.

Sint Costel Croitoru din Constanța. Ateca Nalbei nr. 3, bl. 118 b. sc. A. et. III, ap. 14. Vă rog a mă ajuta să-mi găsească dosarul cu acte — în copii și original — depus în luna septembrie 1978 la biroul personal-invălmint al Regionalei de Căi ferate Constanța, dosar după care sint pus să alerg de colo-colo și care-mi este extrem de necesar.

Regionala C.F. Galați, divizia tracțiune :

„Referitor la soluționarea cererii adresate de Ilie Visu din Adjud către revista „Flacăra“ vă comunicăm că a fost rezolvată favorabil. Inceput cu data de 1. 09. 1979 a devenit vacant un post de masinist instalații încălzire tren la depoul C.F.R. Adjud, pe care petentul — fost pensionar gradul III de invaliditate — a fost încadrat cu retribuția de 1826 lei, categoria 7 bază“.

Mă numesc Balaban Chira, sint din Galați și vin la dv. cu următoarea întrebare căreia, cu tot interesul, nu am reușit să-i găsească răspuns : De ce în orașul nostru unitățile alimentare nu primesc sticle la schimb sau contramărfă, sau contracost cum este prevăzut de lege ? Avem un singur centru de achiziții cu un program specific : o zi pe săptămână.

D.P.M.O.S. Tulcea :

„Cercetind cele sesizate revistei „Flacăra“ de Comirzan Platon, domiciliat în comuna C.A. Rosetti, om al muncii la I.A.S. Chilia Veche, vă comunicăm următoarele : Din luna octombrie 1978 beneficiază de concediu fără plată, continuind a se afla în raporturi de muncă cu unitatea. Poate astfel beneficia pe anul 1979 de concediu medical sau, în cazul în care starea i se agravează i se poate face propunere pentru pensia de invaliditate de unitatea spitalicească în care se află internat în colaborare cu comisia de pensii a I.A.S.-ului“.

La domiciliul meu au locuit cu mine și ginerele cu soția și cu cei doi copii pînă la sfîrșitul lunii iulie (9. Pe 11 septembrie, cu ocazia ședinței de comitet a Asociației de locatari, am făcut cerere de scoatere a lor de la plata întreținerii. Unii ziceau că se poate, alții că nu. Cert este că am apărut buni de plată toți 6, pe motiv că așa vrea tov. președintele Roșu Ioan. dînd pe apa simbetei 120 lei. (Murguleț Axinte, str. Anton Pann, bl. 35, ap. 12, municipiul Roman)

Sint pensionarul Ion St. Dumitrescu din București, om în vîrstă de 83 de ani și doresc să vă prezint o situație ce-si cere rezolvarea. În urmă cu ani, de la Piatra Neamț la mănăstirea Agapia, autobuzul avea stație și la Văratec atît la dus cît și la întors. Azi autobuzul nu mai ajunge la Văratec, lasă călătorii la o răspîntie de drum să se descurce singuri, cale de 2 km, care cu bagaje, care fără, care cu bătrînețea... Vă scriu aceste rânduri considerind că greșit organele locale au luat această măsură a scurtării traseului spre o zonă mult solicitată de turiști.

Consiliul popular municipal Focșani :

„Urmare a scrisorii adresate revistei „Flacăra“ de Stela Vrabie din Focșani prin care solicită repartizarea unei garsoniere din fondul locativ de stat, vă informăm următoarele : avînd în vedere că este situată în zona demolabilă, comitetul executiv al Consiliului popular municipal a aprobat repartizarea unei garsoniere la blocul 2 A din strada Eroilor, ce urmează a se da în folosință în cursul lunii septembrie a.c.“.

Vă comunicăm că Teatrul „Mihai Eminescu“ din Botoșani a organizat în cadrul manifestărilor consacrate celui de-al XII-lea Congres al P.C.R., un ciclu de spectacole-dezbateri cu piesa „Cer cuvîntul“ de Dragomir Horomnea. Drept scenă au fost alese întreprinderi din județele Botoșani și Suceava. Un astfel de spectacol, care s-a bucurat de succes, a fost prezentat și pe 20 septembrie la filatura de melană din Botoșani. (Stelian Preda, directorul Teatrului „Mihai Eminescu“ Botoșani)

În luna martie anul curent am cumpărat un aparat de radio „Gloria“ de la magazinul „Electronica“ din Odobești. S-a defectat la scurt timp, fapt pentru care l-am încredințat secției de reparat radio-tv din localitate. La început mi-au zis că nu au difuzor, apoi, că au găsit la Iași, dar după ce l-au pus aparatul mergea și mai rău. Or, aparatul este încă în garanție, eu sint bolnav de miopatie, l-am cumpărat cu mare greutate tocmai pentru că aveam nevoie de el. De aceea v-aș ruga să mă ajutați în această problemă. (Nicolae Sirbu, C.A. Odobești, str. Erou cap. Dia, nr. 8, județul Vrancea)

Ministerul Sănătății :

„În legătură cu sesizarea tov. Mihai Radrich din Sibiu care solicită sprijin pentru a fi internat, vă comunicăm că s-au analizat la Direcția sanitară județeană Sibiu aspectele prezentate și s-a stabilit că bolnavul să fie internat la clinica de ortopedie a Spitalului clinic municipal București în perioada 20—27 septembrie 1979“.

În data de 11.01.1979, făcînd o criză de astm și cord, am fost internat de urgență la Spitalul de boli pulmonare și bronhologie, lupta oamenilor în halate albe pentru salvarea mea spunîndu-și cuvîntul. Totuși, starea mea continuînd a nu intra în ameliorare am fost transportat la spitalul nr. 2 C.F.R.-alergologie ; intrînd pe mina eminentului doctor și om, Valentin Filip, a colectivului condus de dumnealui, în final, reușind să mă redea familiei în stare foarte bună. Transmiteți-le, vă rog, toate mulțumirile. (Gh. Mureșan, Galați)

Consiliul popular al județului Bacău :

„Privind soluționarea cererii numitei Diunea Florentina din comuna Săucești, sat Schieni, care solicită sprijin în vederea încadrării în cîmpul muncii, vă informăm că la data de 29 august a.c. a fost repartizată la „Frigorifer“ Bacău ca muncitoare necalificată, loc de muncă acceptat de petiționară“.

Mă numesc Anița Tătaru și vă scriu din frumoasa stațiune Mamaia, unde mă află venită cu bileț confort I. Nu mă voi opri asupra necazurilor întîmpinate la cazare, unde mi se explica „civilizat“ că nu sint locuri, ci asupra rezolvării unei atare situații — am fost repartizată într-un minihotel care numai confort I nu este. Cum mai sint și alte nemulțumiri legate de subțirimea mîncării, de vitregirea noastră în ce privește atenția personalului de aci, îmi permit să-i întreb, prin bunăvoința dv., pe gospodarii stațiunii, pe cînd vor dovedi și simț cu adevărat gospodăresc ?

Consiliul popular al municipiului Iași :

„Privitor la scrisoarea adresată de Palade Viorela din Iași trimisă revistei „Flacăra“ vă comunicăm următoarele : cererea petiționarei a fost rezolvată favorabil. Comitetul executiv i-a acordat locuința părinților decedați, spațiu pentru care G.I.S.C.L. i-a întocmit contract de închiriere“.

Consiliul popular al municipiului Galați :

„Urmare a scrisorii trimise revistei „Flacăra“ de Maria Tăune din Galați vă comunicăm următoarele. Petenta este lucrătoare la Teatrul muzical Galați și solicită sprijin în rezolvarea spațiului de locuit. S-a luat legătura cu conducerea Teatrului muzical pentru a se analiza situația petentei. I s-a atribuit un apartament cu 3 camere în blocul A5, microraión 20“.

Consiliul județean al sindicatelor Suceava :

„Privind rezolvarea scrisorii adresate revistei „Flacăra“ de către Stelian Șchipor din comuna Brodina, vă comunicăm : Se adeverește că semnatarul face parte dintr-o familie cu greutate deosebite. De aceea i s-a oferit un post de lucrător gestionar la Loto-ponosport ori muncitor la o cooperativă a orașului. I s-a recomandat mamei petentului internarea celor doi copii mai mici la cîmînul de bolnavi cronici din comuna Sasco-Suceava“.

Direcția sanitară județeană Olt :

„Cu privire la rezolvarea scrisorii adresate revistei „Flacăra“ de Lucian Stoi, om al muncii la Stația de salvare Slatina, vă comunicăm următoarele : se confirmă în parte cele relatate, fapt pentru care s-a luat hotărîrea ca din cele două autosanitare noi, una să fie repartizată tov. Lucian Stoi, mașină pe care lucrează în prezent. În legătură cu solicitarea de locuință, organul de conducere colectivă i-a repartizat din cota pe anul în curs un apartament cu două camere“.

Consiliul județean al sindicatelor Cluj :

„Referitor la scrisoarea adresată revistei „Flacăra“ de Maria Roman din comuna Măguri — Răcățiu, județul Cluj, vă facem cunoscut că sesizarea în legătură cu desfacerea contractului de muncă s-a dovedit întemeiată. Pornind de aici, conducerea grupului de șantier Cris-Someș al T.C.H. București a procedat la anularea primei decizii, eliberînd o alta, prin care o reîncadrează ca muncitoare necalificată la Șantierul Săuceni, unde lucrează și soțul ei“.

Sint Costică Mihalache din Baia Mare și revin la dv. — de data asta pentru a vă transmite toate mulțumirile mele pentru ajutorul acordat. În luna iunie a.c. am intervenit la dv. sesizînd că lucrarea solicitată de mine Cooperativei „Metalurgica“ Cluj nu a fost executată în termen, fiind aminat cu 5 luni de zile. În prezent, ca urmare a intervenției dv., lucrarea mi-a fost predată la noul termen.“

Combinatul de fibre sintetice Iași :

„Ca urmare a scrisorii adresate revistei „Flacăra“ de Costache Postăvaru, om al muncii în cadrul unității noastre, care solicită transfer la C.F.S. Vaslui, din motive bine întemeiate, vă comunicăm că cererea i-a fost rezolvată favorabil, hotărîndu-se aprobarea transferului începînd cu 1.01.1980“.

Sintem un grup de navetiști pe ruta Arpașul de Sus — Victoria. Călătorim de ani de zile fără probleme pe amîntita rută. Din august a.c. a intervenit însă o ciudățenie care ne dă multă bătaie de cap. La eliberarea abonamentului se specifică pe el cu cerneală 6—8 ore, specificație legată de numărul de ore într-o tură pentru fiecare navetist în parte. Or, costul abonamentului este același și dacă te prezinți la autobuz după 6 ore de muncă sau după 8. Numai că, în cazul nostru, este invariabil. Dacă mai ai treburi prin oraș sau stai la vreo ședință, la întoarcere trebuie, tu cu abonament, să-ți plătești bileț. E oare drept să se procedeze așa ? (Nan Valere, Arpașul de Sus — Sibiu)

Subsemnatul Matei C. Mihalache, domiciliat în orașul Bușteni — Prahova, sint tată a 3 copii, dintre care 2 sint la creșă și unul la cîmînul din curtea creșei. Încă din '76 trebuia construit un cîmîn de copii numai că, pînă în prezent, nici temelia nu a fost pusă, făcîndu-se doar o groapă în care se adună apa ploilor. Cum spațiul de la cîmînul improvizat al copiilor noștri este nesatisfăcător, întreb pe această cale, în numele tuturor celorlalți părinți, pe cînd rezolvarea problemei ?

Mănumesc D. Popovici și locuiesc în Tulcea, str. Trandafirilor nr. 40. Cu respect vin și vă rog să-mi faceți cunoscută întrebarea, pe care o adresez, prin bunăvoința dv. Ministerului Sănătății, unde pot găsi medicamentul numit Imuran, care mi-a fost recomandat de medici și care îmi este absolut necesar ?

Procurătura municipiului București :

„În legătură cu sesizarea tov. M. Alecu din București, publicată în nr. 32 din 9 august al revistei la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră“ vă comunicăm : în ziua de 6 iulie a.c., la care se referă articolul, a fost de serviciu la stația Peco Intercontinental gestonara Anghel Tinca, care la data de 8 august a fost transferată la stația Peco Dorobanți, de unde la 15 august 1979 i s-a desfăcut contractul de muncă“.

În luna aprilie 1978 ICRAL Herăstrău a prezentat documentația pentru lucrări de încălzire și boilere. 4 boilere au fost aduse în primăvara anului 1979, dintre care două au fost aduse în uzina termică, însă nu au fost montate. S-a mai montat un cazan de încălzire nou, s-a modernizat unul de aburi și unul de încălzire. Cazanele nu sint însă racordate la instalația de încălzire, așa încît riscăm venirea frigului, locatarii fiind de pe acum alarmați. (Asociația locatarilor, bloc. B-dul N. Bălcescu 24, sector 1, București).

Cele ce urmează se referă la răspunsul pe care-l dă Consiliul popular Ceptura publicat în „Flacăra“ nr. 35 din 30 august 1979. Vă rog să rețineți că de la 15 august a.c. și pînă în prezent situația nu s-a schimbat cu nimic, farmacia continuă să stea și acum în casa mamei mele, proprietăreașă a imobilului — Silvia Grigorescu — care nu a primit nimic oficial prin care să fie asigurată că imobilul său va fi eliberat de farmacie. Dealtfel nu este singura dată cînd tov. primar Florea promite rezolvarea situației fără a lua, în fapt, nici o măsură. Consider, de asemenea, că răspunsul dat de organele locale nu face altceva decît să dezinformeze. (Marcel Grigorescu, Ploiești)

M.C.I. — I.D.M.S. :

„În urma apariției articolului : „Am fost o zi cumpărător de mașină“ — apărut în nr. 31 al revistei „Flacăra“, prin care au fost semnalate unele aspecte negative din activitatea magazinului I.D.M.S. București, vă facem cunoscut că articolul a fost prelucrat cu toți oamenii muncii din cele 9 magazine auto I.D.M.S. din țară, luîndu-se, totodată, numeroase măsuri, printre care : schimbarea ecusonului în sensul cuprinderii numelui și funcției purtătorului ; sancționarea celor doi vinzători — Pîslă Ghiță și Gh. Dumitru — primul prin mutarea în alt sector de activitate ; în legătură cu acordarea de dobinzi la sumele depuse de cumpărători cu plata în rate vă anunțăm că problema este în atenția M.C.I. și C.E.C. la care am făcut demersurile respective“.

Sint Tudor Gh. Ion din comuna Boșoi, județul Argeș, am vîrstă de 73 de ani și mă adresez dv. cu rugămintea de a fi ajutat în problema următoare. Din cauza ploilor abundente, apa ne provoacă mari necazuri la mai multe familii. De aceea, propunem alt curs al apei ce se scurge de pe deal, la circa 10 m de casele noastre — firește, noi urmînd a da tot sprijinul în ce ne privește.

Ministerul Sănătății :

„La scrisoarea tov. Alexandru Dutkon adresată dv. și transmisă Ministerului Sănătății pentru cercetare, vă comunicăm următoarele : Pentru elucidarea tuturor aspectelor s-a deplasat la Deva, în cursul primului trimestru al anului în curs, tovarășul ministru Eugen Proca, discutînd personal cu semnatarul asupra celor sesizate și a cauzelor care au facilitat neîntelegerile semnalate în scris. S-a ajuns la concluzia că dr. Dutkon să lucreze timp de 6 luni la Spitalul din Deva, dispoziție care a fost imediat tradusă în fapt. De asemenea, tovarășul ministru Eugen Proca a adresat rugămintea colectivelor de chirurgie și conducerii Direcției sanitare ca dr. Al. Dutkon să fie ajutat, fiind tinăr, să se integreze în activitatea colectivă a spitalului“.

Sutele de călători care au sosit sau au plecat în ziua de 17 septembrie din orașul Găești cu mașinile I.T.A. în diferite direcții au avut, primii, prilejul să se bucure de o nouă realizare. Este vorba de oficierea deschiderii noului local al autogării — unitate modernă, deservită zilnic de 90 autobuze de mare capacitate, prevăzută cu persoane largi, spațioase, sală de așteptare de 300 mp și cu toate ce-

lealte accesorii ale unei autogării moderne. (Dumitru Coditoiu, Tîrgoviște)

Consiliul popular al municipiului Iași :

„Cu privire la cele reclamate de locuitorul Dima Titus din Iași vă comunicăm următoarele : I s-a eliberat petiționarului autorizația nr. 180 din 29 august pentru executarea lucrărilor de instalație încălzire centrală în imobilul său din str. Pantel nr. 6 și racordarea lui la rețeaua de termoficare a orașului“.

Mă numesc Toader Mihăilescu, locuiesc în municipiul Piatra Neamț, str. V.I. Lenin, bl. A2 (72), sc. D. et. IV, ap. 69. Revin la dv. cu aceeași problemă ca și în urmă cu 6 luni : starea jalnică a apartamentului în care locuiesc cu familia — igrasie, plouă în el ș.a. În urma primei dv. intervenții s-a deplasat o comisie acasă, prin mai, dar nici pînă azi nu s-a luat vreo măsură de remediere.

Sper că aleșii obștii din comuna Vidra, județul Vrancea, vor lua toate măsurile ce se impun în urma apariției acestor rînduri, pentru apărarea pămîntului din punctul „Tarna morii“, satul Tichiris. Pentru că amintitul pămînt pleacă încet-încet nu pe „apa simbetăi“, ci pe cea a Putnei, care a luat deja vreo 10 ha, și din cite se pare va mai lua dacă nu se va construi un dig de apărare. (Nicolae Oancea, Focșani)

În luna februarie 1979 m-am încadrat la IIRPSCM Năvodari. La data încadrării m-am prezentat la U.S.A.S. Năvodari, unde am absolvit școala profesională, pentru a-mi ridica cartea de muncă. Acolo mi s-a spus că nu se mai găsește, dîndu-mi-se o adeverință la mînă în loc de carte de muncă. Or, eu în cartea de muncă am avut gradul II, iar în adeverință sint trecut gradul I. Tocmai această situație m-a făcut să vă solicit sprijinul. (Dumitru Comanici, Topolog, sat Simbăta Nouă — Tulcea)

D.P.M.O.S. Vrancea :

„Privitor la scrisoarea trimisă revistei „Flacăra“ de Rotaru D. Lascăr din Adjud care a sesizat că nu a primit pensie pe luna iunie, vă comunicăm următoarele : La data de 16.06.1979 s-a depus la oficiul nostru o sesizare de către Ion Dutu din Adjud din care rezulta că petentul a fost încadrat la I.C.S.M. Adjud, primînd neceunent astfel și pensie. În vederea preîntîmpinării creării de prejudicii s-a suspendat plata pensiei pe iunie. Solicitînd relații unității susmenționate am aflat că cele sesizate nu sint reale, fapt pentru care s-a dispus plata pensiei pe luna suspendată“.

Oficiul județean de turism Dolj :

Ca urmare a articolului „Sarabanda autobuzelor“, apărut în „Flacăra“ nr. 1286, vă informăm că, din documentele primare care stau la baza excursiei despre care s-a relatat în articol (programul excursiei, comanda de transport dată coloanei I.T.T.A. Craiova, foaia de parcurs, raportul ghidului), nu reiese că autocarul a parcurs gol distanța Curtea de Argeș — Craiova și retur, dar din referatul sefului de coloană, depus la conducerea O.J.T. (la solicitarea noastră), reiese că șoferul respectiv, în mod abuziv, a efectuat aceste curse în gol, fără nici un fel de aprobare. Din referatul sefului de coloană rezultă că el a cunoscut abaterea conducătorului auto, însă nu a luat nici o măsură și nici nu a informat conducerea O.J.T. Dolj de cazul respectiv, fapt pentru care s-a propus conducerii I.T.T.A. luarea măsurilor corespunzătoare. Biroul C.O.M. a dezbătut conținutul articolului cu tot personalul muncitor care are sarcini pe linia turismului intern, cu care ocazie au fost trase învățămintele necesare, pentru care vă mulțumim.

● „FLACĂRA“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Promovați de drept, respinși de fapt

Amindoi sînt tineri, foarte tineri. Dacă ar fi urmat cursul firesc al lucrurilor erau — și unul și celălalt — studenți în anul II la Hidrotehnică în cadrul Institutului de construcții București. Dar s-au ajutat și ei, i-au ajutat și alții să nu mai fie. Se simt nedreptățiți, aleargă de mai bine de două luni cu memorii de colo-colo și peste tot li se taie orice speranță. Nu în ce privește Hidrotehnică, de unde au plecat de bunăvoie, la cerere, ci Arhitectura, la porțile căreia băuseră în sesiunea din vară, fuseseră admisi în concurs, reușiseră — un fel de a spune — notele mari obținute susținându-le afirmația, dar li se anulase concursul.

Iată-i deci atît pe Șerban Gusidi Gh. Alexandru, cit și pe Gabriel Chirulescu A. Sorin ajunși într-un serios impas: sînt sau nu studenți la Arhitectură. „În ce mă privește — declară cu toată sinceritatea Gusidi — dacă as fi știut că numai prin nepromovare aveam dreptul să susțin concursul de admitere la Arhitectură, nu aș fi avut altceva de făcut decît să susțin sesiunea de examene, care la noi s-a desfășurat în aprilie, după care să fiu declarat nepromovat. N-am procedat așa, mi s-ar fi părut necinstit să mă prezint într-o bălălie pe care stiam sigur că o voi pierde, și atunci m-am retras la cerere. De aici, tot necazul”. „Iar eu — intervine Chirulescu — dacă as fi știut nu m-aș fi retras. Probabil că aș fi reușit, cu chiu, cu vai, să trec anul, poate chiar să termin Hidrotehnică la care am ajuns, fără nici o chemare, mai mult împins din spate de părinți.”

Au procedat, după părerea lor, cinstit. Și-au depus o cerere la secretariat pentru retragere definitivă din facultate, cu dorința — mai mult sau mai puțin mărturisită — de a-și urma adevărata vocație.

Iată-i deci cu dosarele sub brat, înscrisându-se la Institutul de arhitectură. Primul lucru pe care l-au declarat în fața comisiei de înscriere a fost că ei sînt exmatriculați anul I prin retragere definitivă de la Hidrotehnică. Li se cere, de însuși șeful comisiei, conf. Eugen Apostol, pentru ca totul să fie în formă, cite o adevărită de la fosta facultate din care să reiasă cele declarate. Le aduc, sînt înscrisi — **retineți, fără probleme** — li se înmânează legitimațiile de concurs — nr. 183 și 184 (o simplă coincidență, pe vremea aceea cei doi nu se cunoșteau: i-au legat, mai apoi necazurile comune). Si examenul începe, examenul se termină, apar și listele cu admiși în care nu se mai găsec. Li se explică de însuși rectorul institutului profesor emerit dr. arhitect Cezar Lăzărescu, de ce li s-a anulat concursul, că inițial fusese întocmită o altă listă cu reușii — în care s-au regăsit și ei, și încă printre primii 20 — că Ministerul Educației și Învățămîntului și-a spus ultimul cuvînt în această situație de excepție. De la M.E.I. li s-a explicat iarăși — sumar, am zice noi, mult prea sumar — că asta e situația, că nu aveau dreptul la acest concurs fără a avea un stagiu în producție, că „Regulamentul privind activitatea profesională a studenților” este foarte clar în acest sens și, prin urmare, nu le rămîne decît să suporte consecințele.

Ne simțim obligați să ne oprim și noi asupra clarității amintitului regulament. În articolul 31 se specifică: „Studentul care nu a promovat anul I de studii va fi exmatriculat. El are dreptul să se prezinte la un nou concurs de admitere”. (Aici, susțin băieții, ar fi trebuit să fie încadrați, motivind că exmatricularea lor prin retragere aducea cu sine și nepromovarea.) Art. 38, litera „e”: „Exmatricularea din instituția de învățămînt superior se hotărăște de către rector la propunerea biroului Consiliului profesoral al facultății și se aplică studenților care, repetind anul de studii, rămîn repetenți pentru a doua oară în perioada școlărității ori au săvîșit abateri grave, au încălcat prevederile regulamentelor în vigoare sau normele de comportare în societate, au adus grave prejudicii materiale instituției”. Aici, în acest ultim paragraf e inclusă — susține M.E.I. — situația celor doi. Noi am zice că nu-i chiar așa de clar. Hotărîrea exmatriculării

prin retragere le aparține celor doi, la ora hotărîrii ei nefiind în situația de a li se propune exmatricularea. Să zicem că ne scapă nouă sensul amintitei clarități. Atunci, cum se face că pe 7 iunie anul trecut M.E.I. s-a simțit dator să transmită o notă telefonică, precisă, către toate instituțiile de învățămînt superior, în care, la punctul „b”, se stipulează, fără drept de replică, următoarele: „Studenții care au intrerupt studiile înainte de finalizarea lor nu vor fi înscriși la concursul de admitere”. O altă întrebare urmează de la sine: cum se face că o dată stabilită această dispoziție de ordine interioară (și nu singura de ultimă oră dată de M.E.I.) nu a fost făcută publică, adică adusă spre cunoaștere celor direct interesați? Drept replică ni se răspunde că și în acest an, în preajma admiterii, la instruirea rectorilor — care sînt președinți ai comisiilor și răspund direct de orice neregulă ivită pe parcurs — din nou a fost subliniată problema neprimirii retrașilor fără stagiu în producție. Atunci, cum se explică înscrierea, repetăm, fără probleme, a celor doi la concurs?

Aveau sau nu cunoștință Chirulescu și Gusidi de aceste măsuri interne ale M.E.I.? Inclînăm să credem că nu! Mai ales că, studenți fiind, urmăriseră revista lor „Viața studentescă” în care li se spunea negru pe alb că au acest drept. Iată cîteva secvențe mai mult decît limpezi: „Studentul exmatriculat din anul I de studii poate să se prezinte la un nou concurs de admitere fără condiția efectuării unui stagiu” („Viața studentescă” nr. 7 din 21.02.1979); „Condiția efectuării unui stagiu în producție este menționată în ordinul de exmatriculare, ordin emis de conducerea institutului din care ați făcut parte pînă v-ați retras”. („Viața studentescă” nr. 22 din 30 mai 1979) (Pe ordinele lor de exmatriculare nu se specifica nimic în acest sens). Și cîtele de acest fel ar putea continua. „Nu ați avut cunoștință de aceste răspunsuri făcute publice de însuși revista la care studenții au cel mai mare acces?” — l-am întreb at pe tovarășul Cătuneanu, director general în M.E.I. „Noi nu sîntem răspunzători de astfel de răspunsuri date în presă — a ținut să facă precizarea. Și dealtfel, să știți, toate secretariatele facultăților au fost instruite în acest sens. Că Arhitectura nu a ținut cont de ele, vina nu ne aparține”.

Sigur că „vina” aparține în primul rînd comisiei de admitere de la Arhitectură, care le-a permis intrarea în concurs. Dar ca să rămîi impasibil, cu bunăștiință, în fața unor precizări în presa studentescă, asta nu o mai înțelegem. De ce nu s-a apelat la coloanele amintitei reviste în paginile căreia, ni s-a spus, au fost zadarnic invitați reprezentanții ai M.E.I. pentru a veni cu precizări asupra regulamentului care, orice s-ar spune, este interpretabil? Și, mai ales, de ce nu s-a intervenit pe concret, pornind de la un răspuns sau altul, pentru anularea confuziei?

Ținînd cont de toate aceste lucruri, nu putem să nu ne întrebăm din nou: ce vină au acești tineri de li s-a anulat examenul? A fost un concurs la care li s-a dat dreptul de a participa, la care au făcut dovada capacității lor, fără a fi încercat nici un moment să inducă în eroare asupra situației lor de exmatriculați prin retragere definitivă. Că este bine sau nu cum au procedat constituie o altă problemă care merită dezbătută aparte și, mai ales, ține de mai multe resorturi: cel al orientării profesionale a tinerilor absolvenți de licee care de multe ori ajung la o facultate sau alta numai de dragul unei diplome, de modul în care facultatea însăși știe să-și păstreze studenții — mijloacele de educare a lor în acest sens, de atragere, fiind nelimitate — și de alte atitea fațete ale problemei în discuție. Cum însă în ancheta noastră este vorba de două cazuri de excepție, credem că ar fi normal să fie tratate ca atare. Pentru că, în primul rînd, vina nu le aparține lor!

GEORGETA BLĂNARU

Aria prieteniei

la Școala populară de artă

Au mai fost niște discuții în legătură cu încadrarea lui Sergiu Cioiu la noi, ține să spună tovarășul Gheorghe Șerban, directorul Școlii populare de artă din București. Mi-au zis unii tovarăși de la „cultură” că de ce l-am încadrat. Dar după ce a adus școlii satisfacția unor premii, le-am demonstrat că e bun și m-au lăsat în pace. Eu sînt prieten cu el și am vrut să-l ajut. Cînd a ieșit de pe afiș ca interpret trebuia să mînce și el o piine. Nu?

Directorul îmi povestește apoi, cu lux de amănunte, de ce s-a certat totuși cu prietenul său. Pe scurt, drama s-a produs pentru că profesorul Sergiu Cioiu stăruia să o ia la clasa lui pe o elevă de la altă clasă. Sigur, la director a venit mai întii eleva cu o asemenea rugămînte. Numai că transferul era solicitat exact înainte de sfîrșitul anului școlar, pe la sfîrșitul lui iunie a.e. Directorul a temperat atunci lucrurile. Dar la începutul noului an școlar, discuția s-a redeschis. Profesorul Sergiu Cioiu a intrat cu toată hotărîrea în dispută. La interdicția severă a prietenului său care și-a reimbrăcat autoritatea de director, profesorul a răspuns ferm că el nu face ce i se cere, el face ce vrea: eleva va veni la clasa lui. Ca să nu rămînă vreun dubiu, și-a informat prietenul și șeful că, de atunci, sînt dușmani. Și i-a trîntit telefonul.

Tovarășul Gheorghe Șerban spune că, deși Sergiu Cioiu este absolvent al I.A.T.C., l-a încadrat în 1975 ca profesor de canto, cu o jumătate de normă. A avut clasă de muzică ușoară. Din anul următor, l-a dat normă întreagă, completată cu ore de actorie. Interlocutorul cere dosarul personal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu se văd. Tovarășa Olimpia Georgescu, secretar principal al lui Sergiu Cioiu. Și avem amindoi surpriza ca, în acest dosar, să nu găsim nici un act privind încadrarea omului ca profesor la Școala populară de artă. Nu există cererea de încadrare; nici decizia respectivă; nici contractul de muncă. Ciudat! Cu atît mai mult cu cît dosarul ar trebui să conțină și alte acte care nu

CONCERT UNIVERSAL

PRIMA SEARĂ a festivalului a început într-un amurg lent și somptuos de septembrie. Pe treptele Ateneului am pluit câteva minute într-un nor de smog și de parfum și într-o dulce răsărire de voci. Cițiva copii jucau fotbal, gălăgioși, izbind mingea chiar de pereții Ateneului. Pe o bancă din parc, unde „respiră” statuia lui Eminescu, un tânăr risca acorduri superflue la chitară, într-o suavă și umilă provocare la adresa acordurilor care urmau să se nască sub „cupola muzicii”, într-un roșu de purpură, în desene de harpe.

Ne-am trezit că traversează discret orchestra un dirijor subțire, giacomettian, cu părul sur, cu pomeții obrajilor ascuțiți, ușor obosit dar ferm, privind concentrat prin ochelari și inclinându-se scurt în fața publicului care l-a acoperit cu o rafală de aplauze. Era Mircea Basarab, un dirijor care cântă rar, din ce în ce mai rar la noi, dar mult prin țara cu minarete și bazaruri de Bosfor. A ridicat miinile, a împuns aerul cu bagheta și instrumentele s-au dezlănțuit monumental în prima simfonie, opus 13, în Mi bemol major, simfonie eroică pe care am ascultat-o cu un sentiment de certitudine, siguri că ne-am făcut datoria, prin George Enescu, în lumea sunetelor, lăsând mesajul dramatic al destinului nostru în spațiul ales al spiritelor înalte. Ne-am aflat pentru câteva minute în magma clocotitoare a sonorităților, cu senzația că se cîntă dinlăuntrul ființei noastre. Matur și adinc, impunător și impulsiv, Mircea Basarab a construit în câteva minute o arhitectură masivă și distilată de sunete pe care am fost tentați să o urmărim desfășurându-se în aer.

A fost o seară a solemnității discrete. Printre coloane de marmură, femei și bărbați, în rochii lungi și în costume de gală, cu brățări, coliere, cravate și papion, într-o eleganță decentă, autumnală; tineri și tinere, îndrăgostiți în haine ușoare, comode, sfidînd ușor eleganța și pedanteria de concert, în blugi, în cămăși și în pulovere colorate; artiști, muzicieni, critici de artă și mai ales melomani care se cunosc deja din nenumărate seri petrecute în lumea sunetelor au creat senzația că ne aflăm la o sărbătoare în familie, într-o familie unde rudele apropiate și îndepărtate se înțeleg bine, urmărite de camerele silențioase ale televiziunii pînă la cele mai revelatoare expresii. Frumoase sînt pauzele concertelor cînd cunoștinții și necunoscuții se privesc pur și simplu sau se salută ceremonios, cu iluminare de adolescenți pe chipuri, indiferent de vîrstă și de erori, de griji și de ambiții, egali în fața muzicii pînă la identitate.

Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră opus 23 de Piotr Ilici Ceikovski, așteptat cu nerăbdare, a dezamăgit într-un fel. Nîkita Ma'alsoff, pianist și „cetățean al lumii”, a cîntat exterior și absent mai ales prima parte, în cascade tehnice bine intrate în reflex, apăsînd impetuș și dezlănțuit pe claviatură, privind din cînd în cînd, curios, spectatorii din primele rînduri. Departe de fiorul cald, romantic, învaluitor, de respirația amplă, pînă la extaz. Acompaniamentul a sunat estompat, oscilant, probabil din cauza libertăților asumate de pianist în interpretarea partiturii. Dirijorul Mircea Basarab s-a văzut nevoit în câteva rînduri să bată măsura aplecat periculos deasupra pianului. Și totuși, publicul a aplaudat pînă la primul bis, cu generozitatea sa spontană și nevoia teribilă de a asculta muzică. Muzică, muzică, într-un București luminat discret, în care frunzele cad fosnînd sub picioare.

A fost o seară magnifică? A fost o seară care ne aduce aminte de marile festivaluri de altădată? A fost o seară de concert. Atît. Mai mult o sărbătoare intimă, fără fast și grandoare ca în celelalte toamne.

IN DUPĂ AMIAZA zilei de vineri, 21 septembrie, exact la ora ceaiului, cînd străzile orașului sînt bulversate de automobile și autobuze, cînd funcționarii care ies din instituții fac coadă la chîșoșurile de ziare, cînd berăriile sînt în floare și cafelele gem de fum de țigară și conversații, cînd cinefilii se aglomerează la Hoțul din Bagdad, a fost programat recitalul de lieduri al baritonului Dan Iordăchescu, acompaniat de pian de Dan Grigore. După amiază, oricîte motive organizatorice s-ar invoca, nu e timp ideal pentru lieduri, pentru reculegere și meditație. E mai mult timp potrivit de siestă și tabieturi mărunte. Dar nu e timp ideal nici pentru o bună emisie a glasului. Corzile nu au încă maleabilitatea, sensibilitatea din orele serii, cînd se programează de obicei, pe mapamond, concertele vocale și melomanii se apropie mai mult de ei înșiși, de muzica densă, plină de sensuri poetice a liedului.

Dan Iordăchescu a rămas unul din marii cîntăreți ai lumii care cunosc meandrele și tainele acestui gen complex de muzică de cameră care exprimă într-o unitate limitată de timp sentimente și idei complicate, contradictorii. O voce strălucitoare, șlefuită pînă la nuanțele cele mai pure și un pianist de mare virtuozitate și muzicalitate, un poet al instrumentului, ne-au oferit totuși o după amiază în care ne-am simțit bătăile inimii în aer și ne-am ținut respirația, de teamă să nu spargem vitraliile arhitecturii sonore. S-a cîntat Schumann, Schubert, Enescu, Ravel, Paul Constantinescu și Musorgski. Cum să nu trăiești revelația concentrării atît de bine dozate, simțite, a mijloacelor de expresie prin cînt, prin cuvînt, prin gest, prin mimă, prin pantomimă, fără efecte spectaculoase, teatrale, ci printr-o tendință interiorizantă, care caracterizează arta interpretării lui Dan Iordăchescu? Cum să nu te simți mai bogat cu atîtea idei și sensuri, stări de spirit și de incantație lirică, trecînd de la frămîntarea eroică sau sentimentală, de la durerea înăbușită și hohotul de plîns, de la deznădejde și melancolie, la tragicomie și burlesc, la sarcasm și hohot de ris malițios sau tonic? Și cum să nu simți multă vreme alături respirația distilată a pianului sub degetele lui Dan Grigore care cad pe sunete ca picăturile de rouă într-o catedrală?

După spectacolul acesta, orașul ni s-a părut o sală uriașă de concert în care dacă atîngi cumva un trecător, acesta va începe să cînte, și dacă atîngi cumva un lucru, acesta va avea rezonanța unei clape de pian.

CHIAR ÎN aceeași seară am trecut de la concertul fenomenalului Tretiakov, un poet modern al arcușului, dezlănțuit de data aceasta în partituri periferice, de virtuozitate, de s am intrat în sala palatului, pînă pînă la refuz, ca în vremea marilor gale de filme reconșionate în studiourile Metro-Goldwin-Mayer, a concertelor de jazz sau a operelor cu interpreți celebri și am asistat la un spectacol rupt din viața imediată, din cotidian, transformat pe scenă prin dans. Am văzut cum toate gesturile obișnuite ale oamenilor, cînd trec pe stradă, cînd trec pur și simplu prin lume, cînd se întîlnesc, cînd își vorbesc, cînd se iubesc, cînd își exprimă bucuria, tristețea,

disperarea, se reproduc pe scenă ca sub lentilele unui binoclu uriaș, descompuse pe secvențe, reasezate în spațiu, sub reflectoare policrome, redade, spectatorilor pentru a se privi mai atenți pe ei înșiși. Baletul fabulos al „Companiei Alvin Ailey” din Statele Unite, redimensionează pe scenă cotidianul sau recrează ritualurile vechilor cîntece negre, dîndu-le suflul operei de artă care face privirea delirantă, incapabilă aproape să urmărească, să cuprindă panoramic desfășurarea de gesturi și de expresii, de voluptăți și de grații a corpului uman. Dansul, în gândirea elaborată a marelui maestru de balet Alvin Ailey, înseamnă libertate, libertate de mișcare, libertate de simțire, de exorimare prin ritm și prin muzică și chiar prin zgomote (cum se întîmplă în imitația zgomotelor pădurii africane). Dansul Companiei lui Alvin Ailey e o lecție de viață. Observi, parcă pentru prima oară observi, ce valoare are mișcarea brațului, a încheieturii, ce semnificație are o mină ridicată, o palmă desfăcută, degetele plînd ca într-o explozie florală, toate desenate pe scenă de oameni care dansează. Observi ce valoare are o simplă întoarcere a capului, o ridicare din umeri care pot face lucrurile din jurul nostru să iasă din orbita lor statornică sau ceasurile să bată în alt ritm. Trupul frumos, mușchii întinși, încordați ca instrumentele muzicale, de o fascinantă mobilitate, e în stare să dea formă unui glas care cîntă pe o bandă de magnetofon, unui saxofon-bas sau unei trompete, unui hohot de ris sau de plîns, dar mai ales unui strigăt!

Era oare necesar? Era oare inevitabil un astfel de spectacol într-un festival George Enescu? Nu știm. Dar am văzut cum oamenii, ieșind de la reprezentare, alunecau altfel pe stradă, călcău altfel pe pămînt, fără să-și dea seama probabil, mai elastici, mai tandri, mai puri.

RECITALUL instrumental programat marți, 25 septembrie, oța 17, la Ateneul Român, ne-a amintit, aproape incredibil, în câteva minute, încă n-am apucat să ne dezmeticim, o tînră violonistă într-o rochie albastră, cîntînd cu siguranță, cu forță, cu temperament, cu ton senzual, cu sensibilitate meridională, o sonată de George Enescu și o piesă de Saint Saens. Violonista se numește Mihaela Martin și are 21 de ani. O mai văzusem, o mai auzisem, dar în după-amiază aceasta, într-o sală aproape goală, cu scaunele prăbușite, ne-am dat seama că multe celebrități încep să se cutremure cînd pune fața această mină pe arcuș și „taie” în două o vioară, aruncînd jumătate în cer și cealaltă jumătate la picioarele statuii lui Enescu. Sunetele ei fac de pe acum înconjurul lumii. Ileana Dumitrescu, într-o ținută impecabilă, imperială aproape, poate cînta două săptămîni la rînd cu aceeași seriozitate și cu aceeași impulsivitate, aproape răzbuunătoare forță de exprimare, sigură că o vom asculta, gîndindu-ne din cînd în cînd la alte probleme care ating meningele inflamate al acestei planete, rezolvînd între timp treburile vieții curente și întorcîndu-ne să o urmărim în continuare liniștiți. Ea cîntă atît de exact, de meticolos încît uneori ai impresia că, uitînd de sine, face, paradoxal, artă mai mult pentru sine decît pentru ceilalți. Ion Ivan Roncea, cu premii mondiale de interpretare și o harpă smulsă parcă dintr-un tezaur cu lingouri de aur, s-a așezat în fața ploii verticale de strune și a făcut să treacă prin țesătura lor cele mai contradictorii sentimente omenești. Ion Ivan Roncea este, la ora aceasta, unul dintre cei mai buni harpiști ai lumii! Instrumentul său seamănă din ce în ce mai mult cu un arc uriaș, cu strunele întinse și acordate ca să spulbere toate prejudecățile după care acest instrument rămîne în recuzita feminină, ca oglinda, rujul de buze și pudra. Harpa lui are rezonanța unei orchestre. Ne pare rău că violoncelistul Dimitrie Ripeanu a trebuit să cînte presat de timp, ca între două accelerate, pe un peron gol, cu piese scurtate pentru că tovarășii lui de generație depășiseră timpul de concert... Oricum, trebuie să avem mare grijă de violoncelistul Dimitrie Ripeanu pentru că în ultima vreme multe violoncele s-au scufundat, au eșuat pe fundul apelor turburi.

Concertul acesta ne-a făcut însă să auzim cum răbufnește uneori din stradă indiferența față de tinerii instrumentiști. Unii dintre ei superiori deja numelor consacrate cu sonorități publicitare regizate de impresari abili. În sală: cițiva tineri, elevi și studenți la conservator, cițiva profesori, cîteva rude, cițiva critici și... aer condiționat!

„Pasărea măiastră” de lăncu Dumitrescu, în interpretarea autorului, a Trioului Ilescu și a clarinetistului Aurelian Octav Popa

Fotografii de EMANUEL TANJALA ■

DOAR „MADRIGALUL” a acoperit cu vocile sale, în întregime și pînă la sublim, arhitectura calmă și solemnă a cupolei Ateneului. Acest cor unic, cu minunate glasuri venind parcă din atmosfera rarefiată a stelelor care cad, din zona ecourilor copilăriei noastre fragile și nebuloase, din basoreliefurile lui Luca Della Robbia, evoluînd între domuri de marmură și candelabre de cristal, emană, pur și simplu emană sunetele ca pe niște mirese. Uneori glasurile se nasc dintr-o pictură naivă, alături vin prin tuburile de orgă în care respiră fierbinte oameni cu vîlul palatin iluminat de luceafărul de seară. Dirijorul Marin Constantin a apărut în fața publicului cu un suris de-a dreptul diafan, cu sentimentul delicat al omului care nu face altceva decît să-și ceară scuze pentru prezența sa în fața acestor voci ca să dezlege orga de ființe miraculoase cîntînd prin toate secolele și ofînd pentru toată lumea grijiilor de azi. Am trăit cîteva minute în Renaștere prin Palestrina și Monteverdi, am trăit alte minute în evul nostru mediu bizantin prin Anonymus, am trăit alte minute în vraja sărbătorilor de iarnă transcrise sideral de Alexandru Pașcanu în „Festum hibernum” am trăit „Timpul cerbilor” gîndit de Tiberiu Olah într-un limbaj coral tensionat prin care foșnetele, zgomotele și chemările pădurii sînt modulate pentru voci de cameră, de interior cu tapiserii și mobila veche de amurg, am ascultat cu atenție un fragment din cantata „România, țară de dor” de Cristian Brăncuși, am respirat încă o dată bucuria halucinantă a copiilor lumii din „Ofranda” scrisă de Sabin Păutuza. La un moment dat luminile s-au stins; cîteva reflectoare discrete, cu focarul concentrat exact asupra dirijorului, și cîteva lămpi voalate împrăstiate circular prin lojile sălii, în dreptul unor grupuri vocale, au născut un spațiu de mister, de prăbușire lentă în haos. Ceea ce am auzit după această punere savantă în scenă au fost ecourile proprii noastre planete. zvonul cuvintelor noastre, șoptelilor noastre, strigătelor noastre, foșnetul trupurilor noastre, ascultate de undeva din spațiu, în timp ce pămîntul se rostogolește fierbinte în jurul axei sale. Momentul acesta s-a chemat „continuum 2” de Dinu Petrescu — „muzică pentru voci, instrumente, sintetizator și modulație electronică”, și reprezintă un mod patetic de a pune omul pe gînduri asupra propriului său destin, de a-l face să se privească pe sine dintr-un punct de vedere lucid, din spațiul mișcării corpurilor cerești.

În timpul concertului corului Madrigal constelația Lyrei a ajuns la zenit. A fost evenimentul-apogeu al festivalului. Corul Madrigal rămîne corul unei lumi care visează armonia și înțelegerea prin artă. În acest fel, într-adevăr, arta poate face lumea mai bună și viața mai frumoasă.

MIERCURI, 26 septembrie, am întîrziat o clipă și am fost oprîți în „anticameră”. Prin ușa capionată, întredeschisă, a sălii de concerte de la Radiodifuziune, am ascultat în surdina, mai bine-zis amuînd, o lucrare surprinzătoare: „Curcubeu” de Octav Nemescu. A fost o muzică de arc voltaic, de impulsuri, de racorduri scurte, policrome, urmate de tăceri prelungi, aleatorice, timp în care ecourile vibrau încă în noi cu o tensiune extraordinară. A fost o muzică a tăcerii, a spațiilor goale dintre monumente. Ascultam cum se inoculează în memoria noastră sunetele, cum se sting, cum dispar și ne decantau reverberațiile. Dincolo de unele defecte tehnice, de unele desincronizări electronice, „Curcubeu” de Octav Nemescu, „muzică de o clipă pentru clarinet, bandă magnetică și orchestră de coarde”, în interpretarea orchestrei de cameră „Quod libet musicum” a reprezentat un moment de Everest al spiritului. Astfel de evenimente devin repede fertile în pianul ideilor. Dar adevărata măsură a metronomului cu orologiu cosmic care face orchestra de cameră condusă de Aurelian Octav Popa să dea tuturor unităților de timp valoarea exactă a sunetelor lor s-a transmis prin „Allegro” din concertul în Sol minor KV 516 pentru clarinet și orchestră de Mozart.

Clarinetul său poate fi ascultat uneori, noaptea, cînd cerul e perfect senin și sufletul curat.

Dirijînd simfonia 48 în Fa minor, „La Passione”, Aurelian Octav Popa, artist total, s-a simțit pe podium ca un copil care și-a visat un observator astronomic și acum are prilejul să vadă universul de aproape, împreună cu toți cei care-l iubesc (Quod libet musicum!). Gesturile care potrivește distanțele sînt uneori încă nesigure, sînt ușor piezișe, dar sonoritățile se desfășoară exact, iar gîndul și sentimentul merg la esență.

Trio Ilescu, mai cîrunt ca altădată, nemulțumit la început de așezarea scaunului pentru pian și apoi a stativei pentru partitură, a cîntat un vechi „divertissement” de Dumitru Bughici în care apar elemente interesante de politonalitate și de cromatism complex. Lucrarea „Pasărea măiastră” a lui Iancu Dumitrescu e transfigurarea aspirației spre sublim, spre perfecțiune. Ideea zborului, a avîntării perpetue, a reluării ascensiunii spre înălțimi, în nenumărate ipostaze, se recunoaște în propriul nostru elan spre desăvîrșire. Lucrarea e, dacă vreiți, poemul existenței noastre, al neliniștii noastre zbuciumate, neîntrerupte, e ca și cum am purta această „pasăre măiastră” în noi înșine. Și cine a mai văzut pasăre care să sufere vreodată de rău de înălțime?

ÎN ACEEAȘI SEARĂ am asistat la cîteva din demonstrațiile trupei de dansuri tradiționale „Miyagi Minoru” din insulele Okinawa, insule de coral, 60 la număr, scăpate în ocean, cum spun japonezii, ca petele de cerneală dintr-o călimară răsturnată de zei. Pentru un asemenea spectacol desfășurat pe scena Operei române trebuie să fii pregătit. În dansul japonez, cel mai mărunt și aparent nesemnificativ gest al miinii, al degetelor de la miini, de la picioare, cea mai anonimă întoarcere a privirii, rotirea brațului etc., au semnificații speciale. Există un cod cunoscut pe de rost și moștenit prin generații care ajută pe dansatori și pe spectatori să interpreteze precis sensurile acestui gen de balet. Dansurile ne amintesc uneori de ceremoniile prelungi ale dramelor, melodramelor sau tragediilor din teatrul Kabuchi, teatrul imobil, conservă a unui timp de artă depășit dar expresiv, ele ne amintesc de ceremoniile vieții de fiecare zi sau din zilele de sărbătoare, cînd oamenii se întîlnesc prin parcuri strălucitoare, își scriu și își dăruiesc versuri unii altora. În toate dansurile lor, japonezii reiau elemente din gesturile nuncii, vieții, ale dragostei și urii. Trupa de dansuri tradiționale din insulele Okinawa, insule cu o istorie zbuciumată, izolate vreme de cîteva secole de restul lumii, a demonstrat că la japonezi viața însăși devine ceremonie, totul se mută frumos în imponderabil și devine artă.

Despre opinie

S-au dezvoltat prea mulți purtători de opinie de la ascultă și alte opinii, decît ale lor. Mecanismul democrației — cucerire aproape inestimabilă a anilor din urmă — nu trebuie să funcționeze, după părerea acelor, decît de la ei încolo. Să exemplific cu o situație recentă. În „Scinteia tineretului” Vasile Căbulea scrie despre meciul Steaua — Sportul Studentesc: „Aceasta nu ne împiedică să ne exprimăm dezacordul cu modul grosolan, huliganic, de manifestare a unor suporteri steliști, care au aruncat cu sticle și pietre pe teren, cu intenția de a-l lovi pe ex-stelistul Moraru, care bara cu curaj și succes șturile adversarilor. Asemenea elemente trebuie identificate și pedepsite exemplar. Văzîndu-se într-un real pericol, portarul Sportului Studentesc a vrut să părăsească terenul. Pentru asemenea incidente, alte terenuri sînt suspendate! (Dealtfel, mai trebuie spus că nici reprezentanții presei n-au fost scutiți de tentative de intimidare și interpelări huliganice din partea unui grup așezat în tribuna zero, în imediata apropiere de masa presei, dar care nu pot influența, firește, imparțialitatea cronicarului). ...Dealtfel programarea acestui meci pe stadionul Ghencea și nu pe stadionul Republicii — echipă organizatoare era Sportul Studentesc — rămîne pentru noi o mare enigmă. Incidentele petrecute, soldate și cu câteva cartonașe galbene și două eliminări, probabil, n-ar mai fi avut loc”.

Sînt de acord cu tonul aspru al lui V. Căbulea în ce privește huliganismul. Și sînt de acord și că prestigiul clubului militar a fost știrbit de acei suporteri care au aruncat cu pietre și sticle în teren. Ceea ce mă deprîmă în articolul lui Căbulea e orbirea sa. Oare Căbulea n-a văzut și provocările vulgare la care s-a dat Ciugarin? De ce i-a scăpat acest amănunt? Vreau să precizez că de la el, de la Ciugarin, au început tensiunile exacerbate. Ciugarin și-a arătat, simbolic, o parte din braț, tribunelor, la înscrierea golului de către echipa sa, Sportul Studentesc. Ciugarin și Moraru au pus paie pe foc, ori de cite ori s-a ivit o mică scinteie. Moraru a fugit din poartă spre centrul terenului, să intre într-o încăierare. Cînd scriem, e bine să avem în vedere toate datele problemei. Ciugarin și Moraru sînt și principalii vinovați de înfrîngerea echipei lor care, în repriza a doua, 35 de minute a dominat pe Steaua.

Pe urmă, ce înseamnă asta „alte terenuri sînt suspendate”? Era clubul Steaua, club organizator? Cum dovedim că steliștii au aruncat cu sticle în teren? Putem condamna fără probe? Numai o justiție de paparude se poate bizui pe impresii, supoziții neargumentate și deducții! Oricărei justiții îi trebuie fapte, probe, argumente. Că și eu cred în mintea mea, că aceia erau steliști, care voiau să-l pedepsească pe Moraru, e altceva și n-ajută la nimic. Nu mi-a plăcut nici mie isteria pumnilor agitați furios spre teren, dar nu e nimeni de vină că Sportul Studentesc a

organizat meciul pe Stadionul Steaua. Cred sincer că a fost o eroare din partea conducătorilor clubului, mai ales că echipa joacă uneori excelent. Tristețea de a nu avea public urmărește această grupare căreia i-ar prii mai degrabă să-și organizeze meciurile pe propriul ei teren, reamenajat.

Însă discuția despre V. Căbulea are și un mobil. Greșeli se mai fac, mai facem și noi, cine nu face? N-aș fi adus în discuție pe amicul meu C. V., dacă n-aș fi fost martor al motivelor adevărate care i-au determinat gradul înalt de intransigență, în raporturile cu Clubul Steaua, cu Stadionul Steaua și cu suporterii steliști. La un moment dat, o parte a tribunei a început să strige „Căbulea mincinosul”, ritmat și neplăcut. Eu nu cred că V. Căbulea e un mincinos. Suporterii aceia cred însă. Situația a fost grea pentru colegul Căbulea. Grea dar nu huliganică. De ce crede Căbulea că el poate scrie gîndurile sale, iar spectatorii nu au voie să rostească pe ale lor? Ce act de huliganism e acela de a-i spune unui gazetar că e mincinos? Poate e o nedreptate, poate e o insolentă, poate e o umilință. Dar de ce să etichetăm această strigare drept tentativă de intimidare și interelare huliganică? Și ca să fiu exact cu Căbulea să i-o spun și pe asta. În același ziar el afirma, luni 24 septembrie a.c., că Dinamo nu poate fi chiar așa sigură de forma lui Anuței, în meciul din Cipru: „Ne îngrijorează returul meciului de la Laraca (Cipru) cu Eftimescu sau Anuței în poartă”.

Ei, bine, dragă V. Căbulea, portarul Anuței nu mai e, de la terminarea campionatului trecut, la Dinamo. El joacă la Rapid. Așa că îngrijorarea dumitale poate scădea. Cum se numesc oamenii care nu spun adevărul? Nu cumva, în aceste circumstanțe, cineva poate fi îndreptățit să te creadă pe dumnea ta „mincinos”? Eu nu zic și nu cred asta. Eu cred că e o neglijență. Dar, într-o luptă de opinii, acest argument poate determina, momentan, înclinarea balanței în defavoarea gazetarului. Așa cum și recentul articol, din 1 octombrie 1979. Nu e corect. Nu e drept pentru că, deși spune și adevăruri, nu spune tot adevărul. Face o dreptate parțială, care în situații de urgență se poate transforma în nedreptate.

Altceva trebuia să spună colegul nostru. Că nu i-a convenit personal ce s-a spus despre el. Că a fost o impolitete a unor suporteri. Dar nu, nu, nu poate fi huligan acela care se exprimă despre noi, iar noi, dacă ne exprimăm despre el, nu sîntem huligani ci gazetari sinceri. Și-apoi ce e mai grav, să spui despre un om că e mincinos sau despre mai mulți că sînt huligani?

Să ne obișnuim cu opiniile, neapărat, mai ales noi, cei care, purtători de opinie fiind, îi învățăm și pe alții să aibă opinii. Să aibă opinii, nu opiniile noastre.

Aceasta despre opinii.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Bela Karolyi:

„Am convingerea că putem reedita succesele din anii trecuți”

Zi de lucru, cu o săptămînă în urmă, la centrul de gimnastică și atletism Deva. Antrenamentele s-au terminat de mult, este miez de zi și nimeni nu are timp de pierdut. Fetele sînt la cursuri. Nadia are biologice și profesora Mioara Bunea e foarte mulțumită de cunoștințele elevei sale despre genetică. Emilia Eberle, Melita Rühn, Rodica Dunca, Dumitrița Turner și Marilena Vlădărău își fac temele. Anca Chiș încearcă și ea să-și facă datoria de elev, dar misiunea ei este oarecum îngreunată de faptul că și-a scos de curînd o măsea și durerile n-au încetat. Tine o batistă la gură și schimbă miinile din cînd în cînd fără a înceta scrisul. Deși nu are voie să vorbească îmi spune că serie la fel de bine și cu stînga și cu dreapta. Părăsim sala de clasă și ne îndreptăm spre cocheta sală de sport aflată în imediata apropiere a școlii. Profesorul Bela Karolyi, antrenorul coordonator al lotului național, purta o convorbire telefonică, nu tocmă veselă, cu Bucureștii: „Alo! Federația de gimnastică? Bela vă deranjează! Unde-i paralelul? Era vorba să-l trimitteți de luna trecută și acum este iar luni. Ce facem, că fiecare oră e o pierdere pentru noi, mai ales acum”.

Acceptă un dialog și insistă ca povestea cu „paralelul” care zace în București s-o uităm. În locul întrebării protocolare: „Ce mai faceți?”, am preferat să aflăm răspunsul la întrebarea: „Ce mai face Nadia?”

— Ați văzut-o la clasă, este într-o XII-a și învață foarte bine. Anul viitor o așteaptă examene grele: bacalaureatul, admiterea și, bineînțeles, Olimpiada. După o vară de pregătire susținută, ea este într-o formă remarcabilă și a realizat noi exerciții de mare valoare la toate aparatele. Totodată, a reușit ceea ce greu putea cineva să-și închipuie — schimbarea întregului program tehnic, de la Campionatele europene din acest an și pînă la apropiatele Campionate mondiale. Lucru care oricum va fi o mare surpriză pentru toată lumea și, evident, va avea un efect deosebit.

— Așteptăm această surpriză. Despre Emilia ce ne puteți spune?

— Numai lucruri frumoase. Lucrînd în nota ei obișnuită, de seriozitate, a acumulat mai lent dar sigur, prezentîndu-se oricînd într-o formă sportivă deosebită — gata de a înfrunta dificultățile Campionatului mondial.

— Ce face Melita Rühn, după ghinionul din Japonia?

— Melita a avut o fractură la două metatarsiene în timpul Cupei Mondiale. Acum și-a reluat antrenamentele cu intensitate maximă și, fapt îmbucurător, a refăcut terenul pierdut, teren ce la un moment dat părea de nerecuperat. Se cuvine să-i aducem mulțumirile noastre doctorului Al. Simionescu, medic specialist ordoped din Hunedoara, care cu toate că e foarte ocupat ne sprijină voluntar încă de la sosirea noastră la Deva.

— Fiindcă veni vorba despre sosirea dumneavoastră la Deva. A trecut un an și jumătate de la eveniment. Ce s-a întimplat în acest timp?

— Înainte de toate avem o bază materială unică în țară, la dotarea și nivelul cerințelor internaționale, putînd concura cu orice sală de acest gen din Europa. Avem o școală cu program de gimnastică și atletism. Ne putem lăuda cu o pepinieră pentru gimnastica de mare performanță, care în condiții normale nu s-ar putea realiza decît pe parcursul mai multor ani. Aici, la Deva, există o atmosferă favorabilă gimnasticii și un cadru adecvat creat prin prezența sportului de performanță. S-a statornicit un interes general, al organelor locale și județene, pentru asigurarea condițiilor materiale și organizatorice necesare la care își aduc aportul și C.N.E.F.S.-ul și Ministerul Educației și Învățămîntului.

— Despre condiții deci numai la superlativ și ne bucurăm că este așa. Desigur, vă cunoaștem calitățile dumneavoastră profesionale, perspicacitatea de selecționer — unanim recunoscută —, ambiția și forța de muncă. Sîntem convinși că n-ați stat cu miinile-n sîn în vremea petrecută la Deva. Rezultatele s-au văzut. V-am ruga să subliniați ce rezultate se leagă strict de perioada aceasta scurtă?

— Cea mai mare realizare a Centrului național de gimnastică este, fără îndoială, Emilia Eberle. Venită acum exact un an

și jumătate ca gimnastă cu rezultate foarte modeste în ierarhia națională, se prezintă azi cu un palmares din care nu lipsesc titluri de campioană mondială și europeană, precum și de cîștigătoare a multor competiții de mare anvergură internațională. Din tînăra generație, creație a acestor condiții de pregătire și organizare a antrenamentelor sportive, greu aș putea să mă fixez la un singur nume, dar în viitorul apropiat între numele consacrate pe plan mondial vor pătrunde Rodica Dunca, Anca Chiș, Melita Rühn, Dumitrița Turner.

— Spuneți-mi cîte ceva și despre stelele fără nume, dacă aveți.

— Urmărim în pregătire organizată peste 250 de fete împărțite în grupe valorice și de vîrstă de la șase la zece ani. Avem și noi speranțele noastre secrete printre cele foarte mitite. Ele abia se văd dintre băncile școlii, dar cu experiența anilor anteriori și fără a risca prea mult, putem spune că vor fi de talie internațională. Dana Silvas, Luminița Cazan, Elena Trocan și Elena Dobrescu.

— Privind programul competițional desprindem ca importante: deschiderea oficială a sezonului prin Jocurile balcanice de la Ljubljana între 10—12 octombrie, o întîlnire bilaterală cu Norvegia, campionatul național între 1—4 noiembrie la Deva, care presupun că va fi un ultim criteriu de selecție a gimnastelor pentru echipa națională. La ce lucrați acum?

— Încercăm să nu ne scape nimic din vedere. La marile bătălii, cum vor fi campionatul mondial de la Dallas de la jumătatea lunii decembrie anul acesta și Olimpiada, unde se concurează pe echipe, în general soarta rezultatelor finale se hotărăște în prima zi la exercițiile impuse. Avînd foarte multe gimnaste tînere, care n-au concurat cu aceste exerciții impuse, avem dificultăți serioase la învățarea și perfecționarea „impuselor” și facem eforturi mari să aducem la un numitor comun și cit mai înalt echipa întregă. Ați putea să mă întrebați de ce sînt necesare eforturile acestea și nu folosim numai consacratele? Și atunci v-aș răspunde că generația aceasta condusă autoritar de Rodica Dunca, Anca Chiș, Dumitrița Turner și Melita Rühn s-a impus în acest an la exercițiile liber alese, în marile competiții la care au participat, atît de categoric încît prezența lor în prima echipă națională a devenit o necesitate.

— Din cine va fi alcătuită echipa națională pentru mondiale?

— Momentan, o echipă națională cu Nadia Comăneci, Emilia Eberle, Melita Rühn, Rodica Dunca, Anca Chiș, Dumitrița Turner, Marilena Neacșu și Marilena Vlădărău formează o garnitură redutabilă la o competiție cu exerciții liber alese și am convingerea că vom putea reedita succesele din anii trecuți.

ION PREDOȘANU ■

Patru jucate — patru cîștigate!

Deci, patru victorii din tot atîtea partide disputate în turneul pe care reprezentativa de rugby a României îl întreprinde în Țara Galilor. Să ne reamintim rezultatele:

- 12—0 cu Ebbw Vale
- 9—3 cu Pontypridd
- 38—15 cu North Wales
- 15—11 cu West Wales.

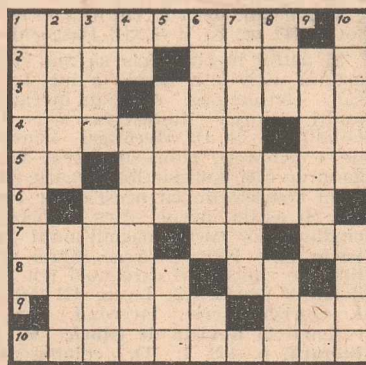
Așa cum sublinia vicepreședintele F.R.R., inginerul Viorel Moraru, în interviul acordat revistei noastre înainte de plecarea în acest atît de important turneu pentru rugbyul românesc valoarea echipelor adverse întîlnite a crescut de la meci la meci, fapt ce lesne se poate observa din suita rezultatelor de mai sus. Acum înaintea ultimului și celui mai dificil joc să le urăm lui Bucos, Dumitru, Suciu și compania mult succes în înfruntarea cu puternica reprezentativă a Țării Galilor. Mult succes, deci, și obținerea unui rezultat de prestigiu pentru școala românească de rugby.

Mihai Bucos, purtătorul tricoului cu numărul 15, „piciorul de aur” al XV-lui nostru reprezentativ

Fotografie de ION MIHĂICĂ ■

Tablete

ORIZONTAL 1) Lumea apelor. 2) Masă festivă — Marele nimic. 3) În fața bătrînilor — Faze nesportive. 4) Mic de stat — Cușme pentru capetele

rebusurilor! 5) Subsemnatul, om su-cit! — Se-nvîrte după cum bate vîntul! 6) O femeie legată de copii. 7) Frate cu broasca — Cadoul de demult! — Ei și ele! 8) Gură-cască — Cana! 9) Pus să muncească degeaba (mit.) — Piinea de miine. 10) Vorbesc din burtă.

VERTICAL: 1) Buzunar de piele. 2) Grîndină ucigasă — Treptele împlinirii viitoare. 3) Adăpost de apă — Adăpost de foc. 4) E popular — Își dă duhul. 5) Legătură cu fire de aur — Întrecere de prins — muste. 6) Rochie pentru bărbați — Dilemă hamletiană. 7) Evidențiată la practică. 8) Dai înapoi! — Reduce la tăcere — Leagă căpetele firului. 9) În loc de citiva... — ...aceste! 10) Cuvînt de onoare — Ia zi de la-nceput!

MIRCEA GUJA ■

Dezlegarea careului „Sus cortina!” apărut în nr. trecut: PERSONAGIU; ADAPTARE; R; NUME; UT; GS; TC; COMICA; OASTE; SALA; M; PA; STRAT; IMITATIE; E; MAROTA; URN; AMIRALI; IE; ETIC; TESE.

Cușca Suflerului

Impresar...

...nu glumă, cel mai mare, a fost Lică Teodorescu. Il știu bine. Am început la el. Acum când a venit sezonul, și el își întindea vagoanele de sine să „atace” Brăila—Galati, este mai mult decât o datorie din parte-mi să-l amintesc. A făcut enorm pentru strălucirea mirifică a teatrului, contrazicând serii de directori, care, luați în bloc, n-au făcut nimic... De unul singur, cu mult, puținul său avut, fără nici o subvenție, a purtat în lungul și latul țării spectacolele mari și o pleiadă de artiști excepționali, investimintăți în mari creațiuni. Datorită lui, prin ei, provincia și-a apropiat gustul pentru frumos, teatrul cistigându-si drepturile suverane, venite de departe, din milenii. Nu s-a incurcat, gen cabotin, ca alții, în simplu comerț, ci a determinat de sus, din cei 2 metri pe care-i avea, ca măreția replicilor să aibă răsunător ecou, fulgerind spectatorilor îndestularea artei teatrale. Ovațiile s-au îndreptat spre ceilalți — la rampă beneficiari — și cituși de puțin către chinuții din umbră, care le prilejuise... Pentru ast of al său, care este și al regizorilor, și al decoratorilor — merituosi fantasi în reușitele teatrale — barem acum, când frunza verde nu mai este decât foaie de tutun și fumul amăgirilor învălmășește cortinele la teatre, un ropot de aplauze, din toate colturile românești bătute de el, aplauze pe care nu le-a avut niciodată în viață. Ajungă-l pe unde-o fi, cotropit de nori, cu servieta de bilete la subsuoară, dosind, ca și pe pământ, fotoliile de orchestră pentru sfântii, clientela simandicoasă a cerurilor...

A dat...

...în teatru luându-se după trupa lui Theodor Popescu. Asta era uzanța. Carte, scris și citit, cit să fii copist de roluri. Nu tu istoria artelor, gestică, dictiune, atitudine, maestru de lupte. Patimă însă, fierbinte, Asemeni tuturor de pe-atunci, care-și infruntau părinții, să crape de foame însă să-și facă de cap, în văzul lumii, pe bină, azi îndepărtate umbre... Ca toți, dealtfel, și el, actoras fără strălucire, chipes, spre amarez, înalt, falnic, le-a făcut pe toate, de la mătura... Directorul era o personalitate și avea și fief, La Vilcea. Ciracul aducând intrucitva cu el, acesta l-a scos din rinduri. L-a pus la control, la socoteli, să aibă grijă de afise, pe la tipografie, de afisaj, de biletele de călătorie. Astfel, din jobenul renumitului Theodor Popescu, italianisimul, Lică Teodorescu a tras un mestesug care, pînă la el, se făcea pe apucate, impresarul fiind un improvizat.

A pricepută...

...repede ce înseamnă afacere teatrală. Și că profitul îi este mai consistent cînd nu mai ești angajat, ci stăpîn. Devenind independent, a făcut diverse combinații, continuînd să joace — fără să rupă inima tirgului — însă ocupîndu-se grijuliu de bunul mers al spectacolelor, axîndu-se pe provincie. La fel de iute a ghicit că banii se iau mai ușor din orașele țării, fără teatre stabile și numeroase ca în Capitală, unde publicul se împarte. Altă poftă a provincialilor, alte aplauze, pentru turneele venite de la București cu „mari sacrificii”, cu „mare montare”, ilustrate de „regele risului”, de „infricoșătoarea marea tragediană”...

Combinîndu-se cu Niculescu-Buzău, plecat de la potcapurile buzoiene după trupa lui Zaharia Buriencescu, a învățat multe de la mucalitul „distept”, cum avea să prîndă tot de la acesta și Tony Bulandra primele notiuni de turneu și toți cei ce au venit în contact cu el. „Nenea” sfîrșind și la București, cel ce dase de gustul impresariatului — iei banii pe distracție — s-a întovărășit cu Victor Antonescu, viitorul societărilor al Naționalului bucureștean. Au „rupt” provincia cu „Drama de la Belgrad”, asemănarea lui Antonescu fiind atît de perfectă cu a regelui Serbiei, Karagheorghievici, încît au înmărmurit orașele. Luîndu-le toți banii, Economicos, n-a dat iama prin ei, și și-a făcut un cheag. Cu el a plecat la drum, să se înscrie ca cel mai mare impresar român, într-o vreme care-l avantaja de a fi fost singur, toți marii artiști apelînd la el. Activitatea-i laborioasă nu i-a fost mai prejos ca cele

ale celor mari din Apus, figura-i făloasă și elocinta, cam grandilocventă, dominînd viața artistică provincială cit i-a fost dat să trăiască...

Învățînd...

...mestesugul „pe viu”, a deprins ce să nu mai greșească și ce să amplifice pe parcurs. Ca să ajungă la reușitele anilor plini, nu numai o dată a căzut în genunchi, spărgînd o ceapă ca să-și onoreze prompt, teribil de cinstit, angajamentele. Treptat și-a asigurat portarea la public a marilor artiști, cu care mergea la sigur. Știind că există prin ei, îi trata cu reverențioasă deferență. Inventînd, în lume, vagonul de turneu, a făcut trupelelor o viață comodă și agreabilă, pe roate — în pijama la vagon, odihnă pînă spre prînz, după efortul nopților. În schimb el dormea, iepurește, încălțat și îmbrăcat, să coboare în gări pentru „legătura” localității de a doua zi. A înțeles că unei mari vedete — Ventura, Birseasca, Voiculesca — trebuia să i se dea flori pe scenă, în semn de omagiu. Și, de cu ziuă, le comanda cosuri cu trandafiri, ca din partea admiratorilor... A întins cearșafurile afiselor, tinărînd numele Venturerei cu litere de un metru. Scopit-a că e dreptul genialei creatoare a „Pavilionului cu umbre”, mai cu seamă că o plătea cu 50.000 de lei pe spectacol. Nu se făceau, ca azi, matinee, și contractul încheiat cu societatea Comediei franceze era pe o lună, ea impunîndu-i prețul la bilete, de zece ori cit cele obisnuite. Cînd a ajuns la matinee, a dedus ce „salvare” înseamnă școlile, armata. I-au plăcut și a avut viziunea spectacolelor mari ca Eftimiu, Afisele concepute de el scînap citeodată acordul gramatical (se mai întimplă!), dar aveau o grandilocventă, entuziasm, panas! În clipa cînd strădănia i s-a transformat în renume, cînd noaptea prin gări era umbra tatălui lui Hamlet, n-a mai lucrat decât cu somitățile artistice, triumful artei acestora datorîndu-se și lui, impresarul Lică Teodorescu. Răspundă la apel: Ventura, Birseasca, Voiculesca, Brezeanu, Nottara, Demetriad, Baratoff, Bulow, Sidy Thal, Vraca, Birlic...

La sfîrșitul unui drum glorios în țară, Ventura l-a cadorsit cu un glob al pămîntului, urîndu-i să facă un turneu în jurul lui, cu ea protagonistă...

Cunoștea...

...principiul că nu e bine să te atîngi de artistele din trupă. O singură dată s-a scîpat. Îi murise consoarta, Madame Zaharia, cum o debita în toate discuțiile. Vampa la care i se incuiau inima era una din cele mai renumite, artistă excepțională, rafinamentul ei subjugînd literalmente începutul de bătrînete al impresarului. Pîndîndu-i somnul, e adevărat că n-a pierdut nici o „legătură”... Nu știu cit s-a decavat, dar răceana — cui vrea să-l asculte — că l-a adus în sapă de lemn.

— Milioane, domnule! Pentru dumneaei, marea, cea mai mare, nemaipomenită, formidabilă, extraordinară artistă, uite-mă la ceapă cu brînză...

Strîns il știa toată lumea, așa că, mai mult ca sigur, milioanele aruncate erau rură invenție, gurile rele spunînd că nu avusesse nimic cu artista pieptănată la Cleo de Mérode — în fotografia după afis — și cu inel cit oul de biblică, ostentativ, pe arătător...

Celebrul...

(tare-i plăcea cuvîntul) nostru înaintas, al celor ce credem, ca si el, în flacăra eternă a scenelor, în mirajul dulce al cortinelor ridicade, ajuns la 80 de ani, n-a renunțat. Adus de spate, aplecat spre pămînt, parcă-l trăgea si mai mult servieta cu bilete, pe la fabrici. Ultima oară mi-a spus să iau „toți banii din țară”, cu Birlic... Și tot atunci, s-o iau de nevastă pe Maria Tănase, care era... măritată. M-a tratat cu doi biscuți si mi-a amestecat într-un pahar izînit un oarecare sirop de afine...

A murit amarnic, cu banii dositi printre păianjeni, praf și bătrîne mobile deteriorate. L-au primit umbrele celor mari, gata de „turnea” și de regalarea aplauzelor...

Parsiv mestesug, nene Lică, murim, și tot mai avem de învățat!

GABY MICHAILESCU ■

Avantajele unor nedreptăți imaginare

Doamna Salomeea Stoica își piaptăndă părul lung, mătășos, dealtfel castaniu, inghite citeva fursecuri — dealtfel delicioase, primite în dar de la un prieten lipsit de caracter, și blesteamă, prîntre sughîțuri de plîns și de plăcere, condiția umană. Cită mirșavie!... Cită meschinărie!... Cită lipsă de caracter!... Cită lipsă de punctualitate!...

Ce are de obiectat naturii umane doamna Salomeea Stoica, una dintre cele mai valoroase coafeze din noua generație? Multe, foarte multe... Nu înțelege de ce soțul, unul dintre cei mai temuți frizeri din „noul val”, pe care l-a înșelat în treacăt, fără convingere, fără plăcere, a părăsit-o brusc. Nu era de datoria lui, care era mai cult decât ea, mai inteligent, care fusese și în schimb de experiență la Londra, Stockholm — deci avea un orizont mult mai larg — s-o țerte? Evident, dar el a preferat să se comporte ca un amant spaniol, gelos, necruțător, a insultat-o și a părăsit domiciliul conjugal...

...Totmai cînd gesești, ai nevoie de înțelegere...

Dar nu neliniștile sentimentale o preocupă în cel mai înalt grad pe doamna Salomeea. Sint alte neliniști mai mari decât cele sentimentale, neliniștile de ordin financiar! O iubire își poate apărea oricînd în față, ca un iepure în bătaia lumînii, însă cu banul nu e de glumit, banul e ban, banul se muncește, banul se stringe, se adăpostește.

Cu ce greșise în această problemă doamna Stoica? Din bunătațe greșise, din prea multă tandrețe umană, din prea multă grijă pentru soarta altora greșise, dar, oricum, greșise! Împrumutate o sumă importantă de bani, aproape de douăzeci de mii de lei, unor prieteni apropiați, care — amețiti, îmbătați de sosirea primăverii, a mirosului de liliac, a parfumului florilor de lei — doreau din adîncul sufletului să-și revizuiască mașinile și vilele personale. Dar vechii prieteni, luați cu alte griji — îmbătați în continuare de lumînile și miremele primăverii, uitaseră să-și înapoieze banii. Doamna Stoica le-a telefonat, le-a scris, i-a implorat, i-a amenințat; toți aveau aerul că ea trebuia să le fie recunoscătoare pentru faptul că ei, în generozitatea lor, au rugat-o să le împrumute banii de care aveau nevoie. Ei îi datorau banii, e adevărat, dar ea le datora mult mai mult lor, le datora recunoștință pentru faptul că au admis să-și primească banii.

Atunci, doamna Stoica hotărî să se răzbune. Dar n-avea puterea să șe răzbune pe cei care o trăsese pe sfoară, aceștia erau oameni bine văzuți, oameni de caracter, nefericita a fost silită de împrejurări să-și găsească și ea o victimă, o ființă naivă pe care s-o păcălească.

Ea avea acum sentimentul că păcălește cu inimă ușoară, că nu face decât să răzbune nedreptățile pe care alții i le-au făcut, că se răzbună pe soțul nemernic și pe datornicii mirșavi... Spunea tuturor că e o nenorocire, o nedreptate faptul că în zilele noastre nu mai există „inchiisoarea datornicilor” și că soții care-și părăsesc feciutul cămin conjugal nu sint bătuți cu biciul sau măcar ghilotinați.

Una din victimele nevoii ei de legitimită răzbunare am fost chiar eu. Mi-a cerut o mie de lei cu împrumut și i-am dat fără șovăire.

Trecuseră aproape trei ani de zile și Salomeea Stoica nu dădea nici un semn că ar dori să-mi înapoieze datoria. Eu mă și grăbeam s-o justific, s-o înțeleg. Biata femele, au tras-o atîția de sfoară, acum păcălește și ea pe alții. Dacă alții au jecmănit-o de douăzeci de mii de lei, n-are și ea dreptul moral să jecmănească pe altcineva de o mie de lei? Are perfectă dreptate — am recunoscut eu, deși eram victima nevoii ei de răzbunare și de echilibru.

Viața este foarte ciudată. M-am înfîlțit, într-o dimineață de iulie, cu valorosul frizer, șeful de promoție, cel care se dovedise atît de neînțelegător cu nevinovatele patimi ale trupului soției legitime.

Titî — așa îl chema, eu n-am nici un merit în privința asta — mi-a dezvăluit un adevăr înfricoșător.

— Cum spui că o cheamă? Salomeea Stoica? Lucrează în cooperativa noastră, dar n-am văzut-o niciodată, nu știu nici cum arată. N-am fost soțul ei, că doar nu sint atît de sofisticat să nu știu cine mi-e soția, nici nu știu cum arată la față. Nici n-am iubit-o, nici n-am înșelat-o, nu eunose persoana...

M-am întîlnit după aceea cu unul din mirșavii datornici care abuzaseră de naivitatea și generozitatea unei tinere femei aflate în pragul unei cariere strălucite și ajunsă — din pricina unora ca el — în pragul prăpastiei.

S-a uitat la mine cu o polietate exagerată, foarte specială, cea rezervată numai nebunilor și idioților.

— Nu mi-a împrumutat zece mii de lei. Nici n-o cunosc... Eu am un singur principiu, nu iau bani cu împrumut și nu beau bere cu rom...

...Și așa am descoperit marea taină a existenței doamnei Stoica. Ea își înapoieze o viață nenorocită, un soț nemernic, care a părăsit-o, o haită de datornici care au înșelat-o, numai ca să nu-mi înapoieze mia de lei pe care i-am împrumutat-o cu cele mai bune sentimente. A dracului femeie! Ea se hotărîse să răzbune pe pielea mea nedreptăți pe care nimeni, niciodată, nu i le făcuse.

TEODOR MAZILU ■

Cronica șoselei O cursă a groazei

Nu cu mult timp în urmă locuitorii comunei Racos, județul Brașov, au fost martorii unei întîmplări cu totul inedite.

Era spre seară. După căldura de peste zi, sătenii respirau cu nesăț aerul răcoros ce venea dinspre pădure. Un spectacol neobișnuit avea însă să înterupă discuțiile pașnice ale racosienilor. Pe drumul în pantă cobora cu mare viteză o autobasculantă. Șoferi zurbagii care mergeau cu mașinile mai-mai să le sară roțile mai văzuseră ei pe ulițele comunei, dar aceștia circulau totuși normal, cu fața, nu cu spatele, cum se deplasa autobasculanta în cauză. Toți și-au înterupt brusc ocupațiile, urmărind cu uimire ce avea să se întîmple pînă la urmă. Pe drum mai erau și alte mașini, căruțe, pietoni... ce se aflau vădit în mare pericol.

Deși viteza autobasculantei mergînd cu spatele creștea vîzînd cu ochii, pilotul ei se descurca precum un veritabil cascador. Cu capul scos afară din cabina autovehiculului, manevrînd cu abilitate volanul, ocolea rînd pe rînd tot felul de obstacole: autoturismele în staționare, căruțele, mormanele de pietriș pregătite pentru repararea drumului, grupurile de oameni care abia după ce trecea bolidul realizau pericolul prin care trecuseră etc.

Ca într-un film cu suspans a apărut la un moment dat și secvența cea mai „tare”. Exact pe traiectoria pe care cobora autobasculanta cu spatele, urca un autobuz încărcat cu călători. Deși viteza mașinii în coborîre crescuse considerabil, șoferul era încă stăpîn pe comenzi. Cu o mișcare spre stînga a volanului el reușește să ocolească autobuzul, al cărui conducător, foarte prudent, oprise deja autovehiculul.

Autobasculanta mai coboară încă 200—300 de metri, continuă să facă slalom ferînd tot felul de obstacole. Unii cetățeni, observînd de departe pericolul, se precipită cu repeziciune în afara drumului și se pare că porțiunea de drum numită în limbaj tehnic în palier (adică fără înclinații), situată la piciorul pantei, va reuși să-l salveze pe pilotul basculantei.

Urmează însă a doua secvență „tare” a filmului nostru. Un grup de trei săteni bine dispuși apar dintr-o curte în calca basculantei. Iminența gravului pericol îi dezmeticește parțial pe doi dintre ei, determinîndu-i să părăsească carosabilul drumului. Al treilea însă, strigînd „Intră mă peste mine dacă ai curajul”, se încăpățînează să rămînă pe loc. Este așteptat de bena autobasculantei, trîntit la pămînt și tîrît de mașină citeva zeci de metri. Gravele leziuni suferite îi cauzează după 3 zile moartea la spital.

Între timp panta indulcîndu-se, viteza autobasculantei scade treptat, rămînînd totuși destul de periculoasă. La o curbă, pentru a evita intrarea într-o ripă adîncă de peste 20 de metri, șoferul alege soluția frecării de peretele unui imobil căruia nu-i produce degradări prea mari. Această manevră duce la frinarea și apoi oprirea autovehiculului. Șoferul coboară cu repeziciune din autovehicul și sub imperiul stării deosebite în care se afla, ca urmare a „răliului groazei” și a isprăvilor făcute, o ia la fugă către riul Olt, situat la circa 500 de metri distanță, și de pe pod se aruncă în apă înecîndu-se. Cadavrul este găsit după 3 zile.

Cum s-a ajuns la această întîmplare tragică? Șeful de coloană Andrei Nemeș de la întreprinderea de exploatare a agregatelor minerale și de construcții Brașov — Secția Racos — încredințează mașina cu pricina pentru efectuarea unui transport de piatră spartă nu titularului ei, ci lui Andrei Mandeki, care avea în primire o altă autobasculantă de 16 tone.

În plus, mașina este predată lui A.M. cu grave defecțiuni la ambele sisteme de frinare.

Șoferul, fără să verifice autovehiculul, se pomenește astfel la volanul unei mașini rămase fără frine.

Colonel VICTOR BEDA ■

Energia Cealaltă risipă

Propulsată în prim-planul actualității internaționale, realitatea penuriei de materii prime, de combustibili, de energie, cheamă în mod firesc la reflecții mai aprofundate asupra posibilităților de reducere a risipei. Se consideră, și pe bună dreptate, că sursa cea mai la îndemână de atenuare a efectelor penuriei se numește economisire, bună gospodărire, curmarea consumului irațional. Risipa este antonimul economiei și lupta împotriva risipei izvorăște din rațiuni de ordin economic, dar campania anti-risipă tinde să capete tot mai mult și un fundament social, moral, politic.

Risipa — observă un studiu elaborat recent sub auspiciile O.N.U. de un grup de oameni de știință din diverse țări — se datorează nu numai lipsei de eficacitate a diverselor mașini și sisteme din punctul de vedere al consumului de energie; ea este și „fructul unor atitudini sociale și culturale — risipa de alimente, îmbrăcăminte, materiale”. Mai precis — și este vorba de o caracteristică prin excelență a ceea ce se numește „societate de consum” — risipa a devenit „un numitor comun al acestei societăți, atât în sistemul său de producție cit și în cel al utilizării bunurilor”. Căci, de pildă, o țară, o singură țară — chiar dacă este ea cea mai puternic industrializată — irosește mai mult petrol decît consumă laolaltă toate țările în curs de dezvoltare, din cauza extinderii pe care au dobândit-o mijloacele de transport private și, ca urmare a acestui fapt, a marelui număr de locuințe construite departe de locul de muncă, „pentru a demonstra poziția socială a locatarilor lor”. Se estimează, apoi, că risipa menajeră în țările industrializate este de ordinul a 400 milioane tone pe an, de diverse materiale din care 40 la sută produse de hirtie, 20 la sută textile, 16 la sută metale și sticlă, 16 la sută mase plastice. Sau, risipa pe care o presupune moda și schimbarea — inerentă — a ei, cu impresionantul apanaj publicitar necesar.

Sau situația paradoxală, relevată de statistici, potrivit căreia cantitatea de îngrășăminte utilizată în țările bogate pentru întreținerea plantelor decorative este sensibil egală cu cea de care dispun țările în curs de dezvoltare pentru sporirea randamentului producțiilor agricole. Sau faptul că alimentația ciinilor, pisicilor sau a păsărilor din colivile familiilor din țările bogate ar putea asigura hrana zilnică minimă necesară pentru atîția din locuitorii țărilor subdezvoltate, condamnați la foamete cronică. „Traversăm o epocă în care o mare majoritate a populației mondiale nu-și poate satisface cerințele fundamentale” — amintește studiul. Și cu toate acestea — se arată în continuare — „puțini sînt aceia care vorbesc despre enormele cantități de hrană pe care le risipesc zilnic cei avuți”.

Iată de ce, în analiza fenomenului risipei pe plan mondial, rațiunilor de ordin economic li se adaugă astăzi tot

mai marcat criteriul decurgînd din necesitatea înlăturării unor stări de fapt inechitabile și imorale. „În judecățile care se fac asupra productivității, utilizării materialelor și repartiției produselor, trebuie să se introducă considerente sociale și morale în sistemul care, pînă acum, n-a fost analizat decît pe baza unor parametri tehnici sau economici” — subliniază documentul O. N. U.

Risipa din-rațiuni ce nu țin strict de domeniul economic, risipa din considerente de ordin social și care rezultă, în ultimă instanță, dintr-un anumit mod de a concepe relațiile dintre membrii societății, dintre națiuni, este văzută tot mai clar ca un canal de irosire deloc neglijabil a unor mari resurse, de care omenirea are astăzi atîta nevoie. Este doar un detaliu — dar care are semnificațiile sale — în sublinierea dimensiunii morale a imperativului instaurării unei noi ordini internaționale, menită să chezușiască progresul și prosperitatea țărilor statelor și tuturor fiilor Terrei.

CORNELIU VLAD ■

Legende și adevăr despre pigmei

Legende despre pămînturi îndepărtate locuite de oameni foarte mici de statură se găsesc în scrieri străvechi ca Iliada, în Herodot, Aristotel și Pliniu. Homer a fost primul care a folosit denumirea de pigmeu, derivată din numele unei unități de măsurare a lungimii, subliniind talia foarte mică ce caracteriza un popor misterios care trăia undeva, în sud, la capătul lumii.

În perioada marilor călătorii geografice, europenii au descoperit un mare număr de popoare. Așa, poveștile despre triburile de pitici au încetat să mai fie povești și savanții au început cercetări serioase asupra pigmeilor. La sfîrșitul secolului trecut se cunoșteau deja multe amănunte asupra lor. Se presupunea că este vorba de triburile de pigmei din Africa, numiți colectiv „negrilos” adică „negrii foarte mici”, lucru ce a provocat un interes deosebit în rîndul antropologilor și etnografilor.

Ce sînt de fapt pigmeii ?

Oameni de talie foarte mică. Astfel, cei din bazinul fluviului Congo ating înălțimea de 1,41 m. Să ne amintim că înălțimea mijlocie a oamenilor în lume este de 1,65 m și că grupa de oameni cu cea mai mare înălțime trece de 1,82. Ei constituie o populație sănătoasă, normală, înălțimea mică fiind un fenomen tipic, pe cînd piticii, cu care au fost confundați la început, prezintă trăsături patologice anormale, deci exclusive (printre care și înălțimea redusă).

Cu toate că nu a existat posibilitatea unui recensămînt exact, pigmeii sînt numeroși, triburile în care sînt organizați purtînd nume ca : Babinga, Aka, Bam-

buti, Efe, Batwa etc., și avînd zeci de mii de indivizi. Ei sînt bine construiți, curajoși, vînători excelenți, perfect adaptați vieții din jungla tropicală a Africii centrale. Ei au creat și un folclor original, fiind foarte dotați din punct de vedere muzical și cunoscuți din timpul faraonilor ca remarcabili dansatori.

De menționat că nu sînt „negrii foarte mici”, constituind un tip antropologic deosebit de cel al vecinilor lor, negrii africani. Ei au buze mai subțiri și poartă uneri o barbă ciufulită, lucru rar la negri. Bineînțeles că există trăsături comune — nas cu nări largi, păr creț, epidermă mai mult sau mai puțin neagră — care au determinat pe antropologi să-i reunească într-o singură mare rasă ecuatorială.

Dar Africa ecuatorială nu este singura regiune a globului unde trăiesc pigmeii. Este suficient să se traverseze Oceanul Indian pentru a găsi alți „lilipuzi” în insulele Andaman, în apropierea insulei Malacca, în Filipine, în Noua Guinee. Ei pot fi, de asemenea, clasați în marea rasă ecuatorială, care seamănă cu „negrilos” și a primit numele colectiv de „negritos” datorită pielii închise la culoare, părului creț și nasului turtit. Triburile „negritos” sînt răspîndite în insule distanțate și, cel mai adesea, neconstituind o masă compactă, locuiesc în pădurile tropicale și se hrănesc cu produsele obținute din vînătoare, pescuit, culesul fructelor. Numărul pigmeilor din Indonezia și Melanezia este încă necunoscut, după cum s-ar putea ca, în total, numărul pigmeilor existenți în lume să fie mult mai mare decît se crede.

Antropologii și etnografilor s-au interesat de „pigmei” întotdeauna. Care este ipoteza cea mai corectă ? La sfîrșitul secolului trecut, antropologul suedez I. Colman, folosind datele existente referitoare la antropologia pigmeilor, — faptul că ei sînt foarte răspîndiți pe glob și trăiesc

în locuri retrase, greu accesibile celorlalți oameni — a emis ideea că triburile de pigmei sînt vestigiile ale unor rase primare răspîndite în toată lumea încă din antichitate, și care au pus bazele tuturor raselor umane existente astăzi.

Teoria lui Colman a dat naștere la obiecțiuni categorice și imediate din partea a numeroși specialiști : astfel, antropologul sovietic M. Levin, referindu-se mai ales la argumentul-cheie al lui Colman, și anume că pigmeii reprezintă o structură corporală infantilă, arată că ea nu este proprie numai pigmeilor, ci și altor rase contemporane. În al doilea rînd, pigmeii nu pot fi considerați o singură populație răspîndită pe toate suprafața globului : între pigmeii africani și cei asiatici există substanțiale diferențe antropologice. În al treilea rînd, Levin contestă ideea lui Colman, bazată pe teoria că formele mari se dezvoltă, în special, din formele mici. Zoologii cunosc cazuri nenumărate de dezvoltare inversă. Absența materialului istoric ce-ar putea atesta vechimea considerabilă a pigmeilor ca rasă constituie însă argumentul hotărîtor care demonstrează neveridicitatea teoriei lui Colman. Nu se poate spune că pigmeii sînt cea mai veche rasă din moment ce în Africa, de exemplu, ei sînt atestați ca prezenți în neolitic, pe cînd triburile vecine, ca negrii și bosimani, sînt atestați încă din paleolitic. După Levin, pigmeii sînt o rasă relativ tină, apărută destul de tîrziu, ca urmare, în principal, a unei izolări prelungite care a dus și la încheierea unor căsătorii într-un cerc relativ restrîns, și deci a unor caractere corporale speciale.

Cu toate aceste observații, originea pigmeilor rămîne încă un mister pentru savanți. Pînă în prezent nu se știe încă dacă există legături genetice între pigmeii africani și cei asiatici ; dacă strămoșii pigmeilor africani au migrat în totalitate spre est, sau dacă triburile „occidentale” sau „orientale” au origini diferite. Specialiștii speră însă că într-un viitor apropiat știința va găsi un răspuns enigmei apariției celor „mai mici” reprezentanți ai omenirii.

● FAPTE ȘI ZILE

● Secretele Antarcticii

Institutul „Scott Polar Research” din Cambridge (Marea Britanie) a alcătuit, recent, un vast studiu sistematic asupra reliefului Antarcticii. Rezultatele obținute sînt importante din mai multe puncte de vedere :

De exemplu, nu s-a știut pînă acum că dincolo de suprafața, în general netedă, a Antarcticii, se ascundea un relief foarte accidentat, cu munți care ajung în regiunea paralelei 35 la 2.500 m înălțime și că, foarte aproape, în estul acestei înălțimi conside-

rabile, se află o banchiză ce merge la multe mii de metri sub nivelul oceanului și care constituie cea mai mare rezervă de apă dulce a lumii. Valea imensă dintre aceste două forme de relief a fost botezată recent Bazin Aurora.

Datele obținute prin radar și relevee magnetice au scos la iveală și prezența unui lac cu apă dulce lung de 150 km. Formarea sa se explică prin topirea păturii inferioare a banchizei sub efectul căldurii degajate de scoarța terestră. Pe banchiza a cărei grosime depășește în unele locuri 3.000 metri se găsesc platouri întinse

și bazine sedimentare asemănătoare celor din Australia și Africa. Releveele magnetice au dat posibilitatea să fie definită linia de demarcație dintre cele două mari plăci care formează Antarctica, una provenind din Africa și cealaltă din Australia. Se presupune că plăcile aparținînd celor două continente înainte de marea derivă s-au „reîntîlnit” la Pol și au format actuala Antarctica în cursul ultimelor 60 milioane de ani ! Nu s-a aflat încă de ce banchiza arată ca un „doboș tort”, împărțită în mai multe felii din care unele au o densitate uimitor de mare.

● Van Gogh printre jucării

Doă tablouri pictate de Vincent Van Gogh au fost regăsite de un anticar din Arnhem, printre jucării, în podul unei case. Este vorba de o pictură în ulei, avînd dimensiunile 37 cm / 45 cm, executată în 1884 la Nuenen și de un desen reprezentînd un bătrîn și un copil. Cele două opere figurau în nomenclatorul artelor alcătuit înaintea celui de-al doilea război mondial, dar nu se știa nimic despre locul în care s-ar fi putut afla.

Ochii și urechile lumii

Povești

de adormit adulții

Azi, joi, 4 octombrie, la orele 11,30, în incinta Casei UNESCO de la Paris, va avea loc o ceremonie în cadrul căreia se vor spune o seamă de basme care vor adormi mulți adulți ai planetei. Imi permit să rezum aceste povești, cu credința că farmecul lor va rămîne misterios chiar și unora dintre cei rămași treji.

Se va decerna trofeul internațional Pierre de Coubertin, pentru o carieră sportivă exemplară, rugbystului galez Gareth Edwards, avîndu-se în vedere loialitatea și valoarea sa umană (pe care cîțiva dintre noi au putut să le remarcăm în transmisiunile „Turneului celor 5 națiuni”. Edwards purtînd acel număr 9 de la galezi care, împreună cu 10, Phill Bennet, ne-au adus în citeva „după-amiezi să dansăm ca Fred Astaire, pe pereți și pe tavan). Trofeul internațional Pierre de Coubertin, pentru un gest excepțional de fair-play în 1978, va fi atribuit canoistului maghiar Tamas Wichmann, care a avut suflul să-l invite la el acasă, ca să se antreneze împreună, pe adversarul său cel mai redutabil, iugoslavul Matra Ljubek, exact în perioada în care acesta trecea printr-o criză de formă. Ca să încălec pe șa, cit mai repede, să precizez că la mondialele de canoe, Ljubek, multumită acestor antrenamente comune, l-a întrecut pe Wichmann, deposedîndu-l de titlul de campion. Diplome de onoare, la același tip de „mai zi-mi, bunicule, o poveste!”, se vor acorda suedezului S. Bengtsson și luxemburghezului A. Hartman, ambii jucători de ping-pong, care n-au vrut cu nici un chip să profite de erorile arbitrilor, precum și Martinei Navratilova care, în finala de la Wimbledon, împotriva lui Chris Evert, a propus rejucarea unei mingi dubioase, deși arbitrul lăsase punctul în favoarea ei.

„Bunicule, nene — imi vor putea spune adulții de toate gradele și de toate armele — nu mai continua lista, că-mi vine să plîng... Uite aici!...” — și parcă-l văd trăgîndu-și, cu degetul, pleoapa în jos, să-mi arate, vorba unuia, una lacrimă sul viso, hi, hi, hi. Îi înțeleg și-mi sînt de ajuns de dragi cei care mă iau la mîșto, folosînd hazul lui Stan și Bran care s-au apucat să plîngă în fața sergentului care le întocmea procesul verbal, după ce ei făcuseră praf casa omului ce refuzase să le cumpere un brad. De cum sergentul (arbitrul...) le întoarce spatele, plînsul li se prefăcu într-un păcătos ris cu hohote. De multe ori am adormit eu insumi cu acest ris al lor, ce-mi legăna dulce durerea imposibilității de a fi crud și ipocrit, infirmitățile de sentimental incurabil și unilateral. Așa că, tîcînd, lăsînd de o parte lista celor care au primit doar scrisori de felicitare pentru fair-play în 1978 și începînd să-i legăm pe vițelii care adorm la basmele de mai sus, la cuvintele astea ciudate de loialitate, valoare umană, adversar invitat la masă, refuz de profit dubios — imi permit să nu mai amănunțesc cit foarte profund, ce sănătos umor vibrează în aceste gesturi de o superioară indiferență la atîtea smercherii, oții, brutalități, cinisme și sălbăticiii cu care mulți, adormind liniștiți și siguri pe sine, definesc azi morala generală. Fair-play-ul rămîne o inteligență, tăcută, tăioasă, năvălă și tenace ironie a non-violenței în fața violenței care se crede — de dăsteaptă ce e — mare, tare și unică.

RADU COSAȘU ■

Lumea se amuză

(Din „N.B.I.” — R.D.G.)

Aniversarea a trei decenii de la proclamarea Republicii Populare Chineze

Mondo umano ?

„Inflația delictuală”

Cu mai mulți ani în urmă, unele reviste săptămânale din Roma au publicat mari reportaje, însoțite de fotografii, referitoare la peripeciile unor capodopere ale artei italiene, unele capturate în timpul ultimului război mondial și nereturnate, iar altele, tot mai multe, furate în ultima perioadă și transportate în alte colțuri ale lumii. Astfel, referindu-se la ultima categorie, ziarul „Le Figaro” cita recent un colonel de carabinieri, comandant al grupului de protecție a patrimoniului artistic italian, care spunea că potrivit statisticilor de care dispune, în cinci ani — din 1973 până în 1978 — 75 de muzee, 170 de galerii, 1100 de biserici și 1800 de apartamente au fost prădate de un total de 48 000 (!?) de obiecte de artă și 27 000 (!!) tablouri de valoare. Tot în intervalul amintit, grupul comandat de colonelul Alferano a reușit să recupereze 48 000 de obiecte și 14 000 de tablouri. E mult ? E puțin ?

Potrivit sursei citate, cifrele „sunt reconfortante” și demonstrează că a sporit eficiența activității celor desemnați să încerce recuperarea valorilor respective. În schimb, numeroșii păgubiți sunt încă nemulțumiți și susțin că ei au dat curs și recomandărilor vizând întărirea sistemului de pază și protecție cu mijloace ultrasofisticate. Pe de altă parte, stărnește zimbete un dialog publicat de un cotidian italian după un hold-up de răsunet. Sub un desen reprezentând o femeie cu multe bijuterii — la degete, pe mâini etc. — stătea scris: „Sunt adevărate ? — Da, falsurile le-am depus la bancă”. Așadar, pare că în ultimul timp seifurile băncilor sunt mai puțin sigure decît afișarea lor în fața unui public care, de regulă, le crede... false.

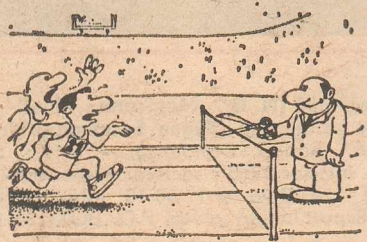
Este adevărat, din șase în șase luni, grupul de protecție al patrimoniului artistic al Italiei publică un buletin al... tuturor pieselor rare furate în timpul semestrului scurs — sau catalogate mai înainte dar neregăsite — și adresele unor polițiști vameși, experți, anticari etc., etc., care-l pot ajuta atît în Italia cît și peste hotare. Ajunși aici să mai precizăm că placa turanantă a hoților s-ar afla la Milano, de unde, în mod obișnuit, capturările pleacă spre Elveția și R.F.G. Și, cînd o asemenea „marfă” a trecut frontiera, ea poate fi foarte greu recuperată intrucît legislația în materie a statelor occidentale diferă.

Dar dispariția unor opere de artă a devenit un fapt de dimensiuni internaționale încît se vorbește de jefuirea sistematică a patrimoniului artistic și cultural mondial. Astfel, se apreciază că, anual, în întreaga lume sînt furate 42 000 (!!) de opere și obiecte de artă. În Franța, seria același ziar, în 1978 au fost înregistrate, în provincie, 1124 furturi importante față de 921, în 1977, ceea ce reprezintă o „inflație delictuală” de 18 la sută.

Așa se face că azi se editează un fel de „buletin internațional al tablourilor și obiectelor de artă furate” care apare lunar (!), în șase limbi, el repertoriind, descriind și reproducind fotografic tot ceea ce a fost dat dispărut. Numai că, adesea, în muzee din New York, Basel, Christ-Church (Noua Zeelandă) apar superbe colecții, de vase antice sau altceva, oferite de... generoși și misterioși donatori. Iar procedura recuperării lor devine dificilă, adesea imposibilă.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(Din „KROKODIL” — U.R.S.S.)

Miniaturi în Beijing și-n apropiere

Am fost printre puținii aleși cărora li s-a îngăduit să vadă Beijingul subteran, acel al doilea oraș nevăzut la față despre care presa occidentală făcea fel și fel de presupuneri fabuloase : că acolo ar fi uzine de armament cu totul inedit, locul de zămislire a farfuriilor zburătoare, locuri de elastrare și laboratoare ale atomiștilor și alte scorneli publicitare.

În locul acestor supoziții speculative, chinezul practic, pașnic și prevăzător și-a construit în subteranele capitalei sale și ale altor orașe mari din China adevărate palate adiacente, cu dublă utilizare. În vremuri de pace ele sînt imense antrepozite de mărfuri, iar în caz de război, în caz de bombardament atomic, adăposturi sigure pentru o vreme mai îndelungată, pînă la presupusa stingere a efectelor ciupercii atomice. Astfel, numai în subteranele construite sub sectorul comercial dintre strada Ta Şa Nan și restaurantul „Rasa pekineză” pot fi immagazinate grînele necesare celor 10 000 de cetățeni ai sectorului pe o perioadă de 3 ani. Această a doua utilitate de adăposturi antiatomice e însă un coșmar, de care poporul chinez vrea să scape, construindu-și în bună pace o viață fericită și modernizîndu-și neconținut economia și cultura, în conformitate cu noul program de dezvoltare a țării.

Descinderea noastră în subterane s-a petrecut într-un magazin de textile din spatele casieriei, unde, la apăsarea manivelei, se ridică automat un chepeng. Am coborît citeva scări largi de piatră și, după 8 metri adîncime verticală cu zid de beton armat, ne-am trezit pe culoarele primului nivel. Un alt tunel coboară încă 15 metri pînă la „Comandamentul” care asigură ordinea lăuntrică, cazarea, distribuția alimentelor și toate celelalte necesități în caz de pericol. Și, apoi, spre al treilea nivel — și ultimul.

Ceea ce uimește este nu numai pragmatismul construcțiilor, ci și frumusețea lor. O cantină imensă, modernă, cu toate obiectele necesare, apoi un restaurant aspectuos cu candelabre de cristal, scaune tapițate, pe pereți picturi și stampe de valoare. Cele trei nivele consecutive duc spre raioanele 14, 8 și 15, cu indicațiile străzilor și numerelor de case prevăzute pentru cazare. La un moment dat, ghidul ne spune că sîntem sub un bloc, în dreptul magazinului pentru copii. Toate aceste rețele din sectorul comercial (în care funcționează 45 de magazine) cuprind citeva zeci de kilometri de coridoare. Numai drumul din centrul subteranelor spre una din ieșiri cere trei ore de mers. Pretutindeni — săgeți indicatoare, calorifere, telefoane publice, adrese utile și, culmea, vase pentru flori.

Ieșim în baia de soare cu gîndul că, în noua etapă de modernizare a Chinei, aceste spații subterane își depășesc funcționalitatea de adăposturi și devin noi vertice economice așa cum au, în subsolul lor, multe orașe mari ale lumii.

Călătorul avizat, odată ajuns la Beijing, pune în primul plan al programului său : vizitarea Marelui Zid și a „Templului cerului”.

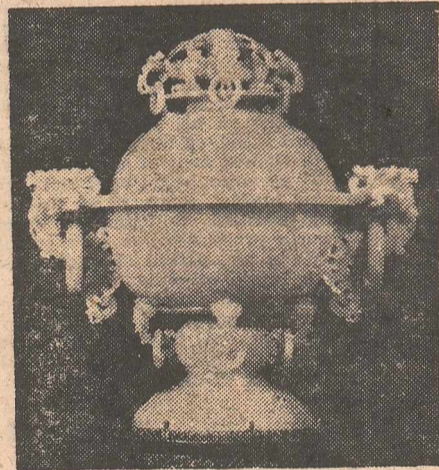
Cosmonauții spun că Marele Zid este singura construcție pămînteană care poate fi văzută de pe Lună. Este lung de 10 000 de li și lat cît poate circula nestînjenit un camion de mare tonaj sau cinci cai înhămați laolaltă. Revista China Nouă dă, într-un număr recent, citeva date senza-

ționale : calculele spun că pentru construirea zidului au fost excavate 180 000 000 m³ de pămînt și a fost nevoie de 60 000 000 m³ de cărămizi și pietre. Pe firul Marelui Zid noi ne vom opri la o construcție modernă — un baraj în armătura cărăuia intră și un tronson al zidului. Vă dați seama cîtă rezistență are acest tronson cu o vechime de peste 1 000 de ani, dacă el face față presiunii imensei cantități de apă din lacul de acumulare (circa 1,82 milioane metri cubi). Lacul de acumulare își ia denumirea de la Marele Zid Chinezesc — și se cheamă „Lacul zid de graniță”, aparținînd comunei populare Şa lu. Cele 2 900 de familii cu 13 000 de suflete cultivă aici, cu precădere, fructele care cresc și la noi în Europa : mere, pere, prune, nuci și castane comestibile. Numai recolta castanelor e prețuită la 1 500 000 cini (2 cini = 1 kg) pe an.

Pe dealuri și terasări cu aspect de amfiteatru, peisajul livezilor seamănă cu cel din Argeșul nostru, încît pentru o clipă uii că ești în Orientul Extrem. Lacul de acumulare, hrănit de un pîru cu apă limpede și rece în care înnoată păstrăvi, mă trimite cu gîndul tot spre zonele noastre muntenești. Dar culoarea locală o aduce numai decît o pagodă cu linii odihnitoare și va fi completată copios cu vitioarele case de odihnă și agrement ce vor împrejmui lacul cu o suprafață de un miliard metri pătrați, toate prevăzute a fi în stil național.

Sîntem la numai 380 metri de nivelul mării, iar munții Hei Tho (Înălțimea Neagră) ating numai 1 400 metri la cota supremă.

Lanțul „Munților Rîndunicii” sînt de obîrșie vulcanică și conurile lor se răsfrîng în luciul apelor. Pe coastele golașe apele ploilor aduceau inundații repetate, cea din 1972 fiind pustiitoare și distrugînd recoltele de pe 7 000 de mu, urmată de alta care a distrus roadele a 300 000 pomi de pe 6 000 mu de livezi (1 mu = 1/2 ha). De la combaterea acestei inundații a pornit ideea barajului. Pe șantier au lucrat numai 730 de oameni. Statul a venit în ajutor cu materiale de construcție și investiții — munca asigurînd-o țărani cooperatori. S-a proiectat ca barajul să fie terminat în anul acesta, cînd poporul chinez sărbătorește 30 de ani de

Bing Xin — Inimă-de-Gheață

Pe numele adevărat Xie Wanying, însemnînd Transparență — Plină — de — Grație, poeta și-a luat, conform tradiției cărturărești din China, un „nume de condei” sau „nume literar” mai aproape de epoca pe care a traversat-o — Bing Xin (se citește Ping Sin) — Inimă-de-Gheață. Poeta s-a născut în anul 1900, în provincia Fujian, din China de sud-est, în familia unui ofițer de marină. A avut o copilărie lipsită de griji, iar printr-un unchi a luat contact larg cu literatura chineză clasică, începînd să scrie versuri de mică vîrstă îndrumarea acestuia. De la 14 ani se află la Beijing (Pekin), este influențată de ideile democratice ale epocii și este participantă directă la Mișcarea studentească de la 4 Mai 1919. A început activitatea literară prin a publica povestiri, apoi versuri. Între 1923 și 1926 studiază literatura în S.U.A. De aici trimite unor publicații din țară eseuri despre America, văzută cu ochii unui copil. Aceste articole, reunite ulterior în volumul „Serisori către micii cititori” se bucură de un mare succes. Întoarsă în patrie, predă literatura, uneori engleza, la diferite universități. În prezent este secretară a Uniunii scriitorilor din China. Opera de tinerețe este adunată în volumul antologic ce conține poezii, povestiri și eseuri.

Deși scrie în vers liber, pe măsura înnoirilor din epocă, poeziile lui Bing Xin continuă tradiția sentimentală a literaturii chineze.

Realizate sub raport artistic, versurile ei reprezintă simțăminte și impresii fragmentate, de o aleasă sensibilitate, care pe ansamblu transmit semenilor generozitatea unui suflet plin de căldură.

Nemărginitele stele

I.
Pe cer, noian de stele, scăpărînd
Ele-și vorbesc, dar oare cum le-aude
Văzduhul cu azurul nesfirșit ?
Prin liniștea intunecată
Clipind ușor
Ele-n vecia lor se preamăresc.

II.

Tu, verde mugur, spune
Cu tinerii-mpreună :
„Împliniți-vă !”
Tu, albă floare, spune
Cu tinerii-mpreună :
„Dăruți-vă !”
Tu, fruct de purpur, spune
Cu tinerii-mpreună :
„Jertfiți-vă !”

III.
Floare a lui mei, oameni
Cinstesc numai minunea cea de azi,
Dar rădăcina ei de început
Bag seamă o sorbit-o-n ei pirul
Să răspîndească ploi de sînge jertfei.

IV.

O, flori și pietre-n margine de drum !
Doar azi în clipa vremii veșnicite
Ne întîlnirăm eu și voi,
Prin permanențe, printr-o întimplare
Și ne vom despărți în veșnicii
Iar cînd am să revin, cine mai știe
Dacă vă voi mai depăși cumva
Printre atîtea alfele nimicuri.

V.

Sunetul alăutei sub fereastră
Mi-a tulburat seninul inimii !
Mă-ning adînc într-un ecou tîrziu
Sînt infinitul freamăt al copacilor
Și infinitul clar de lună, sint.

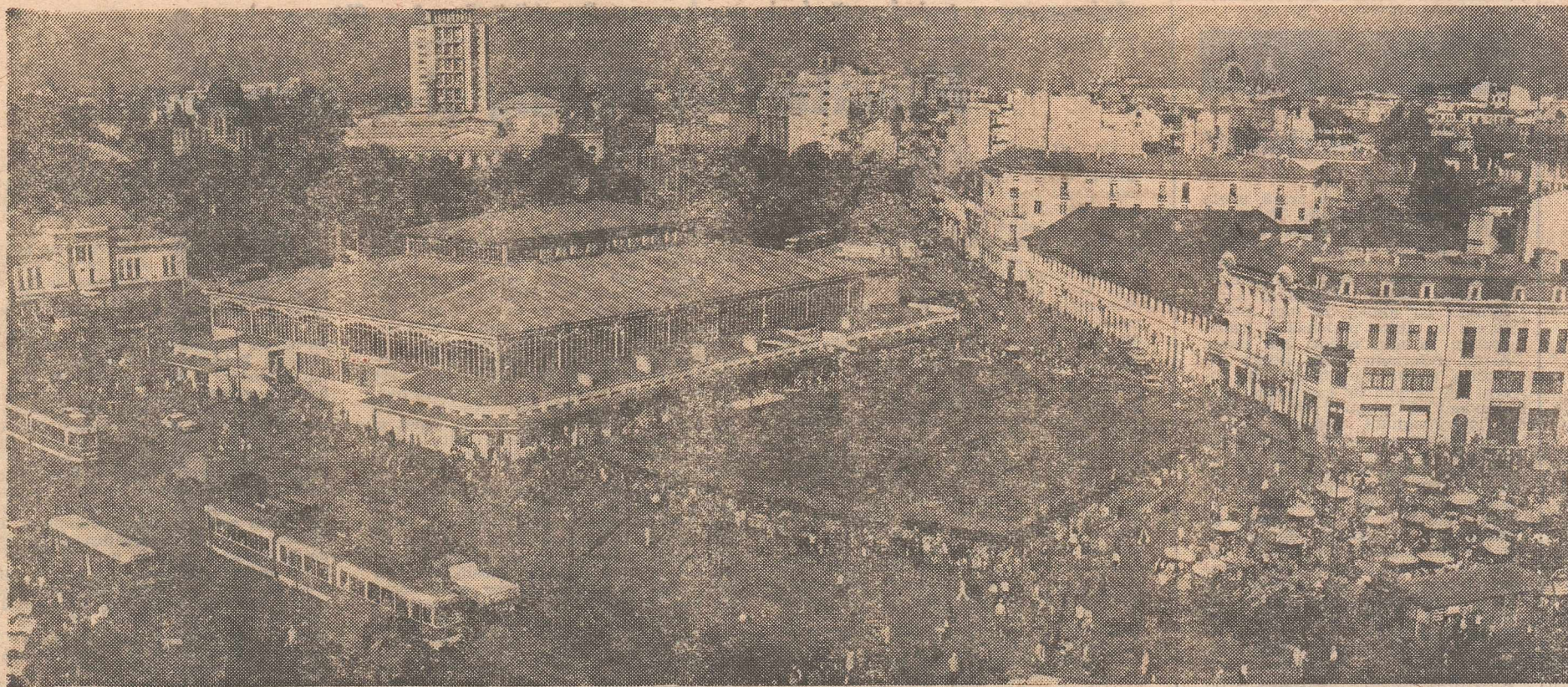
VI.

Tată,
Leși de te-așază în bătaia lunii
Și spune-mi despre marea ta cea mare.

VII.

Ce, mare,
Steaua-aceea n-are scîlpăt ?
Și floarea-aceea nu are mireasmă ?
Și nici elanul gîndurilor mele
Nu are mirosul acestor valuri ?

În românește de AL. ANDRÎTOIU
și CONSTANTIN LAPEANU ■

PIAȚA UNIRII

Nu există nicăieri în tot Bucureștiul și, bănuim, nicăieri în toată țara, loc mai cunoscut și mai aglomerat ca Piața Unirii. Și cind spunem Piața Unirii nu ne gândim numai la uriașa Hală, ci la întregul complex comercial din zonă, inclusiv celebra stradă Lipscani, precum și cunoscutele magazine „Unirea”, „Cocor” sau „1001 articole”.

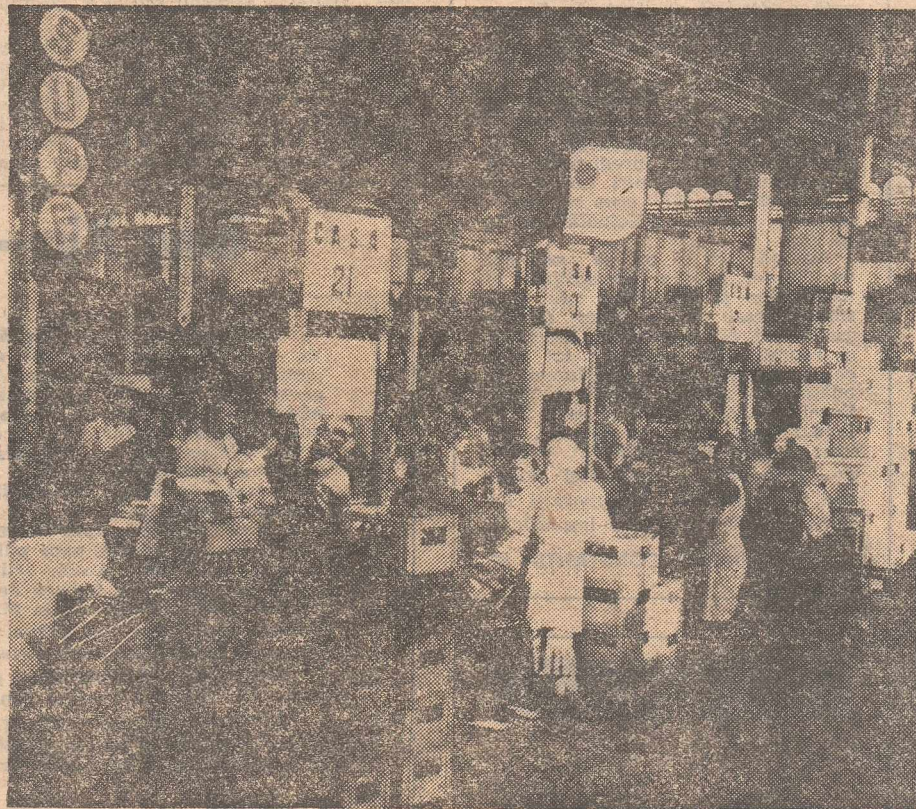
„Prin această zonă, avea să ne declare Petre Ioniță, șeful pieței, trec zilnic aproape 1 milion de oameni, altfel spus, jumătate din locuitorii Bucureștiului”.

Abordându-l în continuare pe Petre Ioniță, omul care din 1957 lucrează numai și numai în această superaglomerată zonă comercială, avem să notăm că viața începe aici, indiferent de ora oficială, odată cu mijirea zorilor și se stinge seara târziu, orarul pieței fiind cuprins între orele 5,30 și 21,30. Se vînd zilnic aproximativ 400 tone de produse dintre cele mai diverse, de la scobitori și pină la frigider, televizoare, mobilă, covoare, zarzavat, salămi, pine etc. Numai în Hala Unirii, de exemplu, unul din cele mai mari magazine alimentare din țară, se desfac

zilnic peste 130 tone de alimente, din care 10 tone reprezintă piinea. Această impresionantă cantitate de alimente trece din depozite în rafturi și din rafturi în sacoșele bucureșteanului, de obicei foarte grăbit, prin munca deloc ușoară a 150 de vînzători care lucrează în două schimburi în cadrul celor 11 magazine de profil. „Deși volumul mărfurilor vîndute este imens, ținem să-i asigurăm pe cumpărători, avea să ne declare Victor Popescu, șeful Halei, că în fiecare zi se efectuează un riguros control al mărfurilor cu termen de garanție, astfel încît toate mărfurile, dar absolut toate, să se înscrie în termenul prevăzut. Solicităm pe această cale tuturor producătorilor de a specifica pe produsele lor, vizibil și citeț, această prevedere legală și obligatorie”.

Și pentru că am dat glas acestei doleante, să mai notăm că și Petre Ioniță, șeful pieței, ar dori ca, pe timpul nopții, organele de circulație să permită intrarea în piață a tuturor mijloacelor de transport.

GH. AMUZA

Flacăra Redacția : București, Piața Științei, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : Secția social-politică (N. Gr. Mărășanu, Mihai Stănescu, Nelu Ionescu) - 1623; Secția știință-învățămînt (Liviu Timbuș, Emanuel Valeriu, Lionel Nițescu) - 1606; Secția scrisori, probleme cetățenești (Eugen Seceleanu, Marga Nedelea) - 1787 și 1617; Secția reportaj, anchete, sport (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru) 1618; Sectorul cultură-cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) - 1619; Sectorul fotoreportaj - 1595; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Cotană) - 1782, 1621; Administrație : 17 78 82 și 17 60 10 - interior 1783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN - 17 63 16 și interior 1611), redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIU - 17 63 16 interior 1786); redactor șef - 18 22 96 și 17 60 10 interior 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import presă, P.O. BOX-136-137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: **ADRIAN PĂUNESCU**